

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GAMINIŲ IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMO REIKALAVIMŲ
ĮSTATYMAS**

2022 m. gruodžio 8 d. Nr. XIV-1633
Vilnius

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas

1. Šis įstatymas nustato gaminių ir paslaugų, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnio 2 ir 4 dalyse, prieinamumo reikalavimus, siekiant laisvo gaminių ir paslaugų judėjimo Europos ekonominėje erdvėje.

2. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti, kad Lietuvos Respublikos rinkai (toliau – rinka) būtų pateikiami tik prieinamumo reikalavimus atitinkantys gaminiai ir paslaugos, jeigu šiems gaminiams ir paslaugoms taikomi prieinamumo reikalavimai.

3. Šiuo įstatymu įgyvendinamas Europos Sąjungos (toliau – ES) teisės aktas, nurodytas šio įstatymo 3 priede.

2 straipsnis. Įstatymo taikymas

1. Šis įstatymas taikomas ekonominės veiklos vykdytojams, kurie teikia rinkai šio straipsnio 2 dalyje nurodytus gaminius arba teikia šio straipsnio 4 dalyje nurodytas paslaugas.

2. Šis įstatymas taikomas šiems rinkai pateikiamiems gaminiams:

1) vartotojų bendrosios paskirties kompiuterių aparatinės įrangos sistemoms ir joms skirtoms operacinėms sistemoms;

2) savitarnos terminalams (mokėjimo terminalams, taip pat savitarnos terminalams, skirtiems paslaugoms, kurioms taikomas šis įstatymas, teikti: bankomatams, bilietų pardavimo automatams, registracijos automatams, interaktyviems informacijos teikimo savitarnos terminalams, išskyrus terminalus, kurie yra įmontuotos transporto priemonių, orlaivių, laivų arba geležinkelių riedmenų sudedamosios dalys);

3) elektroninių ryšių paslaugoms teikti naudojamiems vartotojų galiniams įrenginiams su interaktyviaisiais kompiuteriniais pajėgumais;

4) vartotojo prieigos prie audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų interaktyviesiems įrenginiams;

5) elektroninėms skaityklėms.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyti gaminiai, kurie yra geležinkelių sistemos sąveikaujančios dalys, turi atitikti šiame įstatyme nustatytus reikalavimus, taip pat reikalavimus, nustatytus geležinkelių techninio sąveikumo specifikacijose ir (ar) ES specifikacijose. Gaminių, kurie yra taip pat ir geležinkelių sistemos sąveikaujančios dalys, atitiktis įvertinama šio įstatymo ir Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

4. Šis įstatymas taikomas šioms paslaugoms:

1) elektroninių ryšių paslaugoms, išskyrus perdavimo (siuntimo) paslaugas, naudojamas įrenginių tarpusavio sąveikos paslaugoms teikti;

2) audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų prieigos paslaugoms;

3) šiems keleivinio oro, autobusų ir vandens transporto paslaugų, išskyrus mieste ir priemiesčiuose teikiamas transporto paslaugas, keleivių vežimo geležinkelių transportu paslaugų elementams: interneto svetainėms, nešiojamaisiais prietaisais teikiamoms paslaugoms (įskaitant mobiliąsias programas), elektroniniams bilietams ir elektroninių bilietų pardavimo paslaugoms, informacijos apie transporto paslaugas, įskaitant kelionių informaciją realiuoju laiku, teikimo paslaugoms, informaciniams ekranams ir interaktyviesiems savitarnos terminalams. Paslaugų prieinamumo reikalavimai informaciniams ekranams taikomi tik Lietuvos Respublikos teritorijoje esantiems interaktyviesiems ekranams, taip pat Lietuvos Respublikos teritorijoje esantiems interaktyviesiems savitarnos terminalams, išskyrus ekranus ir terminalus, kurie yra įmontuotos transporto priemonių, orlaivių, laivų arba geležinkelių riedmenų sudedamosios dalys;

4) banko paslaugoms vartotojams;

5) elektroninėms knygoms ir specialiai programinei įrangai;

6) elektroninės prekybos paslaugoms.

5. Šis įstatymas taip pat taikomas atsakymams į pagalbos prašymus, kurie gaunami skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112.

6. Šis įstatymas netaikomas šiam interneto svetainių ir mobiliųjų programų turiniui:

1) iš anksto įrašytam apibrėžtos trukmės žiniasklaidos turiniui, paskelbtam iki šio įstatymo įsigaliojimo datos;

2) biuro programinės įrangos rinkmenų formatams, paskelbtiems iki šio įstatymo įsigaliojimo datos;

3) internetiniams žemėlapiams ir kartografavimo paslaugoms (jeigu žemėlapiuose, skirtuose navigacijai, esminė informacija pateikiama prieinamu skaitmeniniu būdu);

4) trečiosios šalies turiniui, kuris nėra nei finansuojamas, nei parengtas, nei kontroliuojamas atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo;

5) interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms, kurios apibrėžiamos kaip archyvai, t. y. kurių turinys, įsigaliojus šiam įstatymui, nėra atnaujinamas arba redaguojamas.

7. Paslaugos, kurios atitinka prieinamos informacijos ir informacijos apie prieinamumą teikimo reikalavimus, nustatytus 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 261/2004, nustatančiame bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisykles atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, panaikinančiame Reglamentą (EEB) Nr. 295/91, 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1107/2006 dėl neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisių keliaujant oru, 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1177/2010 dėl jūrų ir vidaus vandens keliais vykstančių keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004, 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 181/2011 dėl miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų transporto keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004, 2011 m. gegužės 5 d. Komisijos reglamente (ES) Nr. 454/2011 dėl transeuropinės geležinkelių sistemos telematikos priemonių keleivių vežimo paslaugoms posistemio techninės sąveikos specifikacijos su visais pakeitimais, 2014 m. lapkričio 18 d. Komisijos reglamente (ES) Nr. 1300/2014 dėl Sąjungos geležinkelių sistemos prieinamumo neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims techninių sąveikos specifikacijų su visais pakeitimais, 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/782 dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų, laikomos atitinkančiomis šio įstatymo reikalavimus. Jeigu šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose numatomi reikalavimai, kuriais papildomi šioje dalyje nurodytų teisės aktų nustatyti reikalavimai, turi būti taikomi ir šie papildomi reikalavimai.

3 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų prieigos paslaugos** – paslaugos, kurios teikiamos elektroninių ryšių tinklais ir kuriomis naudojamosi siekiant identifikuoti, pasirinkti, peržiūrėti audiovizualinės žiniasklaidos paslaugas ir naudotis visomis teikiamomis funkcijomis, kaip antai subtitrais kurtiesiems ir klausos sutrikimų turintiems asmenims, garsiniu vaizdavimu, įgarsintais subtitrais ir vertimu į gestų kalbą, sukuriama įgyvendinant priemones, kuriomis siekiama užtikrinti paslaugų prieinamumą, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 34 straipsnyje, ir gauti apie jas informaciją, įskaitant ir elektroninius programų vadovus.

2. **Banko paslaugos vartotojams** – šios vartotojams teikiamos bankų ir kitų finansų įstaigų teikiamos finansinės paslaugos:

1) su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito, kuriam taikomas Lietuvos Respublikos su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymas, teikimas;

2) vartojimo kredito, kuriam taikomas Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatymas, teikimas;

3) Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo 3 straipsnio 26 dalies 1, 2, 4 ir 5 punktuose bei 45 dalies 1, 2, 4 ir 5 punktuose nustatytos paslaugos;

4) Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo 2 straipsnio 58 dalyje nustatytos su mokėjimo sąskaita susijusios paslaugos ir 5 straipsnyje nustatytos mokėjimo paslaugos;

5) elektroninių pinigų, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, leidimas.

3. **Ekonominės veiklos vykdytojas** – gamintojas, įgaliotasis atstovas, importuotojas, platintojas ar paslaugos teikėjas.

4. **Elektroninė knyga ir speciali programinė įranga** – paslauga, kurią sudaro knygos elektroninę versiją perteikiančios skaitmeninės rinkmenos, prie kurių galima prisijungti, kurias galima naršyti, skaityti ir naudoti ir kurių prieigai yra skirta speciali programinė įranga, įskaitant nešiojamaisiais prietaisais teikiamas paslaugas ir mobiliąsias programas, išskyrus elektronines skaitykles.

5. **Elektroninė skaityklė** – speciali įranga, įskaitant aparatinę ir programinę įrangą, skirta prieigai prie elektroninių knygų rinkmenų, joms naršyti, skaityti ir kitaip naudoti.

6. **Elektroninės prekybos paslaugos** – paslaugos, teikiamos nuotoliniu būdu, naudojant interneto svetaines ir nešiojamuosius prietaisus, elektroninėmis priemonėmis ir individualiu vartotojo prašymu siekiant sudaryti vartojimo sutartį.

7. **Gaminys** – gamybos proceso metu pagaminta medžiaga, preparatas ar prekė, išskyrus maistą, pašarus, gyvus augalus ir gyvūnus, žmogaus kilmės gaminius bei augalinės ir gyvūninės kilmės gaminius, tiesiogiai susijusius su jų būsima reprodukcija.

8. **Interaktyvieji kompiuteriniai pajėgumai** – funkcinės galimybės palaikyti žmogaus ir įrenginio sąveiką, sudarant galimybes tvarkyti ir perduoti duomenis, balsą ar vaizdo medžiagą arba bet koki jų derinį.

9. **Labai maža įmonė** – suprantama taip, kaip apibrėžiama Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme.

10. **Maža įmonė** – suprantama taip, kaip apibrėžiama Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme.

11. **Mokėjimo terminalas** – prietaisas, kurio pagrindinė paskirtis yra sudaryti galimybę atlikti mokėjimus fizinėje pardavimo vietoje, naudojant mokėjimo priemones, apibrėžtas Mokėjimų įstatymo 2 straipsnio 32 dalyje.

12. **Operacinė sistema** – programinė įranga, kuria, be kita ko, valdoma sąsaja su išorine aparatine įranga, numatomos užduotys, priskiriama atmintinės talpa ir vartotojui pateikiama numatytoji sąsaja, kai nėra paleista jokia taikomoji programa, įskaitant grafinę vartotojo sąsają, nepriklausomai nuo to, ar tokia programinė įranga yra integruota į vartotojų bendrosios paskirties kompiuterių aparatinę įrangą, ar ji yra savarankiška programinė įranga, skirta naudoti bendrosios paskirties vartotojų kompiuterių aparatinėje įrangoje, bet neįskaitant operacinės sistemos paleidyklės, BIOS sistemos ar kitos programinės aparatinės įrangos, reikalingos paleidžiant arba diegiant operacinę sistemą.

13. **Pašalinimas iš rinkos** – priemonė, kuria siekiama užkirsti kelią tiekimo grandinėje esančio gaminio tiekimui rinkai.

14. **Prieinamumo reikalavimai** – šio įstatymo 1 priede nustatyti reikalavimai gaminių ir (ar) paslaugų savybėms, elementams ir (ar) funkcijoms, siekiant, kad gaminiai ir (ar) paslaugos atitiktų universalaus dizaino principus ir kad atitinkamais gaminiais ir (ar) paslaugomis pagal numatytą paskirtį galėtų naudotis kuo daugiau asmenų su negalia.

15. **Realioju laiku perduodamas tekstas** – tekstinis dviejų ar daugiau asmenų pokalbis, kai įvedamo teksto ženklai siunčiami taip, kad pokalbis suvokiamas kaip nenutrūkstamas.

16. **Rinkos priežiūros institucija** – viena iš šio įstatymo 6 straipsnyje nurodytų institucijų, vykdančių gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų laikymosi priežiūrą.

17. **Vartotojų bendrosios paskirties kompiuterių aparatinės įrangos sistema** – vartotojams naudoti skirtas įvairios paskirties aparatinės įrangos derinys – sukomplektuotas kompiuteris (įskaitant asmeninius, stalinius, knyginčius ir planšetinius kompiuterius bei išmaniuosius telefonus), kuris kartu su atitinkama programine įranga yra pajėgus atlikti bendriausias kompiuterines užduotis.

18. **Vartotojų prieigos prie audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų interaktyvusis įrenginys** – įrenginys, kurio pagrindinė paskirtis yra suteikti vartotojui prieigą prie audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų.

19. **Vidutinė įmonė** – suprantama taip, kaip apibrėžiama Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme.

20. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžiamos Reglamente (EB) Nr. 1107/2006, 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 765/2008, nustatančiame akreditavimo reikalavimus ir panaikinančiame Reglamentą (EEB) Nr. 339/93, su visais pakeitimais, 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos

reglamente (ES) Nr. 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2004/42/EB ir reglamentai (EB) Nr. 765/2008 ir (ES) Nr. 305/2011, Reglamente (ES) Nr. 1177/2010, Reglamente (ES) Nr. 181/2011, 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 89/686/EEB ir 93/15/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/9/EB, 94/25/EB, 95/16/EB, 97/23/EB, 98/34/EB, 2004/22/EB, 2007/23/EB, 2009/23/EB ir 2009/105/EB ir panaikinamas Tarybos sprendimas 87/95/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1673/2006/EB, Reglamente (ES) 2021/782, Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekse, Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekse, Lietuvos Respublikos bendrojo pagalbos centro įstatyme, Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme, Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme, Visuomenės informavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatyme, Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatyme, Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, Mokėjimų įstatyme, Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatyme, Geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme.

II SKYRIUS

GAMINIŲ IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMO INSTITUCINĖ SISTEMA

4 straipsnis. Gaminių ir paslaugų prieinamumo politikos formavimas

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė tvirtina nacionalines plėtros programas, kuriose suplanuojamos gaminių ir paslaugų prieinamumo skatinimo priemonės.

2. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija:

1) formuoja valstybės politiką gaminių ir paslaugų prieinamumo srityje, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą;

2) analizuoja valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, nevyriausybinių organizacijų pateiktą gaminių ir paslaugų prieinamumo srities informaciją ir teikia pasiūlymus Vyriausybei dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo politikos valdymo tobulinimo.

3. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija:

1) dalyvauja formuojant, koordinuojant ir kontroliuojant valstybės politiką gaminių ir paslaugų prieinamumo srityje konkurencijos politikos, ES vidaus rinkos politikos, viešųjų pirkimų politikos, verslo ir rinkos priežiūros atžvilgiu;

2) analizuoja verslo sąlygas, rinkos priežiūros institucijų veiklą gaminių ir paslaugų prieinamumo srityje Lietuvos Respublikoje, teikia Vyriausybei pasiūlymus dėl jų veiklos gerinimo priemonių.

4. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija:

1) dalyvauja formuojant, koordinuojant ir kontroliuojant valstybės politiką gaminių ir paslaugų prieinamumo srityje fizinės aplinkos prieinamumo atžvilgiu;

2) atsako už fizinės aplinkos pritaikymą asmenų su negalia poreikiams, teikia Vyriausybei pasiūlymus dėl fizinės aplinkos pritaikymo asmenų su negalia poreikiams priemonių.

5. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija:

1) dalyvauja formuojant, koordinuojant ir kontroliuojant valstybės politiką gaminių ir paslaugų prieinamumo srityje vartotojų teisių užtikrinimo atžvilgiu;

2) analizuoja vartotojų teisių užtikrinimą gaminių ir paslaugų prieinamumo srityje Lietuvos Respublikoje, teikia Vyriausybei pasiūlymus dėl vartotojų teisių užtikrinimo gerinimo priemonių.

6. Lietuvos Respublikos finansų ministerija dalyvauja formuojant, koordinuojant ir kontroliuojant valstybės politiką gaminių ir paslaugų prieinamumo srityje finansų rinkos ir finansinių paslaugų prieinamumo atžvilgiu.

7. Lietuvos Respublikos kultūros ministerija:

1) dalyvauja formuojant, koordinuojant ir kontroliuojant valstybės politiką gaminių ir paslaugų prieinamumo srityje visuomenės informavimo ir leidybos prieinamumo atžvilgiu;

2) analizuoja visuomenės informavimo ir leidybos prieinamumo būklę Lietuvos Respublikoje, teikia Vyriausybei pasiūlymus dėl visuomenės informavimo ir leidybos prieinamumo priemonių.

8. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija:

1) dalyvauja formuojant, koordinuojant ir kontroliuojant valstybės politiką gaminių ir paslaugų prieinamumo srityje transporto ir elektroninių ryšių prieinamumo atžvilgiu;

2) analizuoja transporto ir elektroninių ryšių prieinamumo būklę Lietuvos Respublikoje, teikia Vyriausybei pasiūlymus dėl transporto ir elektroninių ryšių prieinamumo priemonių.

9. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija dalyvauja formuojant, koordinuojant ir kontroliuojant valstybės politiką paslaugų prieinamumo srityje Bendrojo pagalbos centro atsakymų į pagalbos prašymus, kurie gaunami skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112, prieinamumo atžvilgiu.

10. Socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliota institucija koordinuoja metodinės pagalbos teikimą ir kartu su kultūros ministro įgaliota institucija, Lietuvos banku ir asmenų su negalia nevyriausybėmis organizacijomis teikia metodinę pagalbą (rekomendacines konsultacijas) šio straipsnio 2–9 dalyse įvardytoms institucijoms bei rinkos priežiūros institucijoms.

5 straipsnis. Gaminių ir paslaugų prieinamumo klausimų koordinavimo komisija

1. Gaminių ir paslaugų prieinamumo klausimų koordinavimo komisija (toliau – Komisija) yra prie socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliotos institucijos veikianti patariamoji institucija, nagrinėjanti gaminių ir paslaugų prieinamumo klausimus, teikianti ministerijoms ir kitoms institucijoms bei įstaigoms pasiūlymus dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo valstybės politikos, jos įgyvendinimo ir atliekanti kitas jos nuostatuose nustatytas funkcijas. Komisiją techniškai aptarnauja socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliota institucija. Komisijos veiklos nuostatus, jos sudarymo tvarką ir personalinę sudėtį tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliotos institucijos vadovas.

2. Į personalinę Komisijos sudėtį įtraukiami šio įstatymo 4 straipsnio 2–8 ir 10 dalyse įvardytų institucijų, rinkos priežiūros institucijų, asmenų su negalia nevyriausybinių organizacijų, mokslo ir studijų institucijų, verslo asociacijų atstovai. Asmenų su negalia nevyriausybinių organizacijų, mokslo ir studijų institucijų bei verslo asociacijų atstovai turi sudaryti ne mažiau kaip vieną trečdalį Komisijos narių.

6 straipsnis. Gaminių ir paslaugų prieinamumo rinkos priežiūra

1. Šiame įstatyme nustatytų reikalavimų, kuriais užtikrinama, kad rinkai būtų pateikiami tik prieinamumo reikalavimus atitinkantys šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti gaminiai ir teikiamos tik prieinamumo reikalavimus atitinkančios šio įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje nurodytos paslaugos, laikymąsi prižiūri šiame straipsnyje įvardytos rinkos priežiūros institucijos.

2. Rinkos priežiūros institucijos, konsultuodamosi su suinteresuotais subjektais ir bendradarbiaudamos su asmenų su negalia nevyriausybinių organizacijomis, ekonominės veiklos vykdytojams ir kitiems suinteresuotiems subjektams teikia metodinę pagalbą (rekomendacines konsultacijas), kaip įgyvendinti prieinamumo reikalavimus, rengia gaires, rekomendacijas, kitus dokumentus ir įrankius, padedančius įgyvendinti prieinamumo reikalavimus. Rinkos priežiūros institucijos taip pat užtikrina, kad visuomenė būtų informuojama apie rinkos priežiūros institucijų egzistavimą, jų pavadinimą, atsakomybę, veiklą ir sprendimus.

3. Rinkos priežiūros institucijos nagrinėja skundus dėl gaminių ir paslaugų neatitikties prieinamumo reikalavimams ir ekonominės veiklos vykdytojų pareigų pažeidimų.

4. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba vykdo rinkos priežiūros funkcijas šio įstatymo:

- 1) 2 straipsnio 2 dalies 1–3 ir 5 punktuose nurodytų gaminių atžvilgiu;
- 2) 2 straipsnio 4 dalies 4–6 punktuose nurodytų paslaugų atžvilgiu.
5. Lietuvos transporto saugos administracija:

1) vykdo rinkos priežiūros funkcijas šio įstatymo 2 straipsnio 4 dalies 3 punkte nurodytų paslaugų atžvilgiu;

2) prižiūri, kad šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti gaminiai, kurie yra geležinkelių sistemos sąveikaujančios dalys, atitiktų prieinamumo reikalavimus.

6. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba prižiūri, kaip elektroninių ryšių paslaugų teikėjai laikosi šio įstatymo 2 straipsnio 4 dalies 1 punkte nurodytoms paslaugoms taikomų prieinamumo reikalavimų.

7. Lietuvos radijo ir televizijos komisija vykdo rinkos priežiūros funkcijas šio įstatymo:

1) 2 straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodytų gaminių atžvilgiu;

2) 2 straipsnio 4 dalies 2 punkte nurodytų paslaugų atžvilgiu.

III SKYRIUS

PRIEINAMUMO REIKALAVIMAI

7 straipsnis. Prieinamumo reikalavimų taikymas

1. Ekonominės veiklos vykdytojai privalo užtikrinti, kad rinkai pateikiami šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti gaminiai, taip pat šio įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje nurodytos teikiamos paslaugos atitiktų šio įstatymo 1 priede nustatytus gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimus. Paslaugas teikiančios labai mažos įmonės atleidžiamos nuo prieinamumo reikalavimų laikymosi ir pareigų, susijusių su prieinamumo reikalavimų laikymusi.

2. Prieinamumo reikalavimai taip pat taikomi Bendrojo pagalbos centro atsakymui į pagalbos prašymus, gaunamus skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112.

IV SKYRIUS

EKONOMINĖS VEIKLOS VYKDYTOJŲ PAREIGOS

8 straipsnis. Gamintojų pareigos

1. Gamintojai užtikrina, kad rinkai pateikiami gaminiai, nurodyti šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje, būtų suprojektuoti ir pagaminti laikantis šio įstatymo 1 priede nustatytų prieinamumo reikalavimų.

2. Gamintojai parengia techninius dokumentus, nurodytus šio įstatymo 16 straipsnyje, ir atlieka arba kitam subjektui paveda atlikti gaminių atitikties prieinamumo reikalavimams vertinimo procedūrą. Jeigu atliekant atitikties prieinamumo reikalavimams vertinimo procedūrą nustatoma, kad gaminys atitinka jam taikytinus prieinamumo reikalavimus, gamintojas parengia ES atitikties deklaraciją, nurodytą šio įstatymo 16 straipsnyje, ir gaminį pažymi CE ženklu.

3. Techninius dokumentus ir ES atitikties deklaracijas gamintojai saugo 5 metus nuo gaminio pateikimo rinkai dienos.

4. Gamintojai užtikrina, kad būtų taikomos procedūros, kuriomis garantuojama nuolatinė serijinės gaminių gamybos atitiktis prieinamumo reikalavimams. Gamintojai turi atsižvelgti į gaminio projekto ar charakteristikų pakeitimus ir į darnųjų standartų ar techninių specifikacijų, kurių nuorodos paskelbtos ES oficialiajame leidinyje ir kuriais remiantis deklaruojama gaminio atitiktis, pakeitimus.

5. Gamintojai užtikrina, kad ant jų gaminių būtų nurodytas tipo, partijos ar serijos numeris arba kitas elementas, pagal kurį galima identifikuoti gaminį. Jeigu dėl gaminio dydžio ar pobūdžio to neįmanoma padaryti, gamintojai užtikrina, kad reikalaujama informacija būtų nurodyta ant pakuotės ar prie gaminio pridėtame dokumente.

6. Gamintojai nurodo savo pavadinimą (gamintojai – fiziniai asmenys – nurodo savo vardą ir pavardę), registruotą prekės pavadinimą arba registruotą prekių ženklą ir elektroninio pašto ar veiklos vietos adresą, kuriuo su jais galima susisiekti, ant gaminio arba, jeigu to neįmanoma padaryti, ant jo pakuotės ar prie gaminio pridėtame dokumente. Gamintojas turi nurodyti vieną elektroninio pašto ar veiklos vietos adresą, kuriuo galima su juo susisiekti. Gamintojo kontaktiniai duomenys (elektroninio pašto ar veiklos vietos adresas ir, jeigu taikoma, telefono numeris) ant gaminio arba, jeigu to neįmanoma padaryti, ant jo pakuotės ar prie gaminio pridėtame dokumente pateikiami aiškiai ir turi būti lengvai suprantami galutiniams naudotojams ir rinkos priežiūros institucijoms.

7. Gamintojai užtikrina, kad prie gaminio būtų pridėtos instrukcijos ir saugos informacija, kurios turi būti lengvai suprantamos vartotojams ir kitiems galutiniams naudotojams. Tokios instrukcijos ir informacija, taip pat ženklavimas turi būti aiškūs, suprantami ir lengvai įskaitomi.

8. Jeigu gamintojai mano arba turi pagrindo manyti, kad gaminys, kurį jie pateikė rinkai, neatitinka prieinamumo reikalavimų, nedelsdami, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo dienos, kurią sužinojo apie neatitiktį, imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų to gaminio atitiktį prieinamumo reikalavimams arba pašalintų jį iš rinkos.

9. Jeigu rinkai pateiktas gaminys neatitinka prieinamumo reikalavimų, gamintojai nedelsdami, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo dienos, kurią sužinojo apie neatitiktį, apie tai informuoja atitinkamą rinkos priežiūros instituciją jos nustatyta tvarka, pateikdami duomenis apie gaminio neatitiktį ir apie visas priemones, kurių dėl to buvo imtasi.

10. Šio straipsnio 8 ir 9 dalyse nurodytais atvejais gamintojai registruoja gaminius, kurie neatitinka taikytinų prieinamumo reikalavimų, ir su jais susijusius skundus.

11. Gavę motyvuotą rinkos priežiūros institucijos prašymą, gamintojai per jos nurodytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 3 darbo dienos, raštu pateikia jai visą gaminio atitikčiai

prieinamumo reikalavimams įrodyti būtina, šiai institucijai lengvai suprantamą informaciją ir dokumentus ar jų kopijas. Gamintojai rinkos priežiūros institucijų prašymu bendradarbiauja su jomis dėl visų veiksmų, kurių imamasi, siekiant pašalinti gaminių, kuriuos jie pateikė rinkai, neatitiktį taikytiniams prieinamumo reikalavimams ir užtikrinti tų gaminių atitiktį taikytiniams prieinamumo reikalavimams.

12. Šiame įstatyme importuotojas arba platintojas laikomas gamintoju, jam taikomos šiame straipsnyje nustatytos gamintojo pareigos, jeigu jis gaminį rinkai pateikia savo vardu ar naudodamas savo prekių ženklą arba taip pakeičia rinkai jau pateiktą gaminį, kad gali būti padarytas poveikis šio gaminio atitikčiai taikytiniams prieinamumo reikalavimams.

9 straipsnis. Įgaliotieji atstovai

1. Gamintojas rašytiniu įgaliojimu (nurodomas įgaliojamo juridinio asmens pavadinimas, juridinio asmens kodas, įgaliojant fizinį asmenį – vardas ir pavardė) gali paskirti įgaliotąjį atstovą. Įgaliotasis atstovas negali būti įgaliojamas vykdyti šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nustatytų pareigų ir rengti šio įstatymo 16 straipsnyje nurodytų techninių dokumentų.

2. Įgaliotasis atstovas atlieka iš gamintojo gautame rašytiniame įgaliojime nurodytas užduotis. Gamintojas įgaliotąjį atstovą privalomai įgalioja atlikti šiuos veiksmus:

1) 5 metus saugoti ES atitikties deklaraciją ir techninius dokumentus, kad su jais galėtų susipažinti rinkos priežiūros institucijos;

2) gavus motyvuotą rinkos priežiūros institucijos prašymą, jai pateikti visą gaminio atitikčiai prieinamumo reikalavimams įrodyti būtina informaciją ir dokumentus ar jų kopijas;

3) rinkos priežiūros institucijų prašymu bendradarbiauti su jomis dėl visų veiksmų, kurių imamasi, siekiant pašalinti gaminių, nurodytų įgaliotojo atstovo įgaliojime, neatitiktį taikytiniams prieinamumo reikalavimams.

10 straipsnis. Importuotojų pareigos

1. Importuotojai pateikia rinkai tik prieinamumo reikalavimus atitinkančius gaminius, nurodytus šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje.

2. Prieš pateikdami gaminį rinkai, importuotojai užtikrina, kad yra atlikta šio įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje nurodyta gaminio atitikties prieinamumo reikalavimams vertinimo procedūra, gamintojas yra parengęs techninius dokumentus, gaminys yra pažymėtas CE ženklu, kaip nustatyta šio įstatymo 17 straipsnyje, prie jo yra pridėti reikalaujami dokumentai ir gamintojas yra įvykdęs šio įstatymo 8 straipsnio 5 ir 6 dalyse nustatytus reikalavimus.

3. Jeigu importuotojas mano arba turi pagrindo manyti, kad gaminys neatitinka jam taikytinų prieinamumo reikalavimų, šio gaminio jis neteikia rinkai, kol užtikrinama gaminio

atitiktis prieinamumo reikalavimams. Jeigu gaminys neatitinka jam taikytinų prieinamumo reikalavimų, importuotojas apie tai raštu nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo dienos, kurią sužinojo apie neatitiktį, informuoja gamintoją ir atitinkamą rinkos priežiūros instituciją, nurodo savo juridinio asmens pavadinimą ir juridinio asmens kodą arba fizinio asmens vardą ir pavardę, taip pat kontaktinius duomenis (elektroninio pašto adresą ir telefono numerį).

4. Importuotojai nurodo savo pavadinimą (importuotojai – fiziniai asmenys – nurodo savo vardą ir pavardę), registruotą prekės pavadinimą arba registruotą prekių ženklą, elektroninio pašto adresą ir (ar) veiklos vietos adresą, ir (ar) telefono numerį, kuriais su jais galima susisiekti, ant gaminio arba, jeigu to neįmanoma padaryti, ant jo pakuotės ar prie gaminio pridėtame dokumente. Importuotojo kontaktiniai duomenys (elektroninio pašto ir (ar) veiklos adresas ir, jeigu taikoma, telefono numeris) ant gaminio arba, jeigu to neįmanoma padaryti, ant jo pakuotės ar prie gaminio pridėtame dokumente pateikiami aiškiai ir turi būti lengvai suprantami galutiniams naudotojams ir rinkos priežiūros institucijoms.

5. Importuotojai užtikrina, kad prie gaminio būtų pridėtos instrukcijos ir saugos informacija, jos turi būti lengvai suprantamos vartotojams ir kitiems galutiniams naudotojams.

6. Jeigu atsakomybė už gaminį tenka importuotojams, jie užtikrina, kad dėl sandėliavimo ar transportavimo sąlygų nekiltų pavojus jo atitikčiai taikytiniems prieinamumo reikalavimams.

7. Importuotojai 5 metus saugo ES atitikties deklaracijos kopiją, kad su ja galėtų susipažinti rinkos priežiūros institucijos, ir užtikrina, kad šios institucijos paprašiusios galėtų susipažinti su techniniais dokumentais.

8. Jeigu importuotojai mano arba turi pagrindo manyti, kad gaminys, kurį jie pateikė rinkai, neatitinka jam taikytinų prieinamumo reikalavimų, nedelsdami jie imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų to gaminio atitiktį prieinamumo reikalavimams arba, jeigu tikslinga, jį pašalintų iš rinkos. Jeigu gaminys neatitinka jam taikytinų prieinamumo reikalavimų, importuotojai nedelsdami, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo dienos, kurią sužinojo apie neatitiktį, apie tai informuoja atitinkamą rinkos priežiūros instituciją jos nustatyta tvarka, pateikia duomenis apie neatitiktį ir apie visas priemones, kurių dėl to buvo imtasi. Tokiais atvejais importuotojai registruoja gaminius, kurie neatitinka taikytinų prieinamumo reikalavimų, ir su jais susijusius skundus.

9. Gavę motyvuotą rinkos priežiūros institucijos prašymą, importuotojai per jos nurodytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 3 darbo dienos, raštu pateikia jai visą gaminio atitikčiai prieinamumo reikalavimams įrodyti būtiną, šiai institucijai lengvai suprantamą informaciją ir dokumentus ar jų kopijas. Importuotojai rinkos priežiūros institucijų prašymu bendradarbiauja su jomis dėl visų veiksmų, kurių imamasi, siekiant pašalinti gaminių, kuriuos jie pateikė rinkai, neatitiktį taikytiniems prieinamumo reikalavimams.

11 straipsnis. Platintojų pareigos

1. Platintojai, tiekdami rinkai gaminius, nurodytus šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje, veikia laikydamiesi šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų.

2. Prieš tiekdami gaminį rinkai, platintojai patikrina, ar jis pažymėtas CE ženklu, ar prie jo pridėti reikalaujami dokumentai, instrukcijos bei saugos informacija (šie dokumentai turi būti lengvai suprantami vartotojams ir kitiems galutiniams naudotojams) ir ar gamintojas bei importuotojas laikėsi atitinkamai šio įstatymo 8 straipsnio 5 ir 6 dalyse bei 10 straipsnio 4 dalyje nustatytų reikalavimų.

3. Jeigu platintojas mano ar turi pagrindo manyti, kad gaminys neatitinka jam taikytinų prieinamumo reikalavimų, šio gaminio jis netiekia rinkai, kol užtikrinama jo atitiktis prieinamumo reikalavimams. Jeigu gaminys neatitinka jam taikytinų prieinamumo reikalavimų, platintojas apie tai raštu nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo dienos, kurią sužinojo apie gaminio neatitiktį jam taikytiniams prieinamumo reikalavimams, informuoja gamintoją arba importuotoją ir atitinkamą rinkos priežiūros instituciją.

4. Jeigu atsakomybė už gaminius tenka platintojams, jie užtikrina, kad dėl sandėliavimo ar transportavimo sąlygų nekiltų pavojus jų atitikčiai taikytiniams prieinamumo reikalavimams.

5. Jeigu platintojai mano arba turi pagrindo manyti, kad gaminys, kurį jie tiekia rinkai, neatitinka jam taikytinų prieinamumo reikalavimų, jie užtikrina, kad būtų imtasi būtinų priemonių, siekiant užtikrinti to gaminio atitiktį prieinamumo reikalavimams arba, jeigu tikslinga, jį pašalinti iš rinkos. Jeigu gaminys neatitinka jam taikytinų prieinamumo reikalavimų, platintojai nedelsdami, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo dienos, kurią sužinojo apie neatitiktį, apie tai informuoja atitinkamą rinkos priežiūros instituciją jos nustatyta tvarka, pateikia duomenis apie neatitiktį ir apie visas priemones, kurių dėl to buvo imtasi.

6. Gavę motyvuotą rinkos priežiūros institucijos prašymą, platintojai per jos nurodytą terminą, kuris turi būti ne trumpesnis kaip 3 darbo dienos, raštu pateikia jai visą gaminio atitikčiai prieinamumo reikalavimams įrodyti būtiną informaciją ir dokumentus ar jų kopijas. Rinkos priežiūros institucijos prašymu platintojai su ja bendradarbiauja dėl visų veiksmų, kurių imamasi, siekiant pašalinti gaminių, kuriuos jie tiekia rinkai, neatitiktį taikytiniams prieinamumo reikalavimams.

12 straipsnis. Ekonominės veiklos vykdytojų atsekamumas

1. Rinkos priežiūros institucijų prašymu šio įstatymo 8–11 straipsniuose nurodyti ekonominės veiklos vykdytojai turi pateikti informaciją (veiklos vietos adresus, elektroninio pašto

adresas, telefono numeris, juridinio asmens pavadinimas ir juridinio asmens kodas, fizinio asmens vardas ir pavardė) apie šiuos subjektus:

- 1) visus kitus ekonominės veiklos vykdytojus, kurie jiems patiekė gaminį;
 - 2) visus kitus ekonominės veiklos vykdytojus, kuriems jie patiekė gaminį.
2. Šio įstatymo 8–11 straipsniuose nurodyti ekonominės veiklos vykdytojai šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją turi galėti pateikti dar 5 metus po to, kai gaminyje jiems buvo pateiktas, ir 5 metus po to, kai jie patiekė gaminį rinkai.

13 straipsnis. Paslaugų teikėjų pareigos

1. Šio įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje nurodytų paslaugų teikėjai užtikrina, kad jų paslaugos būtų projektuojamos ir teikiamos pagal joms taikytinus prieinamumo reikalavimus.

2. Paslaugos teikėjas bendrajame paslaugos teikimo sąlygų apraše arba lygiaverčiame dokumente (toliau kartu – bendrasis paslaugos teikimo sąlygų aprašas) turi pateikti informaciją, kaip paslauga atitinka jai taikytinus prieinamumo reikalavimus. Bendrajame paslaugos teikimo sąlygų apraše aprašomi taikytini prieinamumo reikalavimai ir, jeigu tai svarbu atliekant atitikties prieinamumo reikalavimams vertinimą, paslaugos projektas ir veikimas, taip pat paaiškinama, kaip paslauga atitinka taikytinus prieinamumo reikalavimus, kaip paslaugų teikimo procesu ir jo stebėseną užtikrinama paslaugos atitiktis jai taikytiniems prieinamumo reikalavimams. Šioje dalyje nurodyta informacija skelbiama viešai, suinteresuotų asmenų prašymu pateikiama raštu ir žodžiu, taip pat ir asmenims su negalia prieinamu būdu. Paslaugos teikėjas šioje dalyje nurodytą informaciją saugo tol, kol paslauga teikiama. Šioje dalyje nurodyta informacija apima pagal Civilinį kodeksą ir (ar) kitus įstatymus vartotojams teikiamą informaciją ir, jeigu taikytina, šiuos elementus:

- 1) bendrąjį paslaugos teikimo sąlygų aprašą, pateiktą prieinamais formatais;
- 2) paslaugos veikimui suprasti būtinus aprašymus ir paaiškinimus;
- 3) aprašymus, kaip paslauga atitinka jai taikytinus prieinamumo reikalavimus.

3. Siekdami laikytis šio straipsnio 2 dalies reikalavimų, paslaugų teikėjai gali visapusiškai arba iš dalies taikyti darniuosius standartus ir technines specifikacijas, kurių nuorodos yra paskelbtos ES oficialiajame leidinyje.

4. Paslaugų teikėjai įdiegia procedūras, kuriomis užtikrina, kad paslaugų teikimas visą šio teikimo laikotarpį atitiktų paslaugų teikimui taikytinus prieinamumo reikalavimus. Paslaugų teikėjai atsižvelgia į paslaugų teikimo charakteristikų pakeitimus, taikytinų prieinamumo reikalavimų pakeitimus ir darniųjų standartų arba techninių specifikacijų, kuriais remiantis deklaruojama, kad paslauga atitinka prieinamumo reikalavimus, pakeitimus.

5. Jeigu paslauga neatitinka prieinamumo reikalavimų, paslaugų teikėjai imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų šios paslaugos atitiktį jai taikytiniems prieinamumo reikalavimams. Jeigu paslauga neatitinka jai taikytinų prieinamumo reikalavimų, paslaugų teikėjai nedelsdami, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo dienos, kurią sužinojo apie neatitiktį, apie tai informuoja atitinkamą rinkos priežiūros instituciją jos nustatyta tvarka, pateikia duomenis apie neatitiktį ir apie visas priemones, kurių dėl to buvo imtasi.

6. Gavę motyvuotą rinkos priežiūros institucijos prašymą, paslaugų teikėjai per jos nurodytą terminą, kuris turi būti ne trumpesnis kaip 3 darbo dienos, raštu pateikia jai visą paslaugos atitikčiai jai taikytiniems prieinamumo reikalavimams įrodyti būtiną informaciją ir dokumentus ar jų kopijas. Rinkos priežiūros institucijos prašymu paslaugų teikėjai bendradarbiauja su ja dėl visų veiksmų, kurių imamasi, siekiant užtikrinti paslaugos atitiktį jai taikytiniems prieinamumo reikalavimams.

14 straipsnis. Esminis keitimas ir neproporcinga našta

1. Prieinamumo reikalavimai taikomi tik tokia apimtimi, kad dėl šių reikalavimų laikymosi:

- 1) nereikėtų daryti esminio gaminio ar paslaugos pagrindinio pobūdžio pakeitimo arba
- 2) nebūtų sukurta neproporcinga našta atitinkamiems ekonominės veiklos vykdytojams.

2. Ekonominės veiklos vykdytojai atlieka vertinimą, ar dėl taikytinų prieinamumo reikalavimų laikymosi būtų padaryti esminiai gaminio ar paslaugos pagrindinio pobūdžio keitimai, ar, remiantis šio įstatymo 2 priede nurodytais kriterijais, būtų nustatyta, kad organizacinė ar finansinė našta būtų didesnė už tikėtiną gauti naudą ir galėtų sukelti neproporcingą naštą ekonominės veiklos vykdytojui (toliau – neproporcingos naštos vertinimas).

3. Ekonominės veiklos vykdytojai dokumentuoja neproporcingos naštos vertinimą. Neproporcingos naštos vertinimo ataskaitą jie saugo 5 metus po to, kai gaminyje rinkai buvo pateiktas paskutinį kartą, arba po to, kai paslauga buvo suteikta paskutinį kartą. Gavę rinkos priežiūros institucijos prašymą, ekonominės veiklos vykdytojai jai raštu pateikia neproporcingos naštos vertinimo ataskaitos kopiją per šios institucijos nurodytą terminą, kuris turi būti ne trumpesnis kaip 3 darbo dienos.

4. Gamyba užsiimančioms labai mažoms įmonėms šio straipsnio 3 dalyje įtvirtintas reikalavimas parengti neproporcingos naštos vertinimo ataskaitą netaikomas, tačiau rinkos priežiūros institucijos prašymu tokios įmonės, nusprendusios nesilaikyti vieno ar kelių prieinamumo reikalavimų, pagal šio straipsnio 1 dalį rinkos priežiūros institucijai raštu pateikia faktus, susijusius su neproporcingos naštos vertinimu, per šios institucijos nurodytą terminą, kuris turi būti ne trumpesnis kaip 3 darbo dienos.

5. Paslaugų teikėjai, kurie, atsižvelgdami į šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytą išlygą, nesilaiko vieno ar kelių prieinamumo reikalavimų, atnaujina neproporcingos naštos vertinimą kiekvienai paslaugų kategorijai ar rūšiai, esant bet kuriai iš šių sąlygų:

- 1) kai keičiamos siūlomos paslaugos;
- 2) rinkos priežiūros institucijų prašymu;
- 3) bent kas 5 metus.

6. Jeigu ekonominės veiklos vykdytojai gauna finansavimą, kuris teikiamas siekiant pagerinti prieinamumą, iš kitų finansavimo šaltinių (viešų ar privačių, o ne naudoja nuosavus išteklius), pagal šio straipsnio 1 dalies 2 punktą jie neturi teisės nesilaikyti prieinamumo reikalavimų.

7. Jeigu ekonominės veiklos vykdytojai dėl kurio nors gaminio ar paslaugos remiasi šio straipsnio 1 dalimi, jie raštu perduoda informaciją, nurodytą šio straipsnio 3 dalyje, atitinkamai rinkos priežiūros institucijai jos nustatyta tvarka nedelsdami, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo šio straipsnio 2 dalyje nurodyto neproporcingos naštos vertinimo atlikimo dienos. Ši pareiga netaikoma labai mažoms įmonėms.

V SKYRIUS

GAMINIŲ IR PASLAUGŲ ATITIKTIS PRIEINAMUMO REIKALAVIMAMS, JŲ ŽYMĖJIMAS CE ŽENKLU

15 straipsnis. Atitikties prieinamumo reikalavimams prezumpcija

1. Jeigu gaminiai ir paslaugos atitinka darniuosius standartus arba tam tikras jų dalis, į kuriuos nuorodos buvo paskelbtos ES oficialiajame leidinyje, preziumuojama, kad jie atitinka taikytinus prieinamumo reikalavimus tiek, kiek tie standartai ar jų dalys tuos reikalavimus apima.

2. Preziumuojama, kad gaminiai ir paslaugos, kurie atitinka technines specifikacijas ar jų dalis, atitinka taikytinus prieinamumo reikalavimus tiek, kiek tos techninės specifikacijos ar jų dalys tuos reikalavimus apima.

3. Šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytų gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimai yra privalomieji asmenų su negalia kriterijai pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 37 straipsnį bei Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo 50 straipsnį.

4. Preziumuojama, kad visų gaminių ar paslaugų, kurių savybės, elementai arba funkcijos atitinka prieinamumo reikalavimus, atžvilgiu yra įvykdytos kituose ES teisės aktuose ir jų įgyvendinamuosiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose, nei nurodyta šio įstatymo 3 priede,

išdėstytos atitinkamos pareigos, susijusios su tų savybių, elementų ar funkcijų prieinamumu, išskyrus atvejus, kai tuose kituose teisės aktuose nustatyta kitaip.

5. Remiantis atitiktimi darniesiems standartams ir techninėms specifikacijoms arba jų dalims, nurodytiems šio straipsnio 1 ir 2 dalyse, preziumuojama, kad atitiktis šio straipsnio 3 ir 4 dalims užtikrinama tiek, kiek tie standartai ir techninės specifikacijos ar jų dalys atitinka taikytinus prieinamumo reikalavimus.

16 straipsnis. Gminių ES atitikties deklaracija ir techniniai dokumentai

1. Gminių, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje, gamintojo parengtoje ES atitikties deklaracijoje nurodoma, jog šiems gaminiais taikytini prieinamumo reikalavimai yra įvykdyti. Jeigu išimtinio atveju buvo pasinaudota šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nurodyta išlyga, ES atitikties deklaracijoje nurodoma, kurių prieinamumo reikalavimų atžvilgiu ši išlyga taikoma.

2. ES atitikties deklaracijos forma atitinka 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 768/2008/EB dėl bendrosios gminių pardavimo sistemos ir panaikinančio Sprendimą 93/465/EEB III priedo pavyzdinę formą. ES atitikties deklaracijoje nurodomas gaminys, kuriam ji buvo parengta. Pakeitus gaminio savybes ir (ar) techninius dokumentus, ES atitikties deklaracija atnaujinama. ES atitikties deklaracija išverčiama į lietuvių kalbą.

3. Kai gminiui taikomi keli ES teisės aktai, pagal kuriuos turi būti parengta ES atitikties deklaracija, parengiama bendra ES atitikties deklaracija pagal visus šiuos ES teisės aktus. Tokioje deklaracijoje nurodomi taikomi ES teisės aktai, įskaitant jų paskelbimo nuorodas.

4. ES atitikties deklaraciją parengęs gamintojas prisiima atsakomybę už gaminio atitiktį taikytiniams prieinamumo reikalavimams.

5. Gamintojas parengia techninius dokumentus, kuriais remiantis turi būti įmanoma vertinti gaminio atitiktį reikiams prieinamumo reikalavimams. Jeigu gamintojas nusprendė nesilaikyti prieinamumo reikalavimų remdamasis šio įstatymo 14 straipsniu, jis turi įrodyti, kad dėl atitinkamų prieinamumo reikalavimų reikėtų atlikti esminį gaminio pakeitimą arba kiltų neproporcinga našta. Techniniuose dokumentuose nurodomi tik gminiui taikytini prieinamumo reikalavimai ir, jeigu tai svarbu atliekant gaminio atitikties atitinkamiems prieinamumo reikalavimams vertinimą, aprašomas gaminio projektas, gamyba ir veikimas. Kai taikytina, techniniuose dokumentuose nurodomi bent šie duomenys:

1) bendras gaminio aprašymas;

2) visiškai arba iš dalies taikomų darnųjų standartų ir techninių specifikacijų, kurių nuorodos yra paskelbtos ES oficialiajame leidinyje, sąrašas ir, jeigu tie darnieji standartai arba techninės specifikacijos dar nebuvo taikomi, sprendimų, priimtų siekiant užtikrinti gaminio atitiktį

atitinkamiems prieinamumo reikalavimams, aprašymai (jeigu darnieji standartai arba techninės specifikacijos taikomi iš dalies, techniniuose dokumentuose nurodomos taikomos dalys).

6. Gamintojas imasi visų būtinų priemonių, kad gamybos procesu ir jo stebėseną būtų užtikrinta gaminių atitiktis šio straipsnio 5 dalyje nurodytiems techniniams dokumentams ir prieinamumo reikalavimams.

7. Gamintojas vykdo gamybos vidaus kontrolę, kurią taikydamas jis įvykdo šio straipsnio 5, 6 dalyse ir šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatytas pareigas ir, prisiimdamas visą atsakomybę, užtikrina ir patvirtina, kad atitinkamas gaminys atitinka atitinkamus prieinamumo reikalavimus.

17 straipsnis. Žymėjimo CE ženklų taisyklės ir sąlygos

1. Kiekvieną atskirą prieinamumo reikalavimus atitinkantį gaminį gamintojas, prieš jį pateikdamas rinkai, pažymi CE ženklu. Gaminys arba jo duomenų lentelė CE ženklu žymimi taip, kad šis ženklas būtų matomas, lengvai įskaitomas ir negalimas ištrinti. Jeigu matomai, įskaitomai ir neištrinamai gaminio arba jo duomenų lentelės pažymėti neįmanoma arba toks žymėjimas negalimas dėl gaminio pobūdžio, CE ženklu pažymima pakuotė ir prie jo pridėti dokumentai.

2. Šio straipsnio 1 dalyje gamintojo pareigas savo vardu ir atsakomybe gali vykdyti jo įgaliotas atstovas, nurodytas šio įstatymo 9 straipsnyje, jeigu gamintojo pareigos nurodytos įgaliojime.

3. Rinkos priežiūros institucijos užtikrina gaminių, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje, žymėjimo CE ženklu rinkos priežiūrą.

VI SKYRIUS

RINKOS PRIEŽIŪRA PRIEINAMUMO REIKALAVIMŲ ATŽVILGIU

18 straipsnis. Gaminių rinkos priežiūra

1. Gaminiais taikoma Reglamento (EB) Nr. 765/2008 15 straipsnio 3 dalis, 16–19 straipsniai, 21 straipsnis, 23–28 straipsniai ir 29 straipsnio 2 ir 3 dalys.

2. Jeigu ekonominės veiklos vykdytojas pasirinko taikyti šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalį, atitinkama rinkos priežiūros institucija, vykdydama gaminių rinkos priežiūrą:

1) patikrina, ar ekonominės veiklos vykdytojas atliko neproporcingos naštos vertinimą, ir įvertina šį vertinimą, peržiūrėdama ar, remiantis šio įstatymo 2 priede įtvirtintais kriterijais, dėl to būtų sukurta neproporcinga našta ekonominės veiklos vykdytojui ir būtų padaryti esminiai gaminio ar paslaugos pobūdžio keitimai;

2) patikrina, kaip laikomasi gaminiams taikytinų prieinamumo reikalavimų.

3. Vartotojai turi teisę gauti informaciją iš rinkos priežiūros institucijų prieinamu formatu apie tai, kaip ekonominės veiklos vykdytojai laikosi gaminiais taikytinų prieinamumo reikalavimų ir šio įstatymo 14 straipsnyje numatytų reikalavimų, išskyrus atvejus, kai ta informacija negali būti teikiama dėl konfidencialumo, kaip numatyta Reglamento (EB) Nr. 765/2008 19 straipsnio 5 dalyje.

19 straipsnis. Gaminiai, neatitinkantys prieinamumo reikalavimų

1. Jeigu rinkos priežiūros institucija turi pagrįstą pagrindą manyti, kad gaminys neatitinka taikytinų prieinamumo reikalavimų, ji atlieka šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo procedūrą, susijusią su šiuo gaminiu ir apimančią visus gaminiui taikytinus prieinamumo reikalavimus. Atliekant šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo procedūrą, ekonominės veiklos vykdytojai visapusiškai bendradarbiauja su rinkos priežiūros institucija.

2. Jeigu atlikusi šio straipsnio 1 dalyje nurodytą šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo procedūrą rinkos priežiūros institucija nustato, kad gaminys neatitinka taikytinų prieinamumo reikalavimų, ji nedelsdama pareikalauja, kad, siekiant užtikrinti gaminio atitiktį tiems reikalavimams, atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas imtųsi visų reikiamų taisomųjų veiksmų per jos nustatytą pagrįstą neatitikties pobūdį atitinkantį laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis kaip 3 darbo dienos.

3. Rinkos priežiūros institucija reikalauja, kad atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas pašalintų iš rinkos gaminį per papildomą pagrįstą laikotarpį tik tuo atveju, jeigu šis ekonominės veiklos vykdytojas per šio straipsnio 2 dalyje nurodytą laikotarpį nesiėmė visų reikiamų taisomųjų veiksmų, kad būtų užtikrinta gaminio atitiktis taikytiniams prieinamumo reikalavimams.

4. Šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytoms priemonėms taikomas Reglamento (EB) Nr. 765/2008 21 straipsnis.

5. Rinkos priežiūros institucijai, vadovaujantis šio straipsnio 3 dalimi, įpareigojus ekonominės veiklos vykdytoją pašalinti iš rinkos gaminį, jis privalo tai padaryti savo priemonėmis ir lėšomis per šios institucijos nurodytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 3 darbo dienos. Apie gaminio pašalinimą iš rinkos nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo šių veiksmų atlikimo dienos ekonominės veiklos vykdytojas raštu praneša rinkos priežiūros institucijai, nuroydamas savo pavadinimą ar vardą ir pavardę, atliktus veiksmus ir jų atlikimo datą.

6. Jeigu rinkos priežiūros institucija mano, kad gaminio neatitiktis neapsiriboja Lietuvos Respublikos teritorija, ji informuoja Europos Komisiją ir kitas ES valstybes nares apie gaminio prieinamumo vertinimo rezultatus ir veiksmus, kurių rinkos priežiūros institucijos reikalavimu ėmėsi ekonominės veiklos vykdytojas.

7. Ekonominės veiklos vykdytojas užtikrina, kad visų tinkamų veiksmų būtų imtasi dėl visų gaminių, kuriuos jis yra pateikęs rinkai visoje ES.

8. Jeigu per šio straipsnio 3 dalyje nurodytą laikotarpį ekonominės veiklos vykdytojas neįima reikiamų veiksmų, rinkos priežiūros institucija imasi priemonių, kad būtų uždraustas arba apribotas gaminio tiekimas rinkai arba gaminys būtų pašalintas iš rinkos. Rinkos priežiūros institucijos patirtas išlaidas atlygina prieinamumo reikalavimų neatitinkantį gaminį rinkai pateikęs ekonominės veiklos vykdytojas.

9. Apie šio straipsnio 8 dalyje numatytais atvejais taikomas priemonės rinkos priežiūros institucija informuoja Europos Komisiją ir kitas ES valstybes nares. Teikiama informacija turi apimti visus turimus duomenis, įskaitant duomenis, būtinus siekiant nustatyti prieinamumo reikalavimų neatitinkantį gaminį, jo kilmę, įtariamą jo neatitikties pobūdį ir prieinamumo reikalavimus, kurių tas gaminys neatitinka, nacionalinių priemonių, kurių buvo imtasi, pobūdį ir trukmę, taip pat atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo pateiktus argumentus. Rinkos priežiūros institucija nurodo, ar gaminio neatitikties priežastis yra viena iš šių:

- 1) gaminys neatitinka taikytinų prieinamumo reikalavimų;
- 2) šio įstatymo 15 straipsnyje nurodyti darnieji standartai arba techninės specifikacijos, kuriais remiantis daryta atitikties prielaida, turi trūkumų.

10. Rinkos priežiūros institucija, gavusi šio straipsnio 9 dalyje nurodytą informaciją iš kitų ES valstybių narių arba Europos Komisijos, nedelsdama informuoja Europos Komisiją ir kitas ES valstybes nares (išskyrus procedūrą inicijavusią valstybę narę) apie visas taikytas priemones, pateikia visą turimą papildomą informaciją, susijusią su atitinkamo gaminio neatitiktimi, ir informuoja apie savo prieštaravimus, jeigu nepitaria taikytai priemonei, apie kurią buvo pranešta.

11. Jeigu per 3 mėnesius nuo šio straipsnio 9 dalyje nurodytos informacijos gavimo dienos nei kuri nors ES valstybė narė, nei Europos Komisija nepareiškia prieštaravimų dėl laikinosios priemonės, kurios ėmėsi Lietuvos Respublika, ta priemonė laikoma pagrįsta. Prireikus rinkos priežiūros institucija dalyvauja konsultacijose dėl priemonių taikymo ES lygmeniu. Rinkos priežiūros institucija vadovaujasi Europos Komisijos sprendimais ir imasi priemonių, būtinų norint užtikrinti, kad reikalavimų neatitinkantis gaminys būtų pašalintas iš rinkos, apie tai informuojant Europos Komisiją. Jeigu nusprendžiama, kad nacionalinė priemonė laikoma nepagrįsta, rinkos priežiūros institucija nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas priemonę panaikina.

12. Rinkos priežiūros institucija reikalauja, kad ekonominės veiklos vykdytojas pašalintų gaminio neatitiktį, jeigu:

- 1) gaminys CE ženklu pažymėtas pažeidžiant Reglamento (EB) Nr. 765/2008 30 straipsnį ir (ar) šio įstatymo 17 straipsnį;
- 2) gaminys nepažymėtas CE ženklu;

- 3) neparengta ES atitikties deklaracija;
- 4) ES atitikties deklaracija parengta neteisingai;
- 5) nėra techninių dokumentų arba jie neišsamūs;
- 6) neįvykdytas bet kuris kitas šio įstatymo 8 arba 10 straipsnyje numatytas reikalavimas.

13. Jeigu šio straipsnio 12 dalyje nurodyta gaminio neatitiktis nepašalinama, rinkos priežiūros institucija imasi visų tinkamų priemonių, kad būtų apribotas ar uždraustas gaminio tiekimas rinkai arba užtikrinta, kad jis būtų pašalintas iš rinkos.

14. Gaminiai, kuriems taikomos tiekimo rinkai draudimo arba ribojimo priemonės, ekonominės veiklos vykdytojo sandėlyje saugomi atskirai nuo gaminių, kuriems tokios priemonės netaikomos.

15. Rinkos priežiūros institucijų sprendimai dėl tiekimo rinkai draudimo arba ribojimo vykdomi nuo jų gavimo momento, jeigu tuose sprendimuose nenustatyta vėlesnė jų vykdymo data.

20 straipsnis. Paslaugų atitikties priežiūra

1. Šio įstatymo 6 straipsnyje nurodytos rinkos priežiūros institucijos atsako už prieinamumo reikalavimų, kurių turi laikytis paslaugų teikėjai, laikymosi priežiūrą, įskaitant šio įstatymo 14 straipsnyje numatyto vertinimo, kuriam *mutatis mutandis* taikoma šio įstatymo 18 straipsnio 2 dalis, priežiūrą ir tikrinimą, ar ekonominės veiklos vykdytojas ėmėsi būtinų veiksmų trūkumams pašalinti.

2. Rinkos priežiūros institucija, atlikusi šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo procedūrą ir nustačiusi, kad paslaugų teikėjas nesilaiko taikytinų paslaugų prieinamumo reikalavimų, nurodo ekonominės veiklos vykdytojui per jos nustatytą pagrįstą, neatitikties pobūdį atitinkantį laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis kaip 3 darbo dienos, imtis veiksmų, siekiant užtikrinti paslaugos atitiktį tiems reikalavimams. Ekonominės veiklos vykdytojui neįvykdžius ir neužtikrinus atitikties reikalavimų per nustatytą laikotarpį, rinkos priežiūros institucija jam nurodo nebeteikti paslaugos.

21 straipsnis. Rinkos priežiūros institucijų ir ekonominės veiklos vykdytojų teisės ir pareigos atliekant rinkos priežiūrą

1. Rinkos priežiūros institucijos (jų pareigūnai), atlikdamos (-i) rinkos priežiūrą, turi teisę:

1) tikrinti, ar laikomasi gaminių ir paslaugų prieinamumą reglamentuojančių teisės aktų, organizuoti valstybinę gaminio ar paslaugos prieinamumo ekspertizę;

2) gauti iš ekonominės veiklos vykdytojų, valstybės ir savivaldybių institucijų, kitų fizinių ir juridinių asmenų šio įstatymo ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų, nustatančių gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimus, pažeidimams tirti reikalingą informaciją ir dokumentus;

3) dalyvaujant ekonominės veiklos vykdytojui ar jo įgaliotam asmeniui, pateikę tarnybinį pažymėjimą ir rinkos priežiūros institucijos vadovo pavedimą atlikti veiklos patikrinimą, šių ekonominės veiklos vykdytojų darbo metu patekti į Lietuvos Respublikoje esančią jų teritoriją, pastatus, patalpas (įskaitant nuomojamus ar naudojamus panaudos teisinių santykių pagrindu), kuriuose gaminami, parduodami, laikomi (sandėliuojami) ar naudojami gaminiai arba teikiamos paslaugos, ir atlikti veiklos patikrinimus. Į fizinio asmens gyvenamąsias patalpas rinkos priežiūros institucijos pareigūnai turi teisę patekti tik tuo atveju, jeigu šis fizinis asmuo sutinka ir įstatymuose nenustatyta kitaip. Šis punktas netaikomas visuomenės informavimo paslaugų teikimo atveju;

4) imti gaminių bandinius Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir tikrinti jų atitiktį prieinamumo reikalavimams;

5) reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojai ar jų įgalioti asmenys pateiktų paaiškinimus žodžiu ar raštu dėl šio įstatymo nustatytų pareigų laikymosi;

6) siūlyti licenciją išdavusiai institucijai sustabdyti ar panaikinti licencijos verstinę ekonominę veiklą galiojimą asmenims, kurių pateikti ir tiekiami rinkai gaminiai arba teikiamos paslaugos neatitinka prieinamumo reikalavimų, jeigu tokį licencijos galiojimo sustabdymo ar panaikinimo pagrindą numato tos ekonominės veiklos licencijavimą reglamentuojantis įstatymas;

7) nustačiusios gaminių ir paslaugų prieinamumą reguliuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimą, motyvuotu pranešimu įspėti apie tai ekonominės veiklos vykdytoją ir įpareigoti jį per protingą terminą šį pažeidimą pašalinti;

8) šio įstatymo nustatytais pagrindais ir tvarka taikyti rinkos ribojimo priemones.

2. Rinkos priežiūros institucijos (jų pareigūnai), atlikdamos (-i) rinkos priežiūrą, privalo:

1) užtikrinti, kad visos priemonės, kurių jos imasi, atitiktų prieinamumo reikalavimų pažeidimo rimtumą ir būtų tinkamai įvertintos šių priemonių naudojimo pasekmės;

2) skatinti savanoriškus ekonominės veiklos vykdytojų veiksmus, atitinkančius šiame įstatyme nustatytas pareigas;

3) užtikrinti iš ekonominės veiklos vykdytojo gautos informacijos, sudarančios komercinę ar kitą įstatymų saugomą paslaptį, konfidencialumą; saugoti asmens duomenis, kuriuos sužinojo rinkos priežiūros institucijos (jų pareigūnai), atlikdamos (-i) rinkos priežiūrą.

3. Ekonominės veiklos vykdytojai ir (arba) jų įgalioti asmenys atliekant rinkos priežiūrą turi teisę:

1) dalyvauti rinkos priežiūros institucijos pareigūnams atliekant veiklos patikrinimą;

2) neįsileisti veiklos patikrinimą vykdančios rinkos priežiūros institucijos pareigūnų į savo teritoriją, pastatus, patalpas ir neleisti jiems atlikti ekonominės veiklos vykdytojo veiklos patikrinimo, jeigu šie pareigūnai nepateikia savo tarnybinio pažymėjimo ir rinkos priežiūros institucijos vadovo pavedimo atlikti veiklos patikrinimą;

3) susipažinti su veiklos patikrinimo metu surinkta medžiaga, žodžiu ir (ar) raštu pateikti dėl jos pastabų arba paaiškinimų;

4) Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio ar Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka apskųsti rinkos priežiūros institucijos pareigūnų veiksmus, neveikimą ar šių pareigūnų administracinius sprendimus, kuriais įforminami veiklos patikrinimo rezultatai, taip pat šių pareigūnų vilkinimą atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus.

4. Ekonominės veiklos vykdytojai ir (arba) jų įgalioti asmenys atliekant rinkos priežiūrą privalo:

1) vykdyti rinkos priežiūros institucijų teisėtus nurodymus ir reikalavimus;

2) sudaryti galimybę rinkos priežiūros institucijų pareigūnams patekti į Lietuvos Respublikoje esančią jų teritoriją, pastatus, patalpas (įskaitant nuomojamus ar naudojamus panaudos teisinių santykių pagrindu), kuriuose gaminami, parduodami ar saugomi (sandėliuojami) gaminiai arba teikiamos paslaugos, ir užtikrinti veiklos patikrinimui atlikti reikiamas sąlygas;

3) paskirti įgaliotą asmenį dalyvauti atliekant veiklos patikrinimą ir bendradarbiauti su veiklos patikrinimą atliekančia rinkos priežiūros institucija;

4) pateikti rinkos priežiūros institucijos pareigūnams visą veiklos patikrinimui atlikti būtiną ir reikalingą informaciją, duomenis ir dokumentus (neatsižvelgiant į tai, kokioje laikmenoje jie saugomi), jų kopijas ir išrašus.

5. Ekonominės veiklos vykdytojai turi teises, nurodytas Reglamento (ES) 2019/1020 18 straipsnyje.

VII SKYRIUS

ATSAKOMYBĖS UŽ PRIEINAMUMO REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMUS TAIKymo TVARKA

22 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimus

Ekonominės veiklos vykdytojai, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako šio įstatymo nustatyta tvarka.

23 straipsnis. Baudos ir įspėjimas už šio įstatymo pažeidimus

1. Ekonominės veiklos vykdytojui, pateikusiam ar tiekiančiam rinkai prieinamumo reikalavimų neatitinkantį gaminį, suteikusiam ar teikiančiam prieinamumo reikalavimų neatitinkančią paslaugą skiriama bauda nuo 500 iki 2 500 eurų.

2. Ekonominės veiklos vykdytojui, nepaisančiam rinkos priežiūros institucijos draudimo ar ribojimo pateikti ir tiekti rinkai prieinamumo reikalavimų neatitinkančius gaminius, jeigu rinkos

priežiūros institucija yra uždraudusi ar apribojusi prieinamumo reikalavimų neatitinkančių gaminių pateikimą ir tiekimą rinkai, ar reikalavimo prieinamumo reikalavimų neatitinkantį gaminį pašalinti iš rinkos, susigražinti prieinamumo reikalavimų neatitinkantį gaminį iš vartotojų ir (ar) galutinių naudotojų ir (arba) jį sunaikinti, jeigu rinkos priežiūros institucija yra nurodžiusi prieinamumo reikalavimų neatitinkantį gaminį iš vartotojų ir (ar) galutinių naudotojų susigražinti ir (arba) jį sunaikinti, arba toliau teikiančiam prieinamumo reikalavimų neatitinkančią paslaugą, jeigu rinkos priežiūros institucija yra nurodžiusi nebeteikti paslaugos, skiriama bauda nuo 1 000 iki 6 500 eurų.

3. Jeigu prieinamumo reikalavimų neatitinkantys gaminiai ar paslaugos yra padarę žalą vartotojo ir (ar) galutinio naudotojo sveikatai, juos rinkai tiekusiems, pateikusiems ar teikusiems ekonominės veiklos vykdytojams skiriama bauda nuo 2 500 iki 15 000 eurų.

4. Skiriamos baudos dydis nustatomas pagal mažiausios ir didžiausios baudos vidurkį. Skiriant baudą, atsižvelgiama į šio įstatymo 24 straipsnyje nurodytas atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes, pažeidimo pobūdį, trukmę ir mastą. Jeigu yra atsakomybę lengvinančių aplinkybių, bauda mažinama nuo jos vidurkio iki mažiausio dydžio, jeigu yra atsakomybę sunkinančių aplinkybių – didinama nuo jos vidurkio iki didžiausio dydžio. Jeigu yra ir atsakomybę lengvinančių, ir sunkinančių aplinkybių, bauda skiriama atsižvelgiant į jų kiekį ir reikšmingumą. Baudos dydžio mažinimas ar didinimas turi būti motyvuojamas rinkos priežiūros institucijos nutarime.

5. Baudos skyrimas neatleidžia ekonominės veiklos vykdytojo nuo pareigos atlyginti vartotojams ir (arba) galutiniams naudotojams padarytą turtinę ar neturtinę žalą ir (ar) prieinamumo reikalavimų neatitinkančius gaminius pašalinti iš rinkos, ir (ar) nebeteikti prieinamumo reikalavimų neatitinkančių paslaugų, kol bus užtikrinta, kad šie gaminiai ir (ar) paslaugos atitinka taikomus prieinamumo reikalavimus.

6. Jeigu rinkai pateiktas ir tiekiamas prieinamumo reikalavimų neatitinkantis gaminys nebuvo perduotas vartotojams ir (ar) galutiniams naudotojams ir šį gaminį iš rinkos savanoriškai pašalina pats jį pateikęs ir (arba) tiekęs ekonominės veiklos vykdytojas, už šio straipsnio 1 dalyje nurodytą pažeidimą šiam ekonominės veiklos vykdytojui gali būti skiriamas įspėjimas.

24 straipsnis. Atsakomybę lengvinančios ir sunkinančios aplinkybės

1. Skiriant baudą atsakomybę lengvinančios aplinkybės yra šios:

- 1) pažeidėjas savo noru užkirto kelią žalingoms pažeidimo pasekmėms;
- 2) pažeidėjas savo noru atlygino vartotojams ir (ar) galutiniams naudotojams padarytus nuostolius ir (ar) pašalino padarytą žalą.

2. Skiriant baudą atsakomybę sunkinančios aplinkybės yra šios:

1) toks pat šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų pažeidimas padarytas pakartotinai nepraėjus vieniems metams nuo rinkos priežiūros institucijos nutarimo dėl ankstesnio šio įstatymo pažeidimo įsigaliojimo dienos;

2) pažeidėjas trukdė atlikti tyrimą ir (ar) slėpė padarytą pažeidimą.

25 straipsnis. Baudų ar įspėjimo skyrimo terminas

Šiame įstatyme numatytos baudos ar įspėjimas gali būti skiriami ne vėliau kaip per 5 metus nuo šio įstatymo pažeidimo padarymo dienos, o trunkamojo pažeidimo atveju – per 5 metus nuo jo paaikškinimo dienos.

26 straipsnis. Šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo tvarka

1. Rinkos priežiūros institucija nagrinėja šio įstatymo pažeidimus ir skiria šiame įstatyme nustatytas baudas ar įspėjimus. Šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo ir atsakomybės taikymo taisyklės tvirtina atitinkamos rinkos priežiūros institucijos.

2. Šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūra pradedama:

1) gavus vartotojo, galutinio naudotojo, valstybės ar savivaldybių institucijos ar įstaigos, vartotojų asociacijos ar kito suinteresuoto asmens skundą;

2) rinkos priežiūros institucijos iniciatyva priėmus sprendimą, jeigu ji nustato pakankamai duomenų apie galimą vartotojų teisių pažeidimą.

3. Rinkos priežiūros institucijos sprendimas dėl rinkos ribojimo priemonės, nurodytos šio įstatymo 19 straipsnio 2 ar 3 dalyje ir 20 straipsnio 2 dalyje, taikymo priimamas po to, kai šio įstatymo pažeidimo protokolo (toliau – protokolą) pagrindu išnagrinėjamas ir patvirtinamas sprendimas dėl šio įstatymo pažeidimo. Protokolą surašo ekonominės veiklos vykdytojo veiklos patikrinimą atlikęs rinkos priežiūros institucijos pareigūnas. Protokolas nedelsiant, bet ne vėliau kaip per vieną darbo dieną registruotu laišku ar elektroninių ryšių priemonėmis susipažinti perduodamas ekonominės veiklos vykdytojui.

4. Ne vėliau kaip prieš 14 kalendorinių dienų iki šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo posėdžio datos rinkos priežiūros institucija registruotu laišku ar elektroninių ryšių priemonėmis praneša dėl šio įstatymo pažeidimo atsakomybėn traukiamam ekonominės veiklos vykdytojui apie galimą šio įstatymo pažeidimą, šio pažeidimo nagrinėjimo posėdžio datą, laiką ir vietą, pareigą iki šio posėdžio pateikti turimus su nagrinėjamu pažeidimu susijusius įrodymus, galimybę susipažinti su rinkos priežiūros institucijai pateikta tyrimo medžiaga, išskyrus medžiagą, kuri sudaro valstybės, tarnybos, komercinę, profesinę ar kitą įstatymų saugomą paslaptį sudarančią informaciją, raštu pateikti su ja susijusius paaiškinimus ir tai, kad ekonominės veiklos vykdytojo

ir (arba) jo atstovo, tinkamai informuoto apie pažeidimo nagrinėjimo vietą ir laiką, neatvykimas į pažeidimo nagrinėjimą nekliudo jį nagrinėti.

5. Pažeidimai nagrinėjami rašytine tvarka, išskyrus atvejus, kai gaunamas dėl šio įstatymo pažeidimo atsakomybės traukiamo ekonominės veiklos vykdytojo prašymas pažeidimą nagrinėti žodžiu arba rinkos priežiūros institucijos iniciatyva, kai būtina išklausti žodinius pažeidimo nagrinėjimo dalyvių paaiškinimus ar kai pažeidimas gali būti geriau išnagrinėtas žodine tvarka. Pažeidimą nagrinėjant rašytine tvarka, pažeidimo nagrinėjimo dalyviai ar jų atstovai apie pažeidimo nagrinėjimo laiką, vietą ir turimas teises bei pareigas informuojami šio straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka. Pažeidimą nagrinėjant žodine tvarka, rinkos priežiūros institucija posėdį ar jo dalį gali skelbti uždara, kai tai būtina, siekiant apsaugoti valstybės, tarnybos, komercinę, profesinę ar kitą įstatymų saugomą paslaptį sudarančią informaciją arba užtikrinti vartotojo teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą.

6. Dėl šio įstatymo pažeidimo atsakomybės traukiamas ekonominės veiklos vykdytojas ir (arba) jo atstovas nagrinėjant pažeidimą turi teisę susipažinti su surinkta tyrimo medžiaga, išskyrus medžiagą, kuri sudaro valstybės, tarnybos, komercinę, profesinę ar kitą įstatymų saugomą paslaptį sudarančią informaciją, daryti šios medžiagos išrašus, teikti paaiškinimus, prašymus, įrodymus, apskūsti priimtus nutarimus.

7. Nagrinėjant pažeidimą žodine tvarka, dalyvauja tyrimo medžiagą pateikusių rinkos priežiūros institucijos atstovas, dėl šio įstatymo pažeidimo atsakomybės traukiamas ekonominės veiklos vykdytojas ir (arba) jo atstovas. Prireikus į pažeidimo nagrinėjimą kviečiami dėl galimo šio įstatymo pažeidimo nukentėję asmenys (nukentėjusieji), asmenys, kuriems žinomos kokios nors su nagrinėjamu pažeidimu susijusios aplinkybės (liudytojai), bei vartotojų asociacijų, kitų valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ar organizacijų arba kitų juridinių asmenų atstovai, ekspertai, teikiantys išvadas.

8. Rinkos priežiūros institucija šio įstatymo pažeidimus išnagrinėja ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo tyrimo medžiagos gavimo dienos.

9. Išnagrinėjusi pažeidimą, rinkos priežiūros institucija priima vieną iš šių sprendimų:

1) sprendimą skirti šiame įstatyme nustatytą baudą ar įspėjimą;

2) sprendimą skirti šiame įstatyme nustatytą baudą ar įspėjimą ir iš ekonominės veiklos vykdytojo išieškoti rinkos priežiūros institucijos patirtas šio įstatymo 19 straipsnio 8 dalyje nurodytas išlaidas;

3) sprendimą dėl gaminio tiekimo rinkai draudimo arba ribojimo;

4) sprendimą atsisakyti skirti šiame įstatyme nustatytą baudą ar įspėjimą.

10. Rinkos priežiūros institucijos sprendimai įforminami nutarimais. Nutarime nurodoma Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje nurodyta informacija.

11. Rinkos priežiūros institucijos nutarimai įteikiami Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka.

27 straipsnis. Rinkos priežiūros institucijų sprendimų ir nutarimų apskundimas

1. Rinkos priežiūros institucijų nutarimai dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo ir dėl baudų ar įspėjimų skyrimo per vieną mėnesį nuo šių sprendimų ar nutarimų įteikimo dienos gali būti skundžiami Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnyje ar Administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

2. Kreipimasis į teismą nesustabdo nutarimų ar sprendimų vykdymo, jeigu teismas nenustato kitaip.

28 straipsnis. Rinkos priežiūros institucijų nutarimų vykdymas

1. Rinkos priežiūros institucijos nutarimu paskirtos baudos į valstybės biudžetą sumokamos ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo tos dienos, kurią šio įstatymo pažeidėjas gavo rinkos priežiūros institucijos nutarimą dėl baudos paskyrimo.

2. Rinkos priežiūros institucijos nutarimas yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Rinkos priežiūros institucijos nutarimas gali būti pateikiamas vykdyti ne vėliau kaip per 3 metus nuo jo priėmimo dienos. Šis terminas pratęsiamas tokiam laikui, kokiam teismo sprendimu buvo sustabdytas rinkos priežiūros institucijos nutarimo skirti baudą vykdymas.

VIII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

29 straipsnis. Asmens duomenų apsauga ir dokumentų saugojimas

1. Šiame įstatyme nurodytų asmens duomenų tvarkymo tikslai – tvarkyti fizinių asmenų asmens duomenis, kad būtų užtikrintas gaminių ir paslaugų, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnyje, prieinamumo reikalavimų laikymasis ir šių gaminių ir paslaugų rinkos priežiūra, siekiant laisvo gaminių ir paslaugų judėjimo Europos ekonominėje erdvėje. Asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrojo duomenų apsaugos reglamento) bei kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens duomenų apsaugą ir tvarkymą, nuostatomis.

2. Dokumentai saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatyme nustatyta tvarka.

3. Duomenų subjektų teisės įgyvendinamos Reglamento (ES) 2016/679 ir duomenų valdytojo, į kurį kreipiamasi dėl duomenų subjekto teisių įgyvendinimo, nustatyta tvarka.

30 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2025 m. birželio 28 d.
2. Vyriausybė, jos įgaliotos institucijos, rinkos priežiūros institucijos, socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliota institucija iki 2022 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Paslaugų teikėjai iki 2030 m. birželio 28 d. turi teisę toliau teikti paslaugas, naudodami gaminius, kuriuos jie teisėtai naudojo iki įsigaliojant šiam įstatymui, teikdami panašaus pobūdžio paslaugas. Paslaugų teikimo sutartys, sudaromos iki 2025 m. birželio 28 d., galioja be pakeitimų iki jų galiojimo pabaigos, tačiau ne ilgiau kaip iki 2030 m. birželio 28 d.

31 straipsnis. Įstatyme nustatyto galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimas

1. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija atlieka šiame įstatyme nustatyto galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimą (toliau – *ex post* vertinimas).
2. Atliekant *ex post* vertinimą turi būti įvertinta, ar šiuo įstatymu įtvirtinama rinkos priežiūros institucinė sandara, įskaitant Komisiją ir metodinę pagalbą (rekomendacines konsultacijas) rinkos priežiūros institucijoms teikiančias institucijas, gaminių ir paslaugų prieinamumo atžvilgiu veikia efektyviai, taip pat turi būti įvertintas šiame įstatyme nustatytų administracinių prievartos priemonių taikymo efektyvumas, galimybės ir poreikis išplėsti šio įstatymo taikymą kitiems, šiame įstatyme nenurodytiems, gaminiams ir paslaugoms.
3. *Ex post* vertinimo laikotarpis – 3 metai nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos.
4. *Ex post* vertinimas turi būti atliktas per 9 mėnesius nuo *ex post* vertinimo laikotarpio pabaigos.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Gitanas Nausėda

GAMINIŲ IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMO REIKALAVIMAI

I SKYRIUS

VISIEMS GAMINIAMS, KURIEMS TAIKOMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMINIŲ IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMO REIKALAVIMŲ ĮSTATYMAS, TAIKOMI PRIEINAMUMO REIKALAVIMAI

1. Gaminiai, kuriems taikomas Lietuvos Respublikos gaminų ir paslaugų prieinamumo reikalavimų įstatymas, turi būti projektuojami ir gaminami taip, kad jais pagal numatytą paskirtį galėtų naudotis kuo daugiau asmenų su negalia ir kad su jais (jeigu įmanoma, juose arba ant jų) būtų pateikta prieinama informacija apie jų veikimą, prieinamumo savybes.

2. Informacijos pateikimo reikalavimai:

2.1. informacija apie gaminio naudojimą ant paties gaminio (etiketė, instrukcijos ir įspėjimas) turi būti pateikiama:

2.1.1. daugiau kaip viena jusle atpažįstamu būdu;

2.1.2. suprantamai;

2.1.3. tokiu būdu, kad naudotojai galėtų ją suvokti;

2.1.4. tinkamo dydžio ir tipo šriftu atsižvelgiant į numatomas gaminio naudojimo sąlygas ir užtikrinant pakankamą kontrastą, taip pat pritaikant tarpus tarp raidžių, eilučių ir pastraipų;

2.2. jeigu gaminio naudojimo instrukcijos, įskaitant gaminio prieinamumo funkcijas, jų aktyvavimą ir jų sąveikumą su pagalbinais sprendimais, pateikiamos ne ant paties gaminio, bet naudojant gaminį arba kitas priemones, pavyzdžiui, interneto svetainę, jos turi būti prieinamos viešai, gaminį pateikus rinkai, ir turi būti:

2.2.1. pateikiamos daugiau kaip viena jusle atpažįstamu būdu;

2.2.2. pateikiamos suprantamai;

2.2.3. pateikiamos tokiu būdu, kad naudotojai galėtų jas suvokti;

2.2.4. pateikiamos tinkamo dydžio ir tipo šriftu atsižvelgiant į numatomas gaminio naudojimo sąlygas ir užtikrinant pakankamą kontrastą, taip pat pritaikant tarpus tarp raidžių, eilučių ir pastraipų;

2.2.5. instrukcijų turinys pateikiamas teksto formatais, kuriuos naudojant galima generuoti alternatyvius pagalbinius formatus, galimus pateikti įvairiai ir daugiau kaip viena jusle atpažįstamu būdu;

2.2.6. prie jų pridedamas alternatyviai išdėstytas bet koks netekstinis turinys;

2.2.7. pateikiamos įtraukiant gaminio naudotojo sąsajos aprašymą (tvarkymas, valdymas ir grįžtamoji informacija, įvestis ir išvestis), kaip nustatyta šio priedo 3 punkte; gaminio naudotojo sąsajos aprašyme kiekvienu iš šio priedo 3 punkte nurodytų atvejų turi būti nurodoma, ar gaminyje turi atitinkamų savybių;

2.2.8. pateikiamos įtraukiant gaminio funkcionalumo, užtikrinamo funkcijomis, siekiant atsižvelgti į asmenų su negalia poreikius pagal šio priedo 3 punktą, aprašymą, kuriame kiekvienu iš šio priedo 2 punkte nurodytų atvejų nurodoma, ar gaminyje turi atitinkamų savybių;

2.2.9. pateikiamos įtraukiant programinės ir aparatinės gaminio sąsajos su pagalbiniais prietaisais aprašymą, kuriame pateikiamas pagalbinių prietaisų, išbandytų kartu su gaminiu, sąrašas.

3. Gaminyje, įskaitant jo naudotojo sąsają, turi turėti savybių, elementų ir funkcijų, kurie sudaro sąlygas asmenų su negalia prieigai prie gaminio, jo suvokimui, naudojimui, supratimui ir valdymui užtikrinant, kad (naudotojo sąsajos ir funkcionalumo projektavimo reikalavimai):

3.1. jeigu numatyta, gaminiu bus palaikomas ryšys, įskaitant asmenų tarpusavio ryšį, naudojimą, informavimą, valdymą ir orientavimą, tai būtų galima daryti daugiau kaip viena jusle atpažįstamu būdu (tai apima regos, klausos, kalbos ir jutiklinių elementų alternatyvų pateikimą);

3.2. jeigu gaminyje naudojama kalbinė funkcija, jame ryšio palaikymui, naudojimui, valdymui ir orientavimui būtų numatytos kalbos ir balsinės įvesties alternatyvos;

3.3. jeigu gaminyje naudojami vaizdiniai elementai, jame turi būti numatyta galimybė ryšių palaikymo, informavimo ir naudojimo tikslais lanksčiai padidinti dydį, ryškumą ir kontrastą, taip pat užtikrinti sąveikumą su naršyti sąsajoje padedančiomis programomis ir pagalbiniais prietaisais;

3.4. jeigu gaminyje informacijai pateikti naudojamos spalvos, nurodomas veiksmas, prašoma reaguoti ar nustatyti elementus, gaminyje būtų numatyta alternatyva spalvoms;

3.5. jeigu gaminyje informacijai pateikti naudojami garso signalai, nurodomas veiksmas, prašoma reaguoti ar nustatyti elementus, gaminyje būtų numatyta alternatyva garso signalams;

3.6. jeigu gaminyje naudojami vaizdiniai elementai, jame būtų numatyta galimybė lanksčiai pagerinti vaizdo aiškumą;

3.7. jeigu gaminyje naudojamas garsas, jame būtų numatyta galimybė naudotojui valdyti garso stiprumą bei greitį ir numatytos geresnės garsinės savybės, įskaitant aplinkinių gaminių skleidžiamų trukdančių garso signalų sumažinimą ir garso aiškumą;

3.8. jeigu gaminį reikia naudoti ir valdyti rankiniu būdu, jame būtų numatyta nuosekliojo valdymo funkcija ir valdymo naudojant smulkiąją motoriką alternatyvos, kad valdymui nereikėtų naudoti kelių veiksmų vienu metu ir būtų galima naudoti jutikliniu būdu atskiriamas dalis;

3.9. būtų vengiama gaminyje įdiegti veikimo režimus, kuriuos naudojant reikėtų pernelyg toli ištiesti ranką ar naudoti didelę jėgą;

3.10. būtų vengiama gaminiu sukelti traukulius dėl jautrumo šviesai;

3.11. gaminiu būtų saugomas gaminio naudotojo privatumas, kai jis naudojasi gaminio prieinamumo savybėmis;

3.12. gaminyje būtų numatoma biometrinio tapatybės nustatymo ir valdymo alternatyva;

3.13. gaminyje būtų užtikrintas funkcijų nuoseklumas ir suteikta pakankama ir lanksti laiko trukmė sąveikai;

3.14. gaminyje būtų įdiegta programinė ir aparatinė įranga, skirta sąsajai su pagalbinėmis technologijomis užtikrinti.

4. Siekiant, kad gaminiais pagal numatytą jų paskirtį galėtų naudotis kuo daugiau asmenų su negalia, turi būti užtikrintas gaminių, kuriems taikomas Gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų įstatymas (išskyrus savitarnos terminalus), pakuočių ir instrukcijų prieinamumas:

4.1. gaminių pakuotės, įskaitant jose pateikiamą informaciją (pavyzdžiui, informaciją apie atidarymą, uždarymą, naudojimą, šalinimą) ir, kai numatyta, informaciją apie gaminių prieinamumo charakteristikas, turi būti prieinamos; kai įmanoma, ta prieinama informacija turi būti pateikta ant pakuotės;

4.2. gaminių montavimo ir priežiūros, saugojimo ir šalinimo instrukcijos turi būti pateikiamos ne ant pačių gaminių, bet per kitas priemones (pavyzdžiui, per interneto svetainę), šios instrukcijos turi būti viešai prieinamos, kai gaminys pateikiamas rinkai, ir turi atitikti šiuos reikalavimus:

4.2.1. turi būti pateikiamos daugiau kaip viena jusle atpažįstamu būdu;

4.2.2. pateikiamos suprantamai;

4.2.3. pateikiamos tokiu būdu, kad naudotojai galėtų jas suvokti;

4.2.4. pateikiamos tinkamo dydžio ir tipo šriftu atsižvelgiant į numatomas naudojimo sąlygas ir užtikrinant pakankamą kontrastą, taip pat pritaikant tarpus tarp raidžių, eilučių ir pastraipų;

4.2.5. instrukcijų turinys turi būti pateikiamas teksto formatais, kuriuos naudojant galima generuoti alternatyvius pagalbinius formatus, galimus pateikti įvairiai ir daugiau kaip viena jusle atpažįstamu būdu;

4.2.6. prie instrukcijų, kuriose yra bet kokių netekstinių turinio elementų, tas netekstinis turinys turi būti pridedamas alternatyviai išdėstytas.

5. Kai įmanoma, paramos tarnybos (pagalbos tarnybos, skambučių centrai, techninės paramos tarnybos, perdavimo paslaugų tarnybos ir mokymo tarnybos) prieinamais komunikacijos būdais suteikia informaciją apie gaminio prieinamumą ir jo suderinamumą su pagalbinėmis technologijomis.

II SKYRIUS

TAM TIKRIEMS GAMINIAMS TAIKOMI PRIEINAMUMO REIKALAVIMAI

6. Savitarnos terminalai turi atitikti šiuos prieinamumo reikalavimus:

6.1. numatyta rašytinės kalbos pavertimo sakytine kalba technologija;

6.2. suteikiama galimybė naudoti asmenines ausines;

6.3. kai reagavimo laikas yra ribotas, naudotojas apie tai turi būti įspėjamas daugiau kaip viena jusle atpažįstamu būdu;

6.4. suteikiama galimybė pratęsti skirtą laiką;

6.5. nustatomas tinkamas kontrastas ir įdiegiami jutikliniu būdu identifikuojami klavišai ir valdymo mygtukai, jeigu jų yra;

6.6. nereikalaujama, kad prieinamumo savybė būtų aktyvuota tam, kad naudotojas, kuriam ta savybė reikalinga, galėtų ją aktyvuoti;

6.7. jeigu gaminyje naudojamas garsas ar garso signalai, jie turi būti suderinami su Europos Sąjungos lygmeniu turimais pagalbiniais prietaisais ir technologijomis, įskaitant klausos techniką (pavyzdžiui, klausos aparatus, telerites, kochlearinius implantus ir pagalbinius klausos prietaisus).

7. Elektroninėse skaityklėse turi būti numatyta rašytinės kalbos pavertimo sakytine kalba technologija.

8. Vartotojų galiniai įrenginiai su interaktyviaisiais kompiuteriniais pajėgumais, naudojami elektroninių ryšių paslaugoms teikti, turi atitikti šiuos prieinamumo reikalavimus:

8.1. jeigu šie gaminiai turi ne tik balso, bet ir teksto funkcijas, turi būti numatyta galimybė tvarkyti realiuoju laiku perduodamą tekstą ir palaikyti tiksliąją garso atkurtį;

8.2. jeigu šie gaminiai, be teksto ir balso funkcijų arba derinant su jomis, turi vaizdo funkcijas, turi būti numatyta galimybė valdyti įvairiapusį ryšį, įskaitant sinchronizuotą balsą, realiuoju laiku perduodamą tekstą ir vaizdo medžiagą tokia geba, kuri leistų komunikuoti gestų kalba;

8.3. turi būti užtikrintas veiksmingas belaidis prisijungimas prie klausos technologijų;

8.4. turi būti vengiama trukdžių pagalbiniais prietaisams.

9. Vartotojo prieigos prie audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų interaktyviuosiuose įrenginiuose asmenims su negalia turi būti sudaryta galimybė naudotis audiovizualinės

žiniasklaidos paslaugų teikėjo teikiamais prieinamumo komponentais, susijusiais su naudotojo prieiga, pasirinkimu, valdymu ir personalizavimu bei perdavimu į pagalbinius prietaisus.

III SKYRIUS

VISOMS PASLAUGOMS PAGAL GAMINIŲ IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMO REIKALAVIMŲ ĮSTATYMĄ TAIKOMI PRIEINAMUMO REIKALAVIMAI

10. Siekiant užtikrinti, kad paslaugomis pagal numatytą jų paskirtį galėtų naudotis kuo daugiau asmenų su negalia, jos teikiamos:

10.1. užtikrinant teikiant paslaugą naudojamų gaminių prieinamumą pagal šio priedo 2, 3 ir 5–9 punktus, kai taikytina, – ir pagal šio priedo 4 punktą;

10.2. teikiant informaciją apie paslaugos veikimą ir, kai teikiant paslaugas naudojami gaminiai, jų sąsają su šiais gaminiais, taip pat informaciją apie paslaugų prieinamumo charakteristikas ir sąveikumą su pagalbinais prietaisais bei priemonėmis:

10.2.1. pateikiant informaciją daugiau kaip viena jusle atpažįstamu būdu;

10.2.2. pateikiant informaciją suprantamai;

10.2.3. pateikiant informaciją tokiu būdu, kad naudotojai galėtų ją suvokti;

10.2.4. pateikiant informacijos turinį teksto formatais, kuriuos naudojant galima generuoti alternatyvius pagalbinius formatus, kurie naudotojams gali būti pateikiami įvairiai ir daugiau nei viena jusle atpažįstamu būdu;

10.2.5. pateikiami tinkamo dydžio ir tipo šriftu atsižvelgiant į numatomas naudojimo sąlygas ir užtikrinant pakankamą kontrastą, taip pat pritaikant tarpus tarp raidžių, eilučių ir pastraipų;

10.2.6. papildant bet koki netekstinį turinį alternatyviu to turinio išdėstymu;

10.2.7. elektroninę informaciją, reikalingą atitinkamai paslaugai teikti, pateikiant nuosekliai ir tinkamai, kad ji būtų suvokiama, ją būtų galima naudoti, ji būtų suprantama ir tvari;

10.3. užtikrinant, kad interneto svetainės, be kita ko, susijusios internetinės taikomosios programos ir nešiojamaisiais prietaisais teikiamos paslaugos, įskaitant mobiliąsias programas, būtų nuosekliai ir tinkamai prieinamos, kad jos būtų suvokiamos, jas būtų galima naudoti, jos būtų suprantamos ir tvarios;

10.4. kai įmanoma, paramos tarnyboms (pagalbos tarnyboms, skambučių centrams, techninės paramos tarnyboms, perdavimo paslaugų tarnyboms ir mokymo tarnyboms) prieinamais komunikacijos būdais teikiant informaciją apie paslaugų prieinamumą ir jų suderinamumą su pagalbėmis technologijomis.

IV SKYRIUS**TAM TIKROMS PASLAUGOMS TAIKOMI PRIEINAMUMO REIKALAVIMAI**

11. Siekiant užtikrinti, kad paslaugomis pagal numatytą jų paskirtį galėtų naudotis kuo daugiau asmenų su negalia, jos teikiamos užtikrinant funkcijas, praktiką, politiką ir procedūras bei paslaugos teikimo pakeitimus, kad būtų atsižvelgiama į asmenų su negalia poreikius ir užtikrinamas sąveikumas su pagalbinėmis technologijomis:

11.1. elektroninių ryšių paslaugos, įskaitant skubiosios pagalbos ryšius, nurodytus Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 40 straipsnio 8 dalyje:

11.1.1. pateikiamas realiuoju laiku perduodamas tekstas, kuriuo papildomas balso ryšys;

11.1.2. pateikiamas įvairiapusis ryšys, kai balso ryšys papildomas vaizdo medžiaga;

11.1.3. užtikrinama, kad skubiosios pagalbos ryšys naudojant balsą, tekstą (įskaitant realiuoju laiku perduodamą tekstą) būtų sinchronizuojamas, o kai teikiama vaizdo medžiaga, perduodant irgi būtų sinchronizuojamas kaip įvairiapusis ryšys, ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjų būtų perduodamas Bendrajam pagalbos centrui;

11.2. audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų prieigos paslaugos:

11.2.1. pateikiami elektroniniai programų vadovai, kurie yra suvokiami, juos galima naudoti, jie yra suprantami ir tvarūs, ir jais teikiama informacija apie prieinamumo galimybes;

11.2.2. užtikrinama, kad audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų prieinamumo komponentai (prieigos paslaugos), kaip antai subtitrai kurtiesiems ir klausos sutrikimų turintiems asmenims, garsinis vaizdavimas, įgarsinti subtitrai ir vertimas į gestų kalbą, būtų visapusiškai perduodami, užtikrinant tinkamą tikslaus perteikimo kokybę, ir sinchronizuojami su garsu ir vaizdo medžiaga, naudotojams sudarant sąlygas valdyti jų perteikimą ir naudojimą;

11.3. keleivinio oro, autobusų, geležinkelių ir vandens transporto paslaugos, išskyrus mieste ir priemiesčiuose teikiamas transporto paslaugas:

11.3.1. užtikrinama, kad būtų teikiama informacija apie transporto priemonių, aplinkinės infrastruktūros ir apstatytos aplinkos prieinamumą ir pagalbą asmenims su negalia;

11.3.2. užtikrinama, kad būtų teikiama informacija apie pažangų bilietų pardavimą (elektroninė rezervacija, bilietų užsakymas ir kt.), informacija keleiviams realiuoju laiku (tvarkaraščiai, informacija apie transporto eismo sutrikimus, jungiamuosius maršrutus, tolesnę kelionę kitų rūšių transporto priemonėmis ir kt.) ir papildoma informacija apie paslaugas (pavyzdžiui, stočių darbuotojus, sugedusius lifthus ar laikinai neteikiamas paslaugas);

11.4. mieste ir priemiesčiuose teikiamos transporto paslaugos: užtikrinama prieiga prie savitarnos terminalų, naudojamų teikiant paslaugą, pagal šio priedo 2, 3 ir 5–9 punktus;

11.5. banko paslaugos vartotojams:

11.5.1. numatomi tapatybės nustatymo metodai, elektroniniai parašai, saugumas ir mokėjimo paslaugos, kurie būtų suvokiami, tinkami naudoti, suprantami ir tvarūs;

11.5.2. užtikrinama, kad informacija būtų suprantama, pateikta ne aukštesnio kaip B2 (savarankiškas vartotojas) sudėtingumo lygio pagal Europos Tarybos Bendrą Europos kalbų mokėjimo orientacinę sistemą kalba;

11.6. elektroninės knygos:

11.6.1. kai elektroninėje knygoje yra ne tik teksto, bet ir garsinio turinio, užtikrinama, kad būtų numatytas teksto ir garsinio turinio sinchronizavimas;

11.6.2. užtikrinama, kad skaitmeninės elektroninių knygų rinkmenos netrukdytų pagalbinei technologijai tinkamai veikti;

11.6.3. užtikrinama prieiga prie turinio, rinkmenos turinio naršymo ir formato, įskaitant dinamišką formatą, struktūros suteikimą, lankstumą ir turinio pateikimo pasirinkimo galimybę;

11.6.4. sudaromos galimybės alternatyviam turinio perdavimui ir jo sąveikumui su įvairiomis pagalbinėmis technologijomis suvokiamu, suprantamu, tinkamu naudoti ir tvariu būdu;

11.6.5. užtikrinama, kad jas būtų galima rasti, per metaduomenis pateikiant informaciją apie jų prieinamumo savybes;

11.6.6. užtikrinama, kad skaitmeninių teisių valdymo priemonės neblokuotų prieinamumo savybių;

11.7. elektroninės prekybos paslaugos:

11.7.1. teikiama informacija apie parduodamų gaminių ir paslaugų prieinamumą, kai šią informaciją teikia atsakingas ekonominės veiklos vykdytojas;

11.7.2. užtikrinamas tapatybės nustatymo, saugumo ir mokėjimo funkcijų prieinamumas, kai jos teikiamos kaip paslaugos, o ne gaminio dalis, užtikrinant, kad jos būtų suvokiamos, jas būtų galima naudoti, jos būtų suprantamos ir tvarios;

11.7.3. numatomi tapatybės nustatymo metodai, elektroniniai parašai ir mokėjimo paslaugos, kurie būtų suvokiami, tinkami naudoti, suprantami ir tvarūs.

V SKYRIUS

GAMINIŲ IR PASLAUGŲ SAVYBIŲ, ELEMENTŲ ARBA FUNKCIJŲ PRIEINAMUMO REIKALAVIMAI PAGAL GAMINIŲ IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMO REIKALAVIMŲ ĮSTATYMO 15 STRAIPSNIO 4 DALĮ

12. Preziumuojant, kad kituose Europos Sąjungos teisės aktuose nurodytos atitinkamos pareigos, susijusios su gaminių ir paslaugų savybėmis, elementais arba funkcijomis, yra įvykdytos, turi būti įvykdytos šiame skyriuje nurodytos sąlygos.

13. Gaminiais taikomos sąlygos:

13.1. informacijos, susijusios su gaminių veikimu ir jų prieinamumo savybėmis, prieinamumas atitinka atitinkamus šio priedo 2 punkte nurodytus elementus, būtent informaciją apie gaminio naudojimą, pateikiamą ant paties gaminio, ir gaminio naudojimo instrukcijas, pateikiamas ne ant paties gaminio, o naudojant gaminį arba per kitas priemones, pavyzdžiui, interneto svetainę;

13.2. naudotojo sąsajos savybių, elementų ir funkcijų bei gaminių funkcionalumo projektavimo prieinamumas atitinka atitinkamus tokios naudotojo sąsajos arba funkcionalumo projektavimo prieinamumo reikalavimus, išdėstytus šio priedo 6–9 punktuose;

13.3. pakuotės, įskaitant joje pateikiamą informaciją, ir gaminio montavimo, priežiūros, saugojimo ir šalinimo instrukcijų, pateikiamų ne ant paties gaminio, bet naudojant kitas priemones, pavyzdžiui, interneto svetainę (išskyrus savitarnos terminalus), prieinamumas atitinka atitinkamus prieinamumo reikalavimus, išdėstytus šio priedo 4 punkte.

14. Paslaugų savybių, elementų ir funkcijų prieinamumas atitinka atitinkamus tų savybių, elementų ir funkcijų prieinamumo reikalavimus, išdėstytus šio priedo punktuose, susijusiuose su paslaugomis.

VI SKYRIUS

GAMINIŲ IR PASLAUGŲ FUNKCINIO VEIKSMINGUMO KRITERIJAI

15. Jeigu šio priedo 2–14 ir 17, 18 punktuose nustatyti prieinamumo reikalavimai neapima vienos ar daugiau gaminių projektavimo ir gamybos funkcijų arba paslaugų teikimo, tos funkcijos arba priemonės turi būti prieinamos laikantis susijusių funkcinio veiksmingumo kriterijų, kad kuo daugiau asmenų su negalia galėtų jais naudotis.

16. Funkcinio veiksmingumo kriterijai gali būti naudojami tik kaip alternatyva vienam ar keliems konkretiems techniniams reikalavimams, kai prieinamumo reikalavimuose daroma nuoroda į juos, tik tuo atveju, jeigu atitinkamų funkcinio veiksmingumo kriterijų taikymas atitinka prieinamumo reikalavimus ir nustatyta, kad gaminių projektavimas ir gamyba bei paslaugų teikimas suteikia lygiavertį ar didesnę prieinamumą numatomam asmenų su negalia naudojimuisi jais.

17. Taikomi šie funkcinio gaminių ir paslaugų veiksmingumo kriterijai:

17.1. naudojimasis neturint regėjimo – kai gaminiu arba paslauga užtikrinami vizualiniai veikimo režimai, turi būti užtikrinamas bent vienas veikimo režimas, kurį taikant regėjimo nereikia;

17.2. naudojimasis turint ribotą regėjimą – kai gaminiu arba paslauga užtikrinami vizualiniai veikimo režimai, užtikrinamas bent vienas veikimo režimas, kurį taikydami riboto regėjimo asmenys galėtų naudoti gaminį;

17.3. naudojimasis neturint gebėjimo suvokti spalvas – kai gaminiu arba paslauga užtikrinami vizualiniai veikimo režimai, turi būti užtikrinamas bent vienas veikimo režimas, kurį taikant naudotojui nereikia suvokti spalvų;

17.4. naudojimasis neturint klausos – kai gaminiu arba paslauga užtikrinami garsiniai veikimo režimai, užtikrinamas bent vienas veikimo režimas, kurį taikant klausos nereikia;

17.5. naudojimasis turint ribotą klausą – kai gaminiu arba paslauga užtikrinami garsiniai veikimo režimai, užtikrinamas bent vienas veikimo režimas, apimantis geresnes garsines savybes, kurios sudaro galimybes ribotą klausą turintiems naudotojams naudoti gaminį;

17.6. naudojimasis neturint gebėjimo kalbėti – kai naudojant gaminį ar paslaugą reikia naudotojų balsinės įvesties, užtikrinamas bent vienas veikimo režimas, kurį taikant nereikalinga balsinė įvestis. Balsinė įvestis apima visus vokaliinius garsus, tokius kaip kalbėjimas, švilpimas ar spragsėjimas;

17.7. naudojimasis esant ribotoms galimybėms atlikti judesius ar ribotai jėgai – kai naudojant gaminį arba paslaugą reikia atlikti veiksmus rankomis, užtikrinamas bent vienas veikimo režimas, kuriuo naudotojams suteikiama galimybė naudoti gaminį atliekant alternatyvius veiksmus, kuriems nereikia naudoti smulkiosios motorikos ir rankos judesių, rankų jėgos arba vienu metu naudotis keliomis valdymo funkcijomis;

17.8. naudojimasis esant ribotai galimybei pasiekti – kai gaminių valdymo elementai turi būti pasiekiami visiems naudotojams. Kai gaminiu arba paslauga užtikrinamas rankinis veikimo režimas, užtikrinamas bent vienas veikimo režimas, kurį taikant naudotojui pakanka ribotų galimybių pasiekti ir ribotos jėgos;

17.9. sumažintas pavojus sukelti traukulius dėl jautrumo šviesai – kai gaminiu užtikrinami vizualiniai veikimo režimai, vengiama veikimo režimų, kurie sukelia traukulius dėl jautrumo šviesai;

17.10. naudojimasis turint ribotus pažinimo gebėjimus – gaminiu arba paslauga užtikrinamas bent vienas veikimo režimas, apimantis savybes, dėl kurių naudoti gaminį būtų lengviau ir paprasčiau;

17.11. naudojimasis išsaugant privatumą – kai gaminyje arba paslauga pasižymi savybėmis, kuriomis suteikiamas prieinamumas, užtikrinamas bent vienas veikimo režimas, kuriuo išlaikomas privatumas tuo metu, kai naudojamos tos savybės, kuriomis suteikiamas prieinamumas.

VII SKYRIUS**TAM TIKRI PRIEINAMUMO REIKALAVIMAI, SUSIJĘ SU BENDROJO PAGALBOS
CENTRO ATSAKYMŲ Į PAGALBOS PRANEŠIMUS, KURIE GAUNAMI
SKUBIOSIOS PAGALBOS TARNYBŲ RYŠIO NUMERIU 112**

18. Siekiant užtikrinti, kad skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112 pagal numatytą jo paskirtį galėtų naudotis kuo daugiau asmenų su negalia, Bendrojo pagalbos centro atsakymai į pagalbos prašymus užtikrinami įtraukiant funkcijas, praktiką, politiką ir procedūras bei pakeitimus, skirtus tam, kad būtų atsižvelgiama į asmenų su negalia poreikius.

19. Į pagalbos prašymus skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112 Bendrasis pagalbos centras turi tinkamai atsakyti tokiu būdu, kuris yra tinkamiausias nacionaliniam skubiosios pagalbos sistemų organizavimui, naudojant tas pačias ryšio priemones, kuriomis gautas pranešimas, t. y. naudojant sinchronizuotą balso ir teksto ryšį (įskaitant realiuoju laiku perduodamą tekstą) arba, kai teikiama vaizdo medžiaga, balsą, tekstą (įskaitant realiuoju laiku perduodamą tekstą) ir vaizdo medžiagą, sinchronizuotus kaip įvairiapusį ryšį.

NEPROPORCINGOS NAŠTOS VERTINIMO KRITERIJAI

Atliekant gaminių ir (ar) paslaugų prieinamumo reikalavimų vertinimą ir rengiant šio vertinimo dokumentus taikytini tokie kriterijai:

1. Prieinamumo reikalavimų laikymosi grynujų išlaidų santykis su ekonominės veiklos vykdytojų patiriamomis gaminio gamybos, platinimo ar importavimo arba paslaugos teikimo bendromis išlaidomis (veiklos ir kapitalo išlaidomis). Elementai, naudojami vertinant prieinamumo reikalavimų laikymosi grynąsias išlaidas:

1.1. kriterijai, susiję su vienkartinėmis organizacinėmis išlaidomis, į kurias turi būti atsižvelgta atliekant vertinimą:

1.1.1. išlaidos, susijusios su papildomais žmogiškaisiais ištekliais, turinčiais ekspertinių žinių prieinamumo srityje;

1.1.2. išlaidos, susijusios su žmogiškųjų išteklių mokymu ir kompetencijų prieinamumo srityje įgijimu;

1.1.3. naujo proceso, kad į gaminio kūrimo ar paslaugų teikimo veiklą būtų įtraukti prieinamumo reikalavimai, rengimo išlaidos;

1.1.4. išlaidos, susijusios su prieinamumo gairių rengimu;

1.1.5. vienkartinės išlaidos prieinamumo srities teisės aktų supratimui;

1.2. kriterijai, susiję su einamosiomis gamybos ir plėtojimo išlaidomis, į kurias turi būti atsižvelgta atliekant vertinimą:

1.2.1. išlaidos, susijusios su gaminio ar paslaugos prieinamumo savybių projektavimu;

1.2.2. išlaidos, patiriamos gamybos procesų metu;

1.2.3. išlaidos, susijusios su gaminio arba paslaugos prieinamumo bandymu;

1.2.4. išlaidos, susijusios su dokumentų rengimu.

2. Numatomos ekonominės veiklos vykdytojų išlaidos ir gaunama nauda, įskaitant gamybos procesus ir investicijas, palyginti su numatoma nauda asmenims su negalia, atsižvelgiant į konkretaus gaminio ar paslaugos naudojimo atvejų kiekį ir dažnumą.

3. Prieinamumo reikalavimų laikymosi grynujų išlaidų santykis su ekonominės veiklos vykdytojo grynąja apyvarta. Elementai, naudojami vertinant prieinamumo reikalavimų laikymosi grynąsias išlaidas:

3.1. kriterijai, susiję su vienkartinėmis organizacinėmis išlaidomis, į kurias turi būti atsižvelgta atliekant vertinimą:

3.1.1. išlaidos, susijusios su papildomais žmogiškaisiais ištekliais, turinčiais ekspertinių žinių prieinamumo srityje;

3.1.2. išlaidos, susijusios su žmogiškųjų išteklių mokymu ir kompetencijų prieinamumo srityje įgijimu;

3.1.3. naujo proceso, kad į gaminio kūrimo ar paslaugų teikimo veiklą būtų įtraukti prieinamumo reikalavimai, rengimo išlaidos;

3.1.4. išlaidos, susijusios su prieinamumo gairių rengimu;

3.1.5. vienkartinės prieinamumo srities teisės aktų supratimo išlaidos;

3.2. kriterijai, susiję su einamosiomis gamybos ir plėtojimo išlaidomis, į kurias turi būti atsižvelgta atliekant vertinimą:

3.2.1. išlaidos, susijusios su gaminio ar paslaugos prieinamumo savybių projektavimu;

3.2.2. išlaidos, patiriamos gamybos procesų metu;

3.2.3. išlaidos, susijusios su gaminio ar paslaugos prieinamumo bandymu;

3.2.4. išlaidos, susijusios su dokumentų rengimu.

Lietuvos Respublikos
gaminių ir paslaugų prieinamumo
reikalavimų įstatymo
3 priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl
gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų.

LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMINIŲ IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMO REIKALAVIMŲ ĮSTATYMAS

2022 m. gruodžio 8 d. Nr. XIV-1633
Vilnius

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas

1. Šis įstatymas nustato gaminių ir paslaugų, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnio 2 ir 4 dalyse, prieinamumo reikalavimus, siekiant laisvo gaminių ir paslaugų judėjimo Europos ekonominėje erdvėje.

2. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti, kad Lietuvos Respublikos rinkai (toliau – rinka) būtų pateikiami tik prieinamumo reikalavimus atitinkantys gaminiai ir paslaugos, jeigu šiems gaminiams ir paslaugoms taikomi prieinamumo reikalavimai.

3. Šiuo įstatymu įgyvendinamas Europos Sąjungos (toliau – ES) teisės aktas, nurodytas šio įstatymo 3 priede.

2 straipsnis. Įstatymo taikymas

1. Šis įstatymas taikomas ekonominės veiklos vykdytojams, kurie teikia rinkai šio straipsnio 2 dalyje nurodytus gaminius arba teikia šio straipsnio 4 dalyje nurodytas paslaugas.

2. Šis įstatymas taikomas šiems rinkai pateikiamiems gaminiams:

1) vartotojų bendrosios paskirties kompiuterių aparatinės įrangos sistemoms ir joms skirtoms operacinėms sistemoms;

2) savitarnos terminalams (mokėjimo terminalams, taip pat savitarnos terminalams, skirtiems paslaugoms, kurioms taikomas šis įstatymas, teikti: bankomatams, bilietų pardavimo automatams, registracijos automatams, interaktyviems informacijos teikimo savitarnos terminalams, išskyrus terminalus, kurie yra įmontuotos transporto priemonių, orlaivių, laivų arba geležinkelių riedmenų sudedamosios dalys);

3) elektroninių ryšių paslaugoms teikti naudojamiems vartotojų galiniams įrenginiams su interaktyviaisiais kompiuteriniais pajėgumais;

4) vartotojo prieigos prie audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų interaktyviesiems įrenginiams;

5) elektroninėms skaityklėms.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyti gaminiai, kurie yra geležinkelių sistemos sąveikaujančios dalys, turi atitikti šiame įstatyme nustatytus reikalavimus, taip pat reikalavimus, nustatytus geležinkelių techninio sąveikumo specifikacijose ir (ar) ES specifikacijose. Gaminių, kurie yra taip pat ir geležinkelių sistemos sąveikaujančios dalys, atitiktis įvertinama šio įstatymo ir Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

4. Šis įstatymas taikomas šioms paslaugoms:

1) elektroninių ryšių paslaugoms, išskyrus perdavimo (siuntimo) paslaugas, naudojamas įrenginių tarpusavio sąveikos paslaugoms teikti;

2) audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų prieigos paslaugoms;

3) šioms keleivinio oro, autobusų ir vandens transporto paslaugų, išskyrus mieste ir priemiesčiuose teikiamas transporto paslaugas, keleivių vežimo geležinkelių transportu paslaugų elementams: interneto svetainėms, nešiojamaisiais prietaisais teikiamoms paslaugoms (įskaitant mobiliąsias programas), elektroniniams bilietams ir elektroninių bilietų pardavimo paslaugoms, informacijos apie transporto paslaugas, įskaitant kelionių informaciją realiuoju laiku, teikimo paslaugoms, informaciniams ekranams ir interaktyviesiems savitarnos terminalams. Paslaugų prieinamumo reikalavimai informaciniams ekranams taikomi tik Lietuvos Respublikos teritorijoje esantiems interaktyviesiems ekranams, taip pat Lietuvos Respublikos teritorijoje esantiems interaktyviesiems savitarnos terminalams, išskyrus ekranus ir terminalus, kurie yra įmontuotos transporto priemonių, orlaivių, laivų arba geležinkelių riedmenų sudedamosios dalys;

4) banko paslaugoms vartotojams;

5) elektroninėms knygoms ir specialiai programinei įrangai;

6) elektroninės prekybos paslaugoms.

5. Šis įstatymas taip pat taikomas atsakymams į pagalbos prašymus, kurie gaunami skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112.

6. Šis įstatymas netaikomas šiam interneto svetainių ir mobiliųjų programų turiniui:

1) iš anksto įrašytam apibrėžtos trukmės žiniasklaidos turiniui, paskelbtam iki šio įstatymo įsigaliojimo datos;

2) biuro programinės įrangos rinkmenų formatams, paskelbtiems iki šio įstatymo įsigaliojimo datos;

3) internetiniams žemėlapiams ir kartografavimo paslaugoms (jeigu žemėlapiuose, skirtuose navigacijai, esminė informacija pateikiama prieinamu skaitmeniniu būdu);

4) trečiosios šalies turiniui, kuris nėra nei finansuojamas, nei parengtas, nei kontroliuojamas atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo;

5) interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms, kurios apibrėžiamos kaip archyvai, t. y. kurių turinys, įsigaliojus šiam įstatymui, nėra atnaujinamas arba redaguojamas.

7. Paslaugos, kurios atitinka prieinamos informacijos ir informacijos apie prieinamumą teikimo reikalavimus, nustatytus 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente [\(EB\) Nr. 261/2004](#), nustatančiame bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisykles atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, panaikinančiame Reglamentą [\(EEB\) Nr. 295/91](#), 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente [\(EB\) Nr. 1107/2006](#) dėl neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisių keliaujant oru, 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente [\(ES\) Nr. 1177/2010](#) dėl jūrų ir vidaus vandenų keliais vykstančių keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas [\(EB\) Nr. 2006/2004](#), 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente [\(ES\) Nr. 181/2011](#) dėl miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų transporto keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas [\(EB\) Nr. 2006/2004](#), 2011 m. gegužės 5 d. Komisijos reglamente [\(ES\) Nr. 454/2011](#) dėl transeuropinės geležinkelių sistemos telematikos priemonių keleivių vežimo paslaugoms posistemio techninės sąveikos specifikacijos su visais pakeitimais, 2014 m. lapkričio 18 d. Komisijos reglamente [\(ES\) Nr. 1300/2014](#) dėl Sąjungos geležinkelių sistemos prieinamumo neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims techninių sąveikos specifikacijų su visais pakeitimais, 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente [\(ES\) 2021/782](#) dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų, laikomos atitinkančiomis šio įstatymo reikalavimus. Jeigu šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose numatomi reikalavimai, kuriais papildomi šioje dalyje nurodytų teisės aktų nustatyti reikalavimai, turi būti taikomi ir šie papildomi reikalavimai.

3 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų prieigos paslaugos** – paslaugos, kurios teikiamos elektroninių ryšių tinklais ir kuriomis naudojasi siekiant identifikuoti, pasirinkti, peržiūrėti audiovizualinės žiniasklaidos paslaugas ir naudotis visomis teikiamomis funkcijomis, kaip antai subtitrais kurtiesiems ir klausos sutrikimų turintiems asmenims, garsiniu vaizdavimu, įgarsintais subtitrais ir vertimu į gestų kalbą, sukuriama įgyvendinant priemones, kuriomis siekiama užtikrinti paslaugų prieinamumą, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos visuomenės

informavimo įstatymo 34 straipsnyje, ir gauti apie jas informaciją, įskaitant ir elektroninius programų vadovus.

2. Banko paslaugos vartotojams – šios vartotojams teikiamos bankų ir kitų finansų įstaigų teikiamos finansinės paslaugos:

1) su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito, kuriam taikomas Lietuvos Respublikos su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymas, teikimas;

2) vartojimo kredito, kuriam taikomas Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatymas, teikimas;

3) Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo 3 straipsnio 26 dalies 1, 2, 4 ir 5 punktuose bei 45 dalies 1, 2, 4 ir 5 punktuose nustatytos paslaugos;

4) Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo 2 straipsnio 58 dalyje nustatytos su mokėjimo sąskaita susijusios paslaugos ir 5 straipsnyje nustatytos mokėjimo paslaugos;

5) elektroninių pinigų, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, leidimas.

3. Ekonominės veiklos vykdytojas – gamintojas, įgaliotasis atstovas, importuotojas, platintojas ar paslaugos teikėjas.

4. Elektroninė knyga ir speciali programinė įranga – paslauga, kurią sudaro knygos elektroninę versiją perteikiančios skaitmeninės rinkmenos, prie kurių galima prisijungti, kurias galima naršyti, skaityti ir naudoti ir kurių prieigai yra skirta speciali programinė įranga, įskaitant nešiojamaisiais prietaisais teikiamas paslaugas ir mobiliąsias programas, išskyrus elektronines skaitykles.

5. Elektroninė skaityklė – speciali įranga, įskaitant aparatinę ir programinę įrangą, skirta prieigai prie elektroninių knygų rinkmenų, joms naršyti, skaityti ir kitaip naudoti.

6. Elektroninės prekybos paslaugos – paslaugos, teikiamos nuotoliniu būdu, naudojant interneto svetaines ir nešiojamuosius prietaisus, elektroninėmis priemonėmis ir individualiu vartotojo prašymu siekiant sudaryti vartojimo sutartį.

7. Gaminys – gamybos proceso metu pagaminta medžiaga, preparatas ar prekė, išskyrus maistą, pašarus, gyvus augalus ir gyvūnus, žmogaus kilmės gaminius bei augalinės ir gyvūninės kilmės gaminius, tiesiogiai susijusius su jų būsima reprodukcija.

8. Interaktyvieji kompiuteriniai pajėgumai – funkcinės galimybės palaikyti žmogaus ir įrenginio sąveiką, sudarant galimybes tvarkyti ir perduoti duomenis, balsą ar vaizdo medžiagą arba bet koki jų derinį.

9. Labai maža įmonė – suprantama taip, kaip apibrėžiama Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme.

10. **Maža įmonė** – suprantama taip, kaip apibrėžiama Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme.

11. **Mokėjimo terminalas** – prietaisas, kurio pagrindinė paskirtis yra sudaryti galimybę atlikti mokėjimus fizinėje pardavimo vietoje, naudojant mokėjimo priemones, apibrėžtas Mokėjimų įstatymo 2 straipsnio 32 dalyje.

12. **Operacinė sistema** – programinė įranga, kuria, be kita ko, valdoma sąsaja su išorine aparatine įranga, numatomos užduotys, priskiriama atmintinės talpa ir vartotojui pateikiama numatytoji sąsaja, kai nėra paleista jokia taikomoji programa, įskaitant grafinę vartotojo sąsają, nepriklausomai nuo to, ar tokia programinė įranga yra integruota į vartotojų bendrosios paskirties kompiuterių aparatinę įrangą, ar ji yra savarankiška programinė įranga, skirta naudoti bendrosios paskirties vartotojų kompiuterių aparatinėje įrangoje, bet neįskaitant operacinės sistemos paleidyklės, BIOS sistemos ar kitos programinės aparatinės įrangos, reikalingos paleidžiant arba diegiant operacinę sistemą.

13. **Pašalinimas iš rinkos** – priemonė, kuria siekiama užkirsti kelią tiekimo grandinėje esančio gaminio tiekimui rinkai.

14. **Prieinamumo reikalavimai** – šio įstatymo 1 priede nustatyti reikalavimai gaminių ir (ar) paslaugų savybėms, elementams ir (ar) funkcijoms, siekiant, kad gaminiai ir (ar) paslaugos atitiktų universalaus dizaino principus ir kad atitinkamais gaminiais ir (ar) paslaugomis pagal numatytą paskirtį galėtų naudotis kuo daugiau asmenų su negalia.

15. **Realiuoju laiku perduodamas tekstas** – tekstinis dviejų ar daugiau asmenų pokalbis, kai įvedamo teksto ženklai siunčiami taip, kad pokalbis suvokiamas kaip nenutrūkstamas.

16. **Rinkos priežiūros institucija** – viena iš šio įstatymo 6 straipsnyje nurodytų institucijų, vykdančių gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų laikymosi priežiūrą.

17. **Vartotojų bendrosios paskirties kompiuterių aparatinės įrangos sistema** – vartotojams naudoti skirtas įvairios paskirties aparatinės įrangos derinys – sukomplektuotas kompiuteris (įskaitant asmeninius, stalinius, knyginius ir planšetinius kompiuterius bei išmaniuosius telefonus), kuris kartu su atitinkama programine įranga yra pajėgus atlikti bendriausias kompiuterines užduotis.

18. **Vartotojų prieigos prie audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų interaktyvusis įrenginys** – įrenginys, kurio pagrindinė paskirtis yra suteikti vartotojui prieigą prie audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų.

19. **Vidutinė įmonė** – suprantama taip, kaip apibrėžiama Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme.

20. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžiamos Reglamente [\(EB\) Nr. 1107/2006](#), 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente

([EB](#)) Nr. 765/2008, nustatančiame akreditavimo reikalavimus ir panaikinančiame Reglamentą ([EEB](#)) Nr. 339/93, su visais pakeitimais, 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente ([ES](#)) Nr. 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva [2004/42/EB](#) ir reglamentai ([EB](#)) Nr. 765/2008 ir ([ES](#)) Nr. 305/2011, Reglamente ([ES](#)) Nr. 1177/2010, Reglamente ([ES](#)) Nr. 181/2011, 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente ([ES](#)) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos [89/686/EEB](#) ir [93/15/EEB](#) ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos [94/9/EB](#), [94/25/EB](#), [95/16/EB](#), [97/23/EB](#), [98/34/EB](#), [2004/22/EB](#), [2007/23/EB](#), [2009/23/EB](#) ir [2009/105/EB](#) ir panaikinamas Tarybos sprendimas [87/95/EEB](#) ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas [Nr. 1673/2006/EB](#), Reglamente ([ES](#)) 2021/782, Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekse, Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekse, Lietuvos Respublikos bendrojo pagalbos centro įstatyme, Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme, Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme, Visuomenės informavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatyme, Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatyme, Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, Mokėjimų įstatyme, Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatyme, Geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme.

II SKYRIUS

GAMINIŲ IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMO INSTITUCINĖ SISTEMA

4 straipsnis. Gaminių ir paslaugų prieinamumo politikos formavimas

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė tvirtina nacionalines plėtros programas, kuriose suplanuojamos gaminių ir paslaugų prieinamumo skatinimo priemonės.
2. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija:
 - 1) formuoja valstybės politiką gaminių ir paslaugų prieinamumo srityje, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą;
 - 2) analizuoja valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, nevyriausybinių organizacijų pateiktą gaminių ir paslaugų prieinamumo srities informaciją ir teikia pasiūlymus Vyriausybei dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo politikos valdymo tobulinimo.
3. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija:
 - 1) dalyvauja formuojant, koordinuojant ir kontroliuojant valstybės politiką gaminių ir paslaugų prieinamumo srityje konkurencijos politikos, ES vidaus rinkos politikos, viešųjų pirkimų politikos, verslo ir rinkos priežiūros atžvilgiu;

2) analizuoja verslo sąlygas, rinkos priežiūros institucijų veiklą gaminių ir paslaugų prieinamumo srityje Lietuvos Respublikoje, teikia Vyriausybei pasiūlymus dėl jų veiklos gerinimo priemonių.

4. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija:

1) dalyvauja formuojant, koordinuojant ir kontroliuojant valstybės politiką gaminių ir paslaugų prieinamumo srityje fizinės aplinkos prieinamumo atžvilgiu;

2) atsako už fizinės aplinkos pritaikymą asmenų su negalia poreikiams, teikia Vyriausybei pasiūlymus dėl fizinės aplinkos pritaikymo asmenų su negalia poreikiams priemonių.

5. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija:

1) dalyvauja formuojant, koordinuojant ir kontroliuojant valstybės politiką gaminių ir paslaugų prieinamumo srityje vartotojų teisių užtikrinimo atžvilgiu;

2) analizuoja vartotojų teisių užtikrinimą gaminių ir paslaugų prieinamumo srityje Lietuvos Respublikoje, teikia Vyriausybei pasiūlymus dėl vartotojų teisių užtikrinimo gerinimo priemonių.

6. Lietuvos Respublikos finansų ministerija dalyvauja formuojant, koordinuojant ir kontroliuojant valstybės politiką gaminių ir paslaugų prieinamumo srityje finansų rinkos ir finansinių paslaugų prieinamumo atžvilgiu.

7. Lietuvos Respublikos kultūros ministerija:

1) dalyvauja formuojant, koordinuojant ir kontroliuojant valstybės politiką gaminių ir paslaugų prieinamumo srityje visuomenės informavimo ir leidybos prieinamumo atžvilgiu;

2) analizuoja visuomenės informavimo ir leidybos prieinamumo būklę Lietuvos Respublikoje, teikia Vyriausybei pasiūlymus dėl visuomenės informavimo ir leidybos prieinamumo priemonių.

8. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija:

1) dalyvauja formuojant, koordinuojant ir kontroliuojant valstybės politiką gaminių ir paslaugų prieinamumo srityje transporto ir elektroninių ryšių prieinamumo atžvilgiu;

2) analizuoja transporto ir elektroninių ryšių prieinamumo būklę Lietuvos Respublikoje, teikia Vyriausybei pasiūlymus dėl transporto ir elektroninių ryšių prieinamumo priemonių.

9. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija dalyvauja formuojant, koordinuojant ir kontroliuojant valstybės politiką paslaugų prieinamumo srityje Bendrojo pagalbos centro atsakymų į pagalbos prašymus, kurie gaunami skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112, prieinamumo atžvilgiu.

10. Socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliota institucija koordinuoja metodinės pagalbos teikimą ir kartu su kultūros ministro įgaliota institucija, Lietuvos banku ir asmenų su negalia nevyriausybinėmis organizacijomis teikia metodinę pagalbą (rekomendacines

konsultacijas) šio straipsnio 2–9 dalyse įvardytoms institucijoms bei rinkos priežiūros institucijoms.

5 straipsnis. Gaminių ir paslaugų prieinamumo klausimų koordinavimo komisija

1. Gaminių ir paslaugų prieinamumo klausimų koordinavimo komisija (toliau – Komisija) yra prie socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliotos institucijos veikianti patariamoji institucija, nagrinėjanti gaminių ir paslaugų prieinamumo klausimus, teikianti ministerijoms ir kitoms institucijoms bei įstaigoms pasiūlymus dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo valstybės politikos, jos įgyvendinimo ir atliekanti kitas jos nuostatuose nustatytas funkcijas. Komisiją techniškai aptarnauja socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliota institucija. Komisijos veiklos nuostatus, jos sudarymo tvarką ir personalinę sudėtį tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliotos institucijos vadovas.

2. Į personalinę Komisijos sudėtį įtraukiami šio įstatymo 4 straipsnio 2–8 ir 10 dalyse įvardytų institucijų, rinkos priežiūros institucijų, asmenų su negalia nevyriausybinų organizacijų, mokslo ir studijų institucijų, verslo asociacijų atstovai. Asmenų su negalia nevyriausybinų organizacijų, mokslo ir studijų institucijų bei verslo asociacijų atstovai turi sudaryti ne mažiau kaip vieną trečdalį Komisijos narių.

6 straipsnis. Gaminių ir paslaugų prieinamumo rinkos priežiūra

1. Šiame įstatyme nustatytų reikalavimų, kuriais užtikrinama, kad rinkai būtų pateikiami tik prieinamumo reikalavimus atitinkantys šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti gaminiai ir teikiamos tik prieinamumo reikalavimus atitinkančios šio įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje nurodytos paslaugos, laikymąsi prižiūri šiame straipsnyje įvardytos rinkos priežiūros institucijos.

2. Rinkos priežiūros institucijos, konsultuodamosi su suinteresuotais subjektais ir bendradarbiaudamos su asmenų su negalia nevyriausybinių organizacijomis, ekonominės veiklos vykdytojams ir kitiems suinteresuotiems subjektams teikia metodinę pagalbą (rekomendacines konsultacijas), kaip įgyvendinti prieinamumo reikalavimus, rengia gaires, rekomendacijas, kitus dokumentus ir įrankius, padedančius įgyvendinti prieinamumo reikalavimus. Rinkos priežiūros institucijos taip pat užtikrina, kad visuomenė būtų informuojama apie rinkos priežiūros institucijų egzistavimą, jų pavadinimą, atsakomybę, veiklą ir sprendimus.

3. Rinkos priežiūros institucijos nagrinėja skundus dėl gaminių ir paslaugų neatitikties prieinamumo reikalavimams ir ekonominės veiklos vykdytojų pareigų pažeidimų.

4. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba vykdo rinkos priežiūros funkcijas šio įstatymo:

- 1) 2 straipsnio 2 dalies 1–3 ir 5 punktuose nurodytų gaminių atžvilgiu;

2) 2 straipsnio 4 dalies 4–6 punktuose nurodytų paslaugų atžvilgiu.

5. Lietuvos transporto saugos administracija:

1) vykdo rinkos priežiūros funkcijas šio įstatymo 2 straipsnio 4 dalies 3 punkte nurodytų paslaugų atžvilgiu;

2) prižiūri, kad šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti gaminiai, kurie yra geležinkelių sistemos sąveikaujančios dalys, atitiktų prieinamumo reikalavimus.

6. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba prižiūri, kaip elektroninių ryšių paslaugų teikėjai laikosi šio įstatymo 2 straipsnio 4 dalies 1 punkte nurodytoms paslaugoms taikomų prieinamumo reikalavimų.

7. Lietuvos radijo ir televizijos komisija vykdo rinkos priežiūros funkcijas šio įstatymo:

1) 2 straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodytų gaminių atžvilgiu;

2) 2 straipsnio 4 dalies 2 punkte nurodytų paslaugų atžvilgiu.

III SKYRIUS

PRIEINAMUMO REIKALAVIMAI

7 straipsnis. Prieinamumo reikalavimų taikymas

1. Ekonominės veiklos vykdytojai privalo užtikrinti, kad rinkai pateikiami šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti gaminiai, taip pat šio įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje nurodytos teikiamos paslaugos atitiktų šio įstatymo 1 priede nustatytus gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimus. Paslaugas teikiančios labai mažos įmonės atleidžiamos nuo prieinamumo reikalavimų laikymosi ir pareigų, susijusių su prieinamumo reikalavimų laikymusi.

2. Prieinamumo reikalavimai taip pat taikomi Bendrojo pagalbos centro atsakymui į pagalbos prašymus, gaunamus skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112.

IV SKYRIUS

EKONOMINĖS VEIKLOS VYKDYTOJŲ PAREIGOS

8 straipsnis. Gamintojų pareigos

1. Gamintojai užtikrina, kad rinkai pateikiami gaminiai, nurodyti šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje, būtų suprojektuoti ir pagaminti laikantis šio įstatymo 1 priede nustatytų prieinamumo reikalavimų.

2. Gamintojai parengia techninius dokumentus, nurodytus šio įstatymo 16 straipsnyje, ir atlieka arba kitam subjektui paveda atlikti gaminių atitikties prieinamumo reikalavimams vertinimo procedūrą. Jeigu atliekant atitikties prieinamumo reikalavimams vertinimo procedūrą

nustatoma, kad gaminys atitinka jam taikytinus prieinamumo reikalavimus, gamintojas parengia ES atitikties deklaraciją, nurodytą šio įstatymo 16 straipsnyje, ir gaminį pažymi CE ženklu.

3. Techninius dokumentus ir ES atitikties deklaracijas gamintojai saugo 5 metus nuo gaminio pateikimo rinkai dienos.

4. Gamintojai užtikrina, kad būtų taikomos procedūros, kuriomis garantuojama nuolatinė serijinės gaminių gamybos atitiktis prieinamumo reikalavimams. Gamintojai turi atsižvelgti į gaminio projekto ar charakteristikų pakeitimus ir į darnųjų standartų ar techninių specifikacijų, kurių nuorodos paskelbtos ES oficialiajame leidinyje ir kuriais remiantis deklaruojama gaminio atitiktis, pakeitimus.

5. Gamintojai užtikrina, kad ant jų gaminių būtų nurodytas tipo, partijos ar serijos numeris arba kitas elementas, pagal kurį galima identifikuoti gaminį. Jeigu dėl gaminio dydžio ar pobūdžio to neįmanoma padaryti, gamintojai užtikrina, kad reikalaujama informacija būtų nurodyta ant pakuotės ar prie gaminio pridėtame dokumente.

6. Gamintojai nurodo savo pavadinimą (gamintojai – fiziniai asmenys – nurodo savo vardą ir pavardę), registruotą prekės pavadinimą arba registruotą prekių ženklą ir elektroninio pašto ar veiklos vietos adresą, kuriuo su jais galima susisiekti, ant gaminio arba, jeigu to neįmanoma padaryti, ant jo pakuotės ar prie gaminio pridėtame dokumente. Gamintojas turi nurodyti vieną elektroninio pašto ar veiklos vietos adresą, kuriuo galima su juo susisiekti. Gamintojo kontaktiniai duomenys (elektroninio pašto ar veiklos vietos adresas ir, jeigu taikoma, telefono numeris) ant gaminio arba, jeigu to neįmanoma padaryti, ant jo pakuotės ar prie gaminio pridėtame dokumente pateikiami aiškiai ir turi būti lengvai suprantami galutiniams naudotojams ir rinkos priežiūros institucijoms.

7. Gamintojai užtikrina, kad prie gaminio būtų pridėtos instrukcijos ir saugos informacija, kurios turi būti lengvai suprantamos vartotojams ir kitiems galutiniams naudotojams. Tokios instrukcijos ir informacija, taip pat ženklinimas turi būti aiškūs, suprantami ir lengvai įskaitomi.

8. Jeigu gamintojai mano arba turi pagrindo manyti, kad gaminys, kurį jie pateikė rinkai, neatitinka prieinamumo reikalavimų, nedelsdami, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo dienos, kurią sužinojo apie neatitiktį, imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų to gaminio atitiktį prieinamumo reikalavimams arba pašalintų jį iš rinkos.

9. Jeigu rinkai pateiktas gaminys neatitinka prieinamumo reikalavimų, gamintojai nedelsdami, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo dienos, kurią sužinojo apie neatitiktį, apie tai informuoja atitinkamą rinkos priežiūros instituciją jos nustatyta tvarka, pateikdami duomenis apie gaminio neatitiktį ir apie visas priemones, kurių dėl to buvo imtasi.

10. Šio straipsnio 8 ir 9 dalyse nurodytais atvejais gamintojai registruoja gaminius, kurie neatitinka taikytinų prieinamumo reikalavimų, ir su jais susijusius skundus.

11. Gavę motyvuotą rinkos priežiūros institucijos prašymą, gamintojai per jos nurodytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 3 darbo dienos, raštu pateikia jai visą gaminio atitikčiai prieinamumo reikalavimams įrodyti būtiną, šiai institucijai lengvai suprantamą informaciją ir dokumentus ar jų kopijas. Gamintojai rinkos priežiūros institucijų prašymu bendradarbiauja su jomis dėl visų veiksmų, kurių imamasi, siekiant pašalinti gaminių, kuriuos jie pateikė rinkai, neatitiktį taikytiniams prieinamumo reikalavimams ir užtikrinti tų gaminių atitiktį taikytiniams prieinamumo reikalavimams.

12. Šiame įstatyme importuotojas arba platintojas laikomas gamintoju, jam taikomos šiame straipsnyje nustatytos gamintojo pareigos, jeigu jis gaminį rinkai pateikia savo vardu ar naudodamas savo prekių ženklą arba taip pakeičia rinkai jau pateiktą gaminį, kad gali būti padarytas poveikis šio gaminio atitikčiai taikytiniams prieinamumo reikalavimams.

9 straipsnis. Įgaliotieji atstovai

1. Gamintojas rašytiniu įgaliojimu (nurodomas įgaliuojamo juridinio asmens pavadinimas, juridinio asmens kodas, įgaliojant fizinį asmenį – vardas ir pavardė) gali paskirti įgaliotąjį atstovą. Įgaliotasis atstovas negali būti įgaliojamas vykdyti šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nustatytų pareigų ir rengti šio įstatymo 16 straipsnyje nurodytų techninių dokumentų.

2. Įgaliotasis atstovas atlieka iš gamintojo gautame rašytiniame įgaliojime nurodytas užduotis. Gamintojas įgaliotąjį atstovą privalomai įgalioja atlikti šiuos veiksmus:

1) 5 metus saugoti ES atitikties deklaraciją ir techninius dokumentus, kad su jais galėtų susipažinti rinkos priežiūros institucijos;

2) gavus motyvuotą rinkos priežiūros institucijos prašymą, jai pateikti visą gaminio atitikčiai prieinamumo reikalavimams įrodyti būtiną informaciją ir dokumentus ar jų kopijas;

3) rinkos priežiūros institucijų prašymu bendradarbiauti su jomis dėl visų veiksmų, kurių imamasi, siekiant pašalinti gaminių, nurodytų įgaliotojo atstovo įgaliojime, neatitiktį taikytiniams prieinamumo reikalavimams.

10 straipsnis. Importuotojų pareigos

1. Importuotojai pateikia rinkai tik prieinamumo reikalavimus atitinkančius gaminius, nurodytus šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje.

2. Prieš pateikdami gaminį rinkai, importuotojai užtikrina, kad yra atlikta šio įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje nurodyta gaminio atitikties prieinamumo reikalavimams vertinimo procedūra, gamintojas yra parengęs techninius dokumentus, gaminys yra pažymėtas CE ženklu, kaip nustatyta šio įstatymo 17 straipsnyje, prie jo yra pridėti reikalaujami dokumentai ir gamintojas yra įvykęs šio įstatymo 8 straipsnio 5 ir 6 dalyse nustatytus reikalavimus.

3. Jeigu importuotojas mano arba turi pagrindo manyti, kad gaminys neatitinka jam taikytinų prieinamumo reikalavimų, šio gaminio jis neteikia rinkai, kol užtikrinama gaminio atitiktis prieinamumo reikalavimams. Jeigu gaminys neatitinka jam taikytinų prieinamumo reikalavimų, importuotojas apie tai raštu nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo dienos, kurią sužinojo apie neatitiktį, informuoja gamintoją ir atitinkamą rinkos priežiūros instituciją, nurodo savo juridinio asmens pavadinimą ir juridinio asmens kodą arba fizinio asmens vardą ir pavardę, taip pat kontaktinius duomenis (elektroninio pašto adresą ir telefono numerį).

4. Importuotojai nurodo savo pavadinimą (importuotojai – fiziniai asmenys – nurodo savo vardą ir pavardę), registruotą prekės pavadinimą arba registruotą prekių ženklą, elektroninio pašto adresą ir (ar) veiklos vietos adresą, ir (ar) telefono numerį, kuriais su jais galima susisiekti, ant gaminio arba, jeigu to neįmanoma padaryti, ant jo pakuotės ar prie gaminio pridėtame dokumente. Importuotojo kontaktiniai duomenys (elektroninio pašto ir (ar) veiklos adresas ir, jeigu taikoma, telefono numeris) ant gaminio arba, jeigu to neįmanoma padaryti, ant jo pakuotės ar prie gaminio pridėtame dokumente pateikiami aiškiai ir turi būti lengvai suprantami galutiniams naudotojams ir rinkos priežiūros institucijoms.

5. Importuotojai užtikrina, kad prie gaminio būtų pridėtos instrukcijos ir saugos informacija, jos turi būti lengvai suprantamos vartotojams ir kitiems galutiniams naudotojams.

6. Jeigu atsakomybė už gaminį tenka importuotojams, jie užtikrina, kad dėl sandėliavimo ar transportavimo sąlygų nekiltų pavojus jo atitikčiai taikytiniams prieinamumo reikalavimams.

7. Importuotojai 5 metus saugo ES atitikties deklaracijos kopiją, kad su ja galėtų susipažinti rinkos priežiūros institucijos, ir užtikrina, kad šios institucijos paprašiusios galėtų susipažinti su techniniais dokumentais.

8. Jeigu importuotojai mano arba turi pagrindo manyti, kad gaminys, kurį jie pateikė rinkai, neatitinka jam taikytinų prieinamumo reikalavimų, nedelsdami jie imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų to gaminio atitiktį prieinamumo reikalavimams arba, jeigu tikslinga, jį pašalintų iš rinkos. Jeigu gaminys neatitinka jam taikytinų prieinamumo reikalavimų, importuotojai nedelsdami, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo dienos, kurią sužinojo apie neatitiktį, apie tai informuoja atitinkamą rinkos priežiūros instituciją jos nustatyta tvarka, pateikia duomenis apie neatitiktį ir apie visas priemones, kurių dėl to buvo imtasi. Tokiais atvejais importuotojai registruoja gaminius, kurie neatitinka taikytinų prieinamumo reikalavimų, ir su jais susijusius skundus.

9. Gavę motyvuotą rinkos priežiūros institucijos prašymą, importuotojai per jos nurodytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 3 darbo dienos, raštu pateikia jai visą gaminio atitiktį prieinamumo reikalavimams įrodyti būtiną, šiai institucijai lengvai suprantamą informaciją ir dokumentus ar jų kopijas. Importuotojai rinkos priežiūros institucijų prašymu bendradarbiauja su

jomis dėl visų veiksmų, kurių imamasi, siekiant pašalinti gaminių, kuriuos jie pateikė rinkai, neatitiktį taikytiniams prieinamumo reikalavimams.

11 straipsnis. Platintojų pareigos

1. Platintojai, tiekdami rinkai gaminius, nurodytus šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje, veikia laikydamiesi šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų.

2. Prieš tiekdami gaminį rinkai, platintojai patikrina, ar jis pažymėtas CE ženklu, ar prie jo pridėti reikalaujami dokumentai, instrukcijos bei saugos informacija (šie dokumentai turi būti lengvai suprantami vartotojams ir kitiems galutiniams naudotojams) ir ar gamintojas bei importuotojas laikėsi atitinkamai šio įstatymo 8 straipsnio 5 ir 6 dalyse bei 10 straipsnio 4 dalyje nustatytų reikalavimų.

3. Jeigu platintojas mano ar turi pagrindo manyti, kad gaminys neatitinka jam taikytinų prieinamumo reikalavimų, šio gaminio jis netiekia rinkai, kol užtikrinama jo atitiktis prieinamumo reikalavimams. Jeigu gaminys neatitinka jam taikytinų prieinamumo reikalavimų, platintojas apie tai raštu nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo dienos, kurią sužinojo apie gaminio neatitiktį jam taikytiniams prieinamumo reikalavimams, informuoja gamintoją arba importuotoją ir atitinkamą rinkos priežiūros instituciją.

4. Jeigu atsakomybė už gaminius tenka platintojams, jie užtikrina, kad dėl sandėliavimo ar transportavimo sąlygų nekiltų pavojus jų atitikčiai taikytiniams prieinamumo reikalavimams.

5. Jeigu platintojai mano arba turi pagrindo manyti, kad gaminys, kurį jie tiekia rinkai, neatitinka jam taikytinų prieinamumo reikalavimų, jie užtikrina, kad būtų imtasi būtinų priemonių, siekiant užtikrinti to gaminio atitiktį prieinamumo reikalavimams arba, jeigu tikslinga, jį pašalinti iš rinkos. Jeigu gaminys neatitinka jam taikytinų prieinamumo reikalavimų, platintojai nedelsdami, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo dienos, kurią sužinojo apie neatitiktį, apie tai informuoja atitinkamą rinkos priežiūros instituciją jos nustatyta tvarka, pateikia duomenis apie neatitiktį ir apie visas priemones, kurių dėl to buvo imtasi.

6. Gavę motyvuotą rinkos priežiūros institucijos prašymą, platintojai per jos nurodytą terminą, kuris turi būti ne trumpesnis kaip 3 darbo dienos, raštu pateikia jai visą gaminio atitikčiai prieinamumo reikalavimams įrodyti būtiną informaciją ir dokumentus ar jų kopijas. Rinkos priežiūros institucijos prašymu platintojai su ja bendradarbiauja dėl visų veiksmų, kurių imamasi, siekiant pašalinti gaminių, kuriuos jie tiekia rinkai, neatitiktį taikytiniams prieinamumo reikalavimams.

12 straipsnis. Ekonominės veiklos vykdytojų atsekamumas

1. Rinkos priežiūros institucijų prašymu šio įstatymo 8–11 straipsniuose nurodyti ekonominės veiklos vykdytojai turi pateikti informaciją (veiklos vietos adresas, elektroninio pašto adresas, telefono numeris, juridinio asmens pavadinimas ir juridinio asmens kodas, fizinio asmens vardas ir pavardė) apie šiuos subjektus:

- 1) visus kitus ekonominės veiklos vykdytojus, kurie jiems patiekė gaminį;
- 2) visus kitus ekonominės veiklos vykdytojus, kuriems jie patiekė gaminį.

2. Šio įstatymo 8–11 straipsniuose nurodyti ekonominės veiklos vykdytojai šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją turi galėti pateikti dar 5 metus po to, kai gaminys jiems buvo pateiktas, ir 5 metus po to, kai jie patiekė gaminį rinkai.

13 straipsnis. Paslaugų teikėjų pareigos

1. Šio įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje nurodytų paslaugų teikėjai užtikrina, kad jų paslaugos būtų projektuojamos ir teikiamos pagal joms taikytinus prieinamumo reikalavimus.

2. Paslaugos teikėjas bendrajame paslaugos teikimo sąlygų apraše arba lygiaverčiame dokumente (toliau kartu – bendrasis paslaugos teikimo sąlygų aprašas) turi pateikti informaciją, kaip paslauga atitinka jai taikytinus prieinamumo reikalavimus. Bendrajame paslaugos teikimo sąlygų apraše aprašomi taikytini prieinamumo reikalavimai ir, jeigu tai svarbu atliekant atitikties prieinamumo reikalavimams vertinimą, paslaugos projektas ir veikimas, taip pat paaiškinama, kaip paslauga atitinka taikytinus prieinamumo reikalavimus, kaip paslaugų teikimo procesu ir jo stebėseną užtikrinama paslaugos atitiktis jai taikytiniems prieinamumo reikalavimams. Šioje dalyje nurodyta informacija skelbiama viešai, suinteresuotų asmenų prašymu pateikiama raštu ir žodžiu, taip pat ir asmenims su negalia prieinamu būdu. Paslaugos teikėjas šioje dalyje nurodytą informaciją saugo tol, kol paslauga teikiama. Šioje dalyje nurodyta informacija apima pagal Civilinį kodeksą ir (ar) kitus įstatymus vartotojams teikiamą informaciją ir, jeigu taikytina, šiuos elementus:

- 1) bendrąjį paslaugos teikimo sąlygų aprašą, pateiktą prieinamais formatais;
- 2) paslaugos veikimui suprasti būtinus aprašymus ir paaiškinimus;
- 3) aprašymus, kaip paslauga atitinka jai taikytinus prieinamumo reikalavimus.

3. Siekdami laikytis šio straipsnio 2 dalies reikalavimų, paslaugų teikėjai gali visapusiškai arba iš dalies taikyti darniuosius standartus ir technines specifikacijas, kurių nuorodos yra paskelbtos ES oficialiajame leidinyje.

4. Paslaugų teikėjai įdiegia procedūras, kuriomis užtikrina, kad paslaugų teikimas visą šio teikimo laikotarpį atitiktų paslaugų teikimui taikytinus prieinamumo reikalavimus. Paslaugų teikėjai atsižvelgia į paslaugų teikimo charakteristikų pakeitimus, taikytinų prieinamumo

reikalavimų pakeitimus ir darnųjų standartų arba techninių specifikacijų, kuriais remiantis deklaruojama, kad paslauga atitinka prieinamumo reikalavimus, pakeitimus.

5. Jeigu paslauga neatitinka prieinamumo reikalavimų, paslaugų teikėjai imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų šios paslaugos atitiktį jai taikytiniams prieinamumo reikalavimams. Jeigu paslauga neatitinka jai taikytinų prieinamumo reikalavimų, paslaugų teikėjai nedelsdami, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo dienos, kurią sužinojo apie neatitiktį, apie tai informuoja atitinkamą rinkos priežiūros instituciją jos nustatyta tvarka, pateikia duomenis apie neatitiktį ir apie visas priemones, kurių dėl to buvo imtasi.

6. Gavę motyvuotą rinkos priežiūros institucijos prašymą, paslaugų teikėjai per jos nurodytą terminą, kuris turi būti ne trumpesnis kaip 3 darbo dienos, raštu pateikia jai visą paslaugos atitikčiai jai taikytiniams prieinamumo reikalavimams įrodyti būtiną informaciją ir dokumentus ar jų kopijas. Rinkos priežiūros institucijos prašymu paslaugų teikėjai bendradarbiauja su ja dėl visų veiksmų, kurių imamasi, siekiant užtikrinti paslaugos atitiktį jai taikytiniams prieinamumo reikalavimams.

14 straipsnis. Esminis keitimas ir neproporcinga našta

1. Prieinamumo reikalavimai taikomi tik tokia apimtimi, kad dėl šių reikalavimų laikymosi:

- 1) nereikėtų daryti esminio gaminio ar paslaugos pagrindinio pobūdžio pakeitimo arba
- 2) nebūtų sukelta neproporcinga našta atitinkamiems ekonominės veiklos vykdytojams.

2. Ekonominės veiklos vykdytojai atlieka vertinimą, ar dėl taikytinų prieinamumo reikalavimų laikymosi būtų padaryti esminiai gaminio ar paslaugos pagrindinio pobūdžio keitimai, ar, remiantis šio įstatymo 2 priede nurodytais kriterijais, būtų nustatyta, kad organizacinė ar finansinė našta būtų didesnė už tikėtiną gauti naudą ir galėtų sukelti neproporcingą naštą ekonominės veiklos vykdytojui (toliau – neproporcingos naštos vertinimas).

3. Ekonominės veiklos vykdytojai dokumentuoja neproporcingos naštos vertinimą. Neproporcingos naštos vertinimo ataskaitą jie saugo 5 metus po to, kai gaminyje rinkai buvo pateiktas paskutinį kartą, arba po to, kai paslauga buvo suteikta paskutinį kartą. Gavę rinkos priežiūros institucijos prašymą, ekonominės veiklos vykdytojai jai raštu pateikia neproporcingos naštos vertinimo ataskaitos kopiją per šios institucijos nurodytą terminą, kuris turi būti ne trumpesnis kaip 3 darbo dienos.

4. Gamyba užsiimančioms labai mažoms įmonėms šio straipsnio 3 dalyje įtvirtintas reikalavimas parengti neproporcingos naštos vertinimo ataskaitą netaikomas, tačiau rinkos priežiūros institucijos prašymu tokios įmonės, nusprendusios nesilaikyti vieno ar kelių prieinamumo reikalavimų, pagal šio straipsnio 1 dalį rinkos priežiūros institucijai raštu pateikia

faktus, susijusius su neproporcingos naštos vertinimu, per šios institucijos nurodytą terminą, kuris turi būti ne trumpesnis kaip 3 darbo dienos.

5. Paslaugų teikėjai, kurie, atsižvelgdami į šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytą išlygą, nesilaiko vieno ar kelių prieinamumo reikalavimų, atnauja neproporcingos naštos vertinimą kiekvienai paslaugų kategorijai ar rūšiai, esant bet kuriai iš šių sąlygų:

- 1) kai keičiamos siūlomos paslaugos;
- 2) rinkos priežiūros institucijų prašymu;
- 3) bent kas 5 metus.

6. Jeigu ekonominės veiklos vykdytojai gauna finansavimą, kuris teikiamas siekiant pagerinti prieinamumą, iš kitų finansavimo šaltinių (viešų ar privačių, o ne naudoja nuosavus išteklius), pagal šio straipsnio 1 dalies 2 punktą jie neturi teisės nesilaikyti prieinamumo reikalavimų.

7. Jeigu ekonominės veiklos vykdytojai dėl kurio nors gaminio ar paslaugos remiasi šio straipsnio 1 dalimi, jie raštu perduoda informaciją, nurodytą šio straipsnio 3 dalyje, atitinkamai rinkos priežiūros institucijai jos nustatyta tvarka nedelsdami, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo šio straipsnio 2 dalyje nurodyto neproporcingos naštos vertinimo atlikimo dienos. Ši pareiga netaikoma labai mažoms įmonėms.

V SKYRIUS

GAMINIŲ IR PASLAUGŲ ATITIKTIS PRIEINAMUMO REIKALAVIMAMS, JŲ ŽYMĖJIMAS CE ŽENKLU

15 straipsnis. Atitikties prieinamumo reikalavimams prezumpcija

1. Jeigu gaminiai ir paslaugos atitinka darniuosius standartus arba tam tikras jų dalis, į kuriuos nuorodos buvo paskelbtos ES oficialiajame leidinyje, preziumuojama, kad jie atitinka taikytinus prieinamumo reikalavimus tiek, kiek tie standartai ar jų dalys tuos reikalavimus apima.

2. Preziumuojama, kad gaminiai ir paslaugos, kurie atitinka technines specifikacijas ar jų dalis, atitinka taikytinus prieinamumo reikalavimus tiek, kiek tos techninės specifikacijos ar jų dalys tuos reikalavimus apima.

3. Šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytų gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimai yra privalomieji asmenų su negalia kriterijai pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 37 straipsnį bei Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo 50 straipsnį.

4. Preziumuojama, kad visų gaminių ar paslaugų, kurių savybės, elementai arba funkcijos atitinka prieinamumo reikalavimus, atžvilgiu yra įvykdytos kituose ES teisės aktuose ir jų

įgyvendinamuosiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose, nei nurodyta šio įstatymo 3 priede, išdėstytos atitinkamos pareigos, susijusios su tų savybių, elementų ar funkcijų prieinamumu, išskyrus atvejus, kai tuose kituose teisės aktuose nustatyta kitaip.

5. Remiantis atitiktimi darniesiems standartams ir techninėms specifikacijoms arba jų dalims, nurodytiems šio straipsnio 1 ir 2 dalyse, preziumuojama, kad atitiktis šio straipsnio 3 ir 4 dalims užtikrinama tiek, kiek tie standartai ir techninės specifikacijos ar jų dalys atitinka taikytinus prieinamumo reikalavimus.

16 straipsnis. Gminių ES atitikties deklaracija ir techniniai dokumentai

1. Gminių, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje, gamintojo parengtoje ES atitikties deklaracijoje nurodoma, jog šiems gaminiams taikytini prieinamumo reikalavimai yra įvykdyti. Jeigu išimtinio atveju buvo pasinaudota šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nurodyta išlyga, ES atitikties deklaracijoje nurodoma, kurių prieinamumo reikalavimų atžvilgiu ši išlyga taikoma.

2. ES atitikties deklaracijos forma atitinka 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo [Nr. 768/2008/EB](#) dėl bendrosios gminių pardavimo sistemos ir panaikinančio Sprendimą [93/465/EEB](#) III priedo pavyzdinę formą. ES atitikties deklaracijoje nurodomas gaminys, kuriam ji buvo parengta. Pakeitus gaminio savybes ir (ar) techninius dokumentus, ES atitikties deklaracija atnaujinama. ES atitikties deklaracija išverčiama į lietuvių kalbą.

3. Kai gaminiui taikomi keli ES teisės aktai, pagal kuriuos turi būti parengta ES atitikties deklaracija, parengiama bendra ES atitikties deklaracija pagal visus šiuos ES teisės aktus. Tokioje deklaracijoje nurodomi taikomi ES teisės aktai, įskaitant jų paskelbimo nuorodas.

4. ES atitikties deklaraciją parengęs gamintojas prisiima atsakomybę už gaminio atitiktį taikytiniems prieinamumo reikalavimams.

5. Gamintojas parengia techninius dokumentus, kuriais remiantis turi būti įmanoma vertinti gaminio atitiktį reikiams prieinamumo reikalavimams. Jeigu gamintojas nusprendė nesilaikyti prieinamumo reikalavimų remdamasis šio įstatymo 14 straipsniu, jis turi įrodyti, kad dėl atitinkamų prieinamumo reikalavimų reikėtų atlikti esminį gaminio pakeitimą arba kiltų neproporcinga našta. Techniniuose dokumentuose nurodomi tik gaminiui taikytini prieinamumo reikalavimai ir, jeigu tai svarbu atliekant gaminio atitikties atitinkamiems prieinamumo reikalavimams vertinimą, aprašomas gaminio projektas, gamyba ir veikimas. Kai taikytina, techniniuose dokumentuose nurodomi bent šie duomenys:

1) bendras gaminio aprašymas;

2) visiškai arba iš dalies taikomų darnųjų standartų ir techninių specifikacijų, kurių nuorodos yra paskelbtos ES oficialiajame leidinyje, sąrašas ir, jeigu tie darnieji standartai arba techninės specifikacijos dar nebuvo taikomi, sprendimų, priimtų siekiant užtikrinti gaminio atitiktį

atitinkamiems prieinamumo reikalavimams, aprašymai (jeigu darnieji standartai arba techninės specifikacijos taikomi iš dalies, techniniuose dokumentuose nurodomos taikomos dalys).

6. Gamintojas imasi visų būtinų priemonių, kad gamybos procesu ir jo stebėseną būtų užtikrinta gaminių atitiktis šio straipsnio 5 dalyje nurodytiems techniniams dokumentams ir prieinamumo reikalavimams.

7. Gamintojas vykdo gamybos vidaus kontrolę, kurią taikydamas jis įvykdo šio straipsnio 5, 6 dalyse ir šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatytas pareigas ir, prisiimdamas visą atsakomybę, užtikrina ir patvirtina, kad atitinkamas gaminys atitinka atitinkamus prieinamumo reikalavimus.

17 straipsnis. Žymėjimo CE ženklų taisyklės ir sąlygos

1. Kiekvieną atskirą prieinamumo reikalavimus atitinkantį gaminį gamintojas, prieš jį pateikdamas rinkai, pažymi CE ženklu. Gaminys arba jo duomenų lentelė CE ženklu žymimi taip, kad šis ženklas būtų matomas, lengvai įskaitomas ir negalimas ištrinti. Jeigu matomai, įskaitomai ir neištrinamai gaminio arba jo duomenų lentelės pažymėti neįmanoma arba toks žymėjimas negalimas dėl gaminio pobūdžio, CE ženklu pažymima pakuotė ir prie jo pridėti dokumentai.

2. Šio straipsnio 1 dalyje gamintojo pareigas savo vardu ir atsakomybe gali vykdyti jo įgaliotas atstovas, nurodytas šio įstatymo 9 straipsnyje, jeigu gamintojo pareigos nurodytos įgaliojime.

3. Rinkos priežiūros institucijos užtikrina gaminių, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje, žymėjimo CE ženklų rinkos priežiūrą.

VI SKYRIUS

RINKOS PRIEŽIŪRA PRIEINAMUMO REIKALAVIMŲ ATŽVILGIU

18 straipsnis. Gaminių rinkos priežiūra

1. Gaminiais taikoma Reglamento [\(EB\) Nr. 765/2008](#) 15 straipsnio 3 dalis, 16–19 straipsniai, 21 straipsnis, 23–28 straipsniai ir 29 straipsnio 2 ir 3 dalys.

2. Jeigu ekonominės veiklos vykdytojas pasirinko taikyti šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalį, atitinkama rinkos priežiūros institucija, vykdydama gaminių rinkos priežiūrą:

1) patikrina, ar ekonominės veiklos vykdytojas atliko neproporcingos naštos vertinimą, ir įvertina šį vertinimą, peržiūrėdama ar, remiantis šio įstatymo 2 priede įtvirtintais kriterijais, dėl to būtų sukelta neproporcinga našta ekonominės veiklos vykdytojui ir būtų padaryti esminiai gaminio ar paslaugos pobūdžio keitimai;

2) patikrina, kaip laikomasi gaminiams taikytinų prieinamumo reikalavimų.

3. Vartotojai turi teisę gauti informaciją iš rinkos priežiūros institucijų prieinamu formatu apie tai, kaip ekonominės veiklos vykdytojai laikosi gaminiams taikytinų prieinamumo reikalavimų ir šio įstatymo 14 straipsnyje numatytų reikalavimų, išskyrus atvejus, kai ta informacija negali būti teikiama dėl konfidencialumo, kaip numatyta Reglamento [\(EB\) Nr. 765/2008](#) 19 straipsnio 5 dalyje.

19 straipsnis. Gaminiai, neatitinkantys prieinamumo reikalavimų

1. Jeigu rinkos priežiūros institucija turi pagrįstą pagrindą manyti, kad gaminys neatitinka taikytinų prieinamumo reikalavimų, ji atlieka šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo procedūrą, susijusią su šiuo gaminiu ir apimančią visus gaminiui taikytinus prieinamumo reikalavimus. Atliekant šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo procedūrą, ekonominės veiklos vykdytojai visapusiškai bendradarbiauja su rinkos priežiūros institucija.

2. Jeigu atlikusi šio straipsnio 1 dalyje nurodytą šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo procedūrą rinkos priežiūros institucija nustato, kad gaminys neatitinka taikytinų prieinamumo reikalavimų, ji nedelsdama pareikalauja, kad, siekiant užtikrinti gaminio atitiktį tiems reikalavimams, atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas imtųsi visų reikiamų taisomųjų veiksmų per jos nustatytą pagrįstą neatitikties pobūdį atitinkantį laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis kaip 3 darbo dienos.

3. Rinkos priežiūros institucija reikalauja, kad atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas pašalintų iš rinkos gaminį per papildomą pagrįstą laikotarpį tik tuo atveju, jeigu šis ekonominės veiklos vykdytojas per šio straipsnio 2 dalyje nurodytą laikotarpį nesiėmė visų reikiamų taisomųjų veiksmų, kad būtų užtikrinta gaminio atitiktis taikytiniams prieinamumo reikalavimams.

4. Šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytoms priemonėms taikomas Reglamento [\(EB\) Nr. 765/2008](#) 21 straipsnis.

5. Rinkos priežiūros institucijai, vadovaujantis šio straipsnio 3 dalimi, įpareigojus ekonominės veiklos vykdytoją pašalinti iš rinkos gaminį, jis privalo tai padaryti savo priemonėmis ir lėšomis per šios institucijos nurodytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 3 darbo dienos. Apie gaminio pašalinimą iš rinkos nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo šių veiksmų atlikimo dienos ekonominės veiklos vykdytojas raštu praneša rinkos priežiūros institucijai, nurodydamas savo pavadinimą ar vardą ir pavardę, atliktus veiksmus ir jų atlikimo datą.

6. Jeigu rinkos priežiūros institucija mano, kad gaminio neatitiktis neapsiriboja Lietuvos Respublikos teritorija, ji informuoja Europos Komisiją ir kitas ES valstybes nares apie gaminio prieinamumo vertinimo rezultatus ir veiksmus, kurių rinkos priežiūros institucijos reikalavimu ėmėsi ekonominės veiklos vykdytojas.

7. Ekonominės veiklos vykdytojas užtikrina, kad visų tinkamų veiksmų būtų imtasi dėl visų gaminių, kuriuos jis yra pateikęs rinkai visoje ES.

8. Jeigu per šio straipsnio 3 dalyje nurodytą laikotarpį ekonominės veiklos vykdytojas nesiiima reikiamų veiksmų, rinkos priežiūros institucija imasi priemonių, kad būtų uždraustas arba apribotas gaminio tiekimas rinkai arba gaminys būtų pašalintas iš rinkos. Rinkos priežiūros institucijos patirtas išlaidas atlygina prieinamumo reikalavimų neatitinkantį gaminį rinkai pateikęs ekonominės veiklos vykdytojas.

9. Apie šio straipsnio 8 dalyje numatytais atvejais taikomas priemonės rinkos priežiūros institucija informuoja Europos Komisiją ir kitas ES valstybes nares. Teikiama informacija turi apimti visus turimus duomenis, įskaitant duomenis, būtinus siekiant nustatyti prieinamumo reikalavimų neatitinkantį gaminį, jo kilmę, įtariamą jo neatitikties pobūdį ir prieinamumo reikalavimus, kurių tas gaminys neatitinka, nacionalinių priemonių, kurių buvo imtasi, pobūdį ir trukmę, taip pat atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo pateiktus argumentus. Rinkos priežiūros institucija nurodo, ar gaminio neatitikties priežastis yra viena iš šių:

- 1) gaminys neatitinka taikytinų prieinamumo reikalavimų;
- 2) šio įstatymo 15 straipsnyje nurodyti darnieji standartai arba techninės specifikacijos, kuriais remiantis daryta atitikties prielaida, turi trūkumų.

10. Rinkos priežiūros institucija, gavusi šio straipsnio 9 dalyje nurodytą informaciją iš kitų ES valstybių narių arba Europos Komisijos, nedelsdama informuoja Europos Komisiją ir kitas ES valstybes nares (išskyrus procedūrą inicijavusią valstybę narę) apie visas taikytas priemones, pateikia visą turimą papildomą informaciją, susijusią su atitinkamo gaminio neatitiktimi, ir informuoja apie savo prieštaravimus, jeigu nepitaria taikytai priemonei, apie kurią buvo pranešta.

11. Jeigu per 3 mėnesius nuo šio straipsnio 9 dalyje nurodytos informacijos gavimo dienos nei kuri nors ES valstybė narė, nei Europos Komisija nepareiškia prieštaravimų dėl laikinosios priemonės, kurios ėmėsi Lietuvos Respublika, ta priemonė laikoma pagrįsta. Prireikus rinkos priežiūros institucija dalyvauja konsultacijose dėl priemonių taikymo ES lygmeniu. Rinkos priežiūros institucija vadovaujasi Europos Komisijos sprendimais ir imasi priemonių, būtinų norint užtikrinti, kad reikalavimų neatitinkantis gaminys būtų pašalintas iš rinkos, apie tai informuojant Europos Komisiją. Jeigu nusprendžiama, kad nacionalinė priemonė laikoma nepagrįsta, rinkos priežiūros institucija nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas priemonę panaikina.

12. Rinkos priežiūros institucija reikalauja, kad ekonominės veiklos vykdytojas pašalintų gaminio neatitiktį, jeigu:

- 1) gaminys CE ženklų pažymėtas pažeidžiant Reglamento [\(EB\) Nr. 765/2008](#) 30 straipsnį ir (ar) šio įstatymo 17 straipsnį;
- 2) gaminys nepažymėtas CE ženklu;

- 3) neparengta ES atitikties deklaracija;
- 4) ES atitikties deklaracija parengta neteisingai;
- 5) nėra techninių dokumentų arba jie neišsamūs;
- 6) neįvykdytas bet kuris kitas šio įstatymo 8 arba 10 straipsnyje numatytas reikalavimas.

13. Jeigu šio straipsnio 12 dalyje nurodyta gaminio neatitiktis nepašalinama, rinkos priežiūros institucija imasi visų tinkamų priemonių, kad būtų apribotas ar uždraustas gaminio tiekimas rinkai arba užtikrinta, kad jis būtų pašalintas iš rinkos.

14. Gaminiai, kuriems taikomos tiekimo rinkai draudimo arba ribojimo priemonės, ekonominės veiklos vykdytojo sandėlyje saugomi atskirai nuo gaminių, kuriems tokios priemonės netaikomos.

15. Rinkos priežiūros institucijų sprendimai dėl tiekimo rinkai draudimo arba ribojimo vykdomi nuo jų gavimo momento, jeigu tuose sprendimuose nenustatyta vėlesnė jų vykdymo data.

20 straipsnis. Paslaugų atitikties priežiūra

1. Šio įstatymo 6 straipsnyje nurodytos rinkos priežiūros institucijos atsako už prieinamumo reikalavimų, kurių turi laikytis paslaugų teikėjai, laikymosi priežiūrą, įskaitant šio įstatymo 14 straipsnyje numatyto vertinimo, kuriam *mutatis mutandis* taikoma šio įstatymo 18 straipsnio 2 dalis, priežiūrą ir tikrinimą, ar ekonominės veiklos vykdytojas ėmėsi būtinų veiksmų trūkumams pašalinti.

2. Rinkos priežiūros institucija, atlikusi šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo procedūrą ir nustačiusi, kad paslaugų teikėjas nesilaiko taikytinų paslaugų prieinamumo reikalavimų, nurodo ekonominės veiklos vykdytojui per jos nustatytą pagrįstą, neatitikties pobūdį atitinkantį laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis kaip 3 darbo dienos, imtis veiksmų, siekiant užtikrinti paslaugos atitiktį tiems reikalavimams. Ekonominės veiklos vykdytojui neįvykdžius ir neužtikrinus atitikties reikalavimų per nustatytą laikotarpį, rinkos priežiūros institucija jam nurodo nebeteikti paslaugos.

21 straipsnis. Rinkos priežiūros institucijų ir ekonominės veiklos vykdytojų teisės ir pareigos atliekant rinkos priežiūrą

1. Rinkos priežiūros institucijos (jų pareigūnai), atlikdamos (-i) rinkos priežiūrą, turi teisę:
 - 1) tikrinti, ar laikomasi gaminių ir paslaugų prieinamumą reglamentuojančių teisės aktų, organizuoti valstybinę gaminio ar paslaugos prieinamumo ekspertizę;
 - 2) gauti iš ekonominės veiklos vykdytojų, valstybės ir savivaldybių institucijų, kitų fizinių ir juridinių asmenų šio įstatymo ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų, nustatančių gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimus, pažeidimams tirti reikalingą informaciją ir dokumentus;

3) dalyvaujant ekonominės veiklos vykdytojai ar jo įgaliotam asmeniui, pateikę tarnybinį pažymėjimą ir rinkos priežiūros institucijos vadovo pavedimą atlikti veiklos patikrinimą, šių ekonominės veiklos vykdytojų darbo metu patekti į Lietuvos Respublikoje esančią jų teritoriją, pastatus, patalpas (įskaitant nuomojamus ar naudojamus panaudos teisinių santykių pagrindu), kuriuose gaminami, parduodami, laikomi (sandėliuojami) ar naudojami gaminiai arba teikiamos paslaugos, ir atlikti veiklos patikrinimus. Į fizinio asmens gyvenamąsias patalpas rinkos priežiūros institucijos pareigūnai turi teisę patekti tik tuo atveju, jeigu šis fizinis asmuo sutinka ir įstatymuose nenustatyta kitaip. Šis punktas netaikomas visuomenės informavimo paslaugų teikimo atveju;

4) imti gaminių bandinius Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir tikrinti jų atitiktį prieinamumo reikalavimams;

5) reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojai ar jų įgalioti asmenys pateiktų paaiškinimus žodžiu ar raštu dėl šio įstatymo nustatytų pareigų laikymosi;

6) siūlyti licenciją išdavusiai institucijai sustabdyti ar panaikinti licencijos verstis ekonomine veikla galiojimą asmenims, kurių pateikti ir tiekiami rinkai gaminiai arba teikiamos paslaugos neatitinka prieinamumo reikalavimų, jeigu tokį licencijos galiojimo sustabdymo ar panaikinimo pagrindą numato tos ekonominės veiklos licencijavimą reglamentuojantis įstatymas;

7) nustačiusios gaminių ir paslaugų prieinamumą reguliuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimą, motyvuotu pranešimu įspėti apie tai ekonominės veiklos vykdytoją ir įpareigoti jį per protingą terminą šį pažeidimą pašalinti;

8) šio įstatymo nustatytais pagrindais ir tvarka taikyti rinkos ribojimo priemones.

2. Rinkos priežiūros institucijos (jų pareigūnai), atlikdamos (-i) rinkos priežiūrą, privalo:

1) užtikrinti, kad visos priemonės, kurių jos imasi, atitiktų prieinamumo reikalavimų pažeidimo rimtumą ir būtų tinkamai įvertintos šių priemonių naudojimo pasekmės;

2) skatinti savanoriškus ekonominės veiklos vykdytojų veiksmus, atitinkančius šiame įstatyme nustatytas pareigas;

3) užtikrinti iš ekonominės veiklos vykdytojo gautos informacijos, sudarančios komercinę ar kitą įstatymų saugomą paslaptį, konfidencialumą; saugoti asmens duomenis, kuriuos sužinojo rinkos priežiūros institucijos (jų pareigūnai), atlikdamos (-i) rinkos priežiūrą.

3. Ekonominės veiklos vykdytojai ir (arba) jų įgalioti asmenys atliekant rinkos priežiūrą turi teisę:

1) dalyvauti rinkos priežiūros institucijos pareigūnams atliekant veiklos patikrinimą;

2) neįsileisti veiklos patikrinimą vykdančios rinkos priežiūros institucijos pareigūnų į savo teritoriją, pastatus, patalpas ir neleisti jiems atlikti ekonominės veiklos vykdytojo veiklos patikrinimo, jeigu šie pareigūnai nepateikia savo tarnybinio pažymėjimo ir rinkos priežiūros institucijos vadovo pavedimo atlikti veiklos patikrinimą;

3) susipažinti su veiklos patikrinimo metu surinkta medžiaga, žodžiu ir (ar) raštu pateikti dėl jos pastabų arba paaiškinimų;

4) Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio ar Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka apskųsti rinkos priežiūros institucijos pareigūnų veiksmus, neveikimą ar šių pareigūnų administracinius sprendimus, kuriais įforminami veiklos patikrinimo rezultatai, taip pat šių pareigūnų vilkinimą atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus.

4. Ekonominės veiklos vykdytojai ir (arba) jų įgalioti asmenys atliekant rinkos priežiūrą privalo:

- 1) vykdyti rinkos priežiūros institucijų teisėtus nurodymus ir reikalavimus;
- 2) sudaryti galimybę rinkos priežiūros institucijų pareigūnams patekti į Lietuvos Respublikoje esančią jų teritoriją, pastatus, patalpas (įskaitant nuomojamus ar naudojamus panaudos teisinių santykių pagrindu), kuriuose gaminami, parduodami ar saugomi (sandėliuojami) gaminiai arba teikiamos paslaugos, ir užtikrinti veiklos patikrinimui atlikti reikiamas sąlygas;
- 3) paskirti įgaliotą asmenį dalyvauti atliekant veiklos patikrinimą ir bendradarbiauti su veiklos patikrinimą atliekančia rinkos priežiūros institucija;
- 4) pateikti rinkos priežiūros institucijos pareigūnams visą veiklos patikrinimui atlikti būtiną ir reikalingą informaciją, duomenis ir dokumentus (neatsižvelgiant į tai, kokioje laikmenoje jie saugomi), jų kopijas ir išrašus.

5. Ekonominės veiklos vykdytojai turi teises, nurodytas Reglamento [\(ES\) 2019/1020](#) 18 straipsnyje.

VII SKYRIUS

ATSAKOMYBĖS UŽ PRIEINAMUMO REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMUS TAIKymo TVARKA

22 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimus

Ekonominės veiklos vykdytojai, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako šio įstatymo nustatyta tvarka.

23 straipsnis. Baudos ir įspėjimas už šio įstatymo pažeidimus

1. Ekonominės veiklos vykdytojui, pateikusiam ar tiekiančiam rinkai prieinamumo reikalavimų neatitinkantį gaminį, suteikusiam ar teikiančiam prieinamumo reikalavimų neatitinkančią paslaugą skiriama bauda nuo 500 iki 2 500 eurų.

2. Ekonominės veiklos vykdytojui, nepaisančiam rinkos priežiūros institucijos draudimo ar ribojimo pateikti ir tiekti rinkai prieinamumo reikalavimų neatitinkančius gaminius, jeigu rinkos

priežiūros institucija yra uždraudusi ar apribojusi prieinamumo reikalavimų neatitinkančių gaminių pateikimą ir tiekimą rinkai, ar reikalavimo prieinamumo reikalavimų neatitinkantį gaminį pašalinti iš rinkos, susigražinti prieinamumo reikalavimų neatitinkantį gaminį iš vartotojų ir (ar) galutinių naudotojų ir (arba) jį sunaikinti, jeigu rinkos priežiūros institucija yra nurodžiusi prieinamumo reikalavimų neatitinkantį gaminį iš vartotojų ir (ar) galutinių naudotojų susigražinti ir (arba) jį sunaikinti, arba toliau teikiančiam prieinamumo reikalavimų neatitinkančią paslaugą, jeigu rinkos priežiūros institucija yra nurodžiusi nebeteikti paslaugos, skiriama bauda nuo 1 000 iki 6 500 eurų.

3. Jeigu prieinamumo reikalavimų neatitinkantys gaminiai ar paslaugos yra padarę žalos vartotojo ir (ar) galutinio naudotojo sveikatai, juos rinkai tiekusiems, pateikusiems ar teikusiems ekonominės veiklos vykdytojams skiriama bauda nuo 2 500 iki 15 000 eurų.

4. Skiriamos baudos dydis nustatomas pagal mažiausios ir didžiausios baudos vidurkį. Skiriant baudą, atsižvelgiama į šio įstatymo 24 straipsnyje nurodytas atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes, pažeidimo pobūdį, trukmę ir mastą. Jeigu yra atsakomybę lengvinančių aplinkybių, bauda mažinama nuo jos vidurkio iki mažiausio dydžio, jeigu yra atsakomybę sunkinančių aplinkybių – didinama nuo jos vidurkio iki didžiausio dydžio. Jeigu yra ir atsakomybę lengvinančių, ir sunkinančių aplinkybių, bauda skiriama atsižvelgiant į jų kiekį ir reikšmingumą. Baudos dydžio mažinimas ar didinimas turi būti motyvuojamas rinkos priežiūros institucijos nutarime.

5. Baudos skyrimas neatleidžia ekonominės veiklos vykdytojo nuo pareigos atlyginti vartotojams ir (arba) galutiniams naudotojams padarytą turtinę ar neturtinę žalą ir (ar) prieinamumo reikalavimų neatitinkančius gaminius pašalinti iš rinkos, ir (ar) nebeteikti prieinamumo reikalavimų neatitinkančių paslaugų, kol bus užtikrinta, kad šie gaminiai ir (ar) paslaugos atitinka taikomus prieinamumo reikalavimus.

6. Jeigu rinkai pateiktas ir tiekiamas prieinamumo reikalavimų neatitinkantis gaminys nebuvo perduotas vartotojams ir (ar) galutiniams naudotojams ir šį gaminį iš rinkos savanoriškai pašalina pats jį pateikęs ir (arba) tiekęs ekonominės veiklos vykdytojas, už šio straipsnio 1 dalyje nurodytą pažeidimą šiam ekonominės veiklos vykdytojui gali būti skiriamas įspėjimas.

24 straipsnis. Atsakomybę lengvinančios ir sunkinančios aplinkybės

1. Skiriant baudą atsakomybę lengvinančios aplinkybės yra šios:

- 1) pažeidėjas savo noru užkirto kelią žalingoms pažeidimo pasekmėms;
- 2) pažeidėjas savo noru atlygino vartotojams ir (ar) galutiniams naudotojams padarytus nuostolius ir (ar) pašalino padarytą žalą.

2. Skiriant baudą atsakomybę sunkinančios aplinkybės yra šios:

1) toks pat šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų pažeidimas padarytas pakartotinai nepraėjus vieniems metams nuo rinkos priežiūros institucijos nutarimo dėl ankstesnio šio įstatymo pažeidimo įsigaliojimo dienos;

2) pažeidėjas trukdė atlikti tyrimą ir (ar) slėpė padarytą pažeidimą.

25 straipsnis. Baudų ar įspėjimo skyrimo terminas

Šiame įstatyme numatytos baudos ar įspėjimas gali būti skiriami ne vėliau kaip per 5 metus nuo šio įstatymo pažeidimo padarymo dienos, o trunkamojo pažeidimo atveju – per 5 metus nuo jo paaikškinimo dienos.

26 straipsnis. Šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo tvarka

1. Rinkos priežiūros institucija nagrinėja šio įstatymo pažeidimus ir skiria šiame įstatyme nustatytas baudas ar įspėjimus. Šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo ir atsakomybės taikymo taisyklės tvirtina atitinkamos rinkos priežiūros institucijos.

2. Šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūra pradedama:

1) gavus vartotojo, galutinio naudotojo, valstybės ar savivaldybių institucijos ar įstaigos, vartotojų asociacijos ar kito suinteresuoto asmens skundą;

2) rinkos priežiūros institucijos iniciatyva priėmus sprendimą, jeigu ji nustato pakankamai duomenų apie galimą vartotojų teisių pažeidimą.

3. Rinkos priežiūros institucijos sprendimas dėl rinkos ribojimo priemonės, nurodytos šio įstatymo 19 straipsnio 2 ar 3 dalyje ir 20 straipsnio 2 dalyje, taikymo priimamas po to, kai šio įstatymo pažeidimo protokolo (toliau – protokolą) pagrindu išnagrinėjamas ir patvirtinamas sprendimas dėl šio įstatymo pažeidimo. Protokolą surašo ekonominės veiklos vykdytojo veiklos patikrinimą atlikęs rinkos priežiūros institucijos pareigūnas. Protokolas nedelsiant, bet ne vėliau kaip per vieną darbo dieną registruotu laišku ar elektroninių ryšių priemonėmis susipažinti perduodamas ekonominės veiklos vykdytojui.

4. Ne vėliau kaip prieš 14 kalendorinių dienų iki šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo posėdžio datos rinkos priežiūros institucija registruotu laišku ar elektroninių ryšių priemonėmis praneša dėl šio įstatymo pažeidimo atsakomybėn traukiamam ekonominės veiklos vykdytojui apie galimą šio įstatymo pažeidimą, šio pažeidimo nagrinėjimo posėdžio datą, laiką ir vietą, pareigą iki šio posėdžio pateikti turimus su nagrinėjamu pažeidimu susijusius įrodymus, galimybę susipažinti su rinkos priežiūros institucijai pateikta tyrimo medžiaga, išskyrus medžiagą, kuri sudaro valstybės, tarnybos, komercinę, profesinę ar kitą įstatymų saugomą paslaptį sudarančią informaciją, raštu pateikti su ja susijusius paaiškinimus ir tai, kad ekonominės veiklos vykdytojo

ir (arba) jo atstovo, tinkamai informuoto apie pažeidimo nagrinėjimo vietą ir laiką, neatvykimas į pažeidimo nagrinėjimą nekliudo jį nagrinėti.

5. Pažeidimai nagrinėjami rašytine tvarka, išskyrus atvejus, kai gaunamas dėl šio įstatymo pažeidimo atsakomybėn traukiamo ekonominės veiklos vykdytojo prašymas pažeidimą nagrinėti žodžiu arba rinkos priežiūros institucijos iniciatyva, kai būtina išklausti žodinius pažeidimo nagrinėjimo dalyvių paaiškinimus ar kai pažeidimas gali būti geriau išnagrinėtas žodine tvarka. Pažeidimą nagrinėjant rašytine tvarka, pažeidimo nagrinėjimo dalyviai ar jų atstovai apie pažeidimo nagrinėjimo laiką, vietą ir turimas teises bei pareigas informuojami šio straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka. Pažeidimą nagrinėjant žodine tvarka, rinkos priežiūros institucija posėdį ar jo dalį gali skelbti uždara, kai tai būtina, siekiant apsaugoti valstybės, tarnybos, komercinę, profesinę ar kitą įstatymų saugomą paslaptį sudarančią informaciją arba užtikrinti vartotojo teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą.

6. Dėl šio įstatymo pažeidimo atsakomybėn traukiamas ekonominės veiklos vykdytojas ir (arba) jo atstovas nagrinėjant pažeidimą turi teisę susipažinti su surinkta tyrimo medžiaga, išskyrus medžiagą, kuri sudaro valstybės, tarnybos, komercinę, profesinę ar kitą įstatymų saugomą paslaptį sudarančią informaciją, daryti šios medžiagos išrašus, teikti paaiškinimus, prašymus, įrodymus, apskųsti priimtus nutarimus.

7. Nagrinėjant pažeidimą žodine tvarka, dalyvauja tyrimo medžiagą pateikusios rinkos priežiūros institucijos atstovas, dėl šio įstatymo pažeidimo atsakomybėn traukiamas ekonominės veiklos vykdytojas ir (arba) jo atstovas. Prireikus į pažeidimo nagrinėjimą kviečiami dėl galimo šio įstatymo pažeidimo nukentėję asmenys (nukentėjusieji), asmenys, kuriems žinomos kokios nors su nagrinėjamu pažeidimu susijusios aplinkybės (liudytojai), bei vartotojų asociacijų, kitų valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ar organizacijų arba kitų juridinių asmenų atstovai, ekspertai, teikiantys išvadas.

8. Rinkos priežiūros institucija šio įstatymo pažeidimus išnagrinėja ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo tyrimo medžiagos gavimo dienos.

9. Išnagrinėjusi pažeidimą, rinkos priežiūros institucija priima vieną iš šių sprendimų:

- 1) sprendimą skirti šiame įstatyme nustatytą baudą ar įspėjimą;
- 2) sprendimą skirti šiame įstatyme nustatytą baudą ar įspėjimą ir iš ekonominės veiklos vykdytojo išieškoti rinkos priežiūros institucijos patirtas šio įstatymo 19 straipsnio 8 dalyje nurodytas išlaidas;
- 3) sprendimą dėl gaminio tiekimo rinkai draudimo arba ribojimo;
- 4) sprendimą atsisakyti skirti šiame įstatyme nustatytą baudą ar įspėjimą.

10. Rinkos priežiūros institucijos sprendimai įforminami nutarimais. Nutarime nurodoma Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje nurodyta informacija.

11. Rinkos priežiūros institucijos nutarimai įteikiami Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka.

27 straipsnis. Rinkos priežiūros institucijų sprendimų ir nutarimų apskundimas

1. Rinkos priežiūros institucijų nutarimai dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo ir dėl baudų ar įspėjimų skyrimo per vieną mėnesį nuo šių sprendimų ar nutarimų įteikimo dienos gali būti skundžiami Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnyje ar Administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

2. Kreipimasis į teismą nesustabdo nutarimų ar sprendimų vykdymo, jeigu teismas nenustato kitaip.

28 straipsnis. Rinkos priežiūros institucijų nutarimų vykdymas

1. Rinkos priežiūros institucijos nutarimu paskirtos baudos į valstybės biudžetą sumokamos ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo tos dienos, kurią šio įstatymo pažeidėjas gavo rinkos priežiūros institucijos nutarimą dėl baudos paskyrimo.

2. Rinkos priežiūros institucijos nutarimas yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Rinkos priežiūros institucijos nutarimas gali būti pateikiamas vykdyti ne vėliau kaip per 3 metus nuo jo priėmimo dienos. Šis terminas pratęsiamas tokiam laikui, kokiam teismo sprendimu buvo sustabdytas rinkos priežiūros institucijos nutarimo skirti baudą vykdymas.

VIII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

29 straipsnis. Asmens duomenų apsauga ir dokumentų saugojimas

1. Šiame įstatyme nurodytų asmens duomenų tvarkymo tikslai – tvarkyti fizinių asmenų asmens duomenis, kad būtų užtikrintas gaminių ir paslaugų, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnyje, prieinamumo reikalavimų laikymasis ir šių gaminių ir paslaugų rinkos priežiūra, siekiant laisvo gaminių ir paslaugų judėjimo Europos ekonominėje erdvėje. Asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento [\(ES\) 2016/679](#) dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva [95/46/EB](#) (Bendrojo duomenų apsaugos reglamento) bei kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens duomenų apsaugą ir tvarkymą, nuostatomis.

2. Dokumentai saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatyme nustatyta tvarka.

3. Duomenų subjektų teisės įgyvendinamos Reglamento [\(ES\) 2016/679](#) ir duomenų valdytojo, į kurį kreipiamasi dėl duomenų subjekto teisių įgyvendinimo, nustatyta tvarka.

30 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2025 m. birželio 28 d.
2. Vyriausybė, jos įgaliotos institucijos, rinkos priežiūros institucijos, socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliota institucija iki 2022 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Paslaugų teikėjai iki 2030 m. birželio 28 d. turi teisę toliau teikti paslaugas, naudodami gaminius, kuriuos jie teisėtai naudojo iki įsigaliojant šiam įstatymui, teikdami panašaus pobūdžio paslaugas. Paslaugų teikimo sutartys, sudaromos iki 2025 m. birželio 28 d., galioja be pakeitimų iki jų galiojimo pabaigos, tačiau ne ilgiau kaip iki 2030 m. birželio 28 d.

31 straipsnis. Įstatyme nustatyto galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimas

1. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija atlieka šiame įstatyme nustatyto galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimą (toliau – *ex post* vertinimas).
2. Atliekant *ex post* vertinimą turi būti įvertinta, ar šiuo įstatymu įtvirtinama rinkos priežiūros institucinė sandara, įskaitant Komisiją ir metodinę pagalbą (rekomendacines konsultacijas) rinkos priežiūros institucijoms teikiančias institucijas, gaminių ir paslaugų prieinamumo atžvilgiu veikia efektyviai, taip pat turi būti įvertintas šiame įstatyme nustatytų administracinių prievartos priemonių taikymo efektyvumas, galimybės ir poreikis išplėsti šio įstatymo taikymą kitiems, šiame įstatyme nenurodytiems, gaminiams ir paslaugoms.
3. *Ex post* vertinimo laikotarpis – 3 metai nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos.
4. *Ex post* vertinimas turi būti atliktas per 9 mėnesius nuo *ex post* vertinimo laikotarpio pabaigos.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

GAMINIŲ IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMO REIKALAVIMAI

I SKYRIUS

VISIEMS GAMINIAMS, KURIEMS TAIKOMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMINIŲ IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMO REIKALAVIMŲ ĮSTATYMAS, TAIKOMI PRIEINAMUMO REIKALAVIMAI

1. Gaminiai, kuriems taikomas Lietuvos Respublikos gaminų ir paslaugų prieinamumo reikalavimų įstatymas, turi būti projektuojami ir gaminami taip, kad jais pagal numatytą paskirtį galėtų naudotis kuo daugiau asmenų su negalia ir kad su jais (jeigu įmanoma, juose arba ant jų) būtų pateikta prieinama informacija apie jų veikimą, prieinamumo savybes.

2. Informacijos pateikimo reikalavimai:

2.1. informacija apie gaminio naudojimą ant paties gaminio (etiketė, instrukcijos ir įspėjimas) turi būti pateikiama:

2.1.1. daugiau kaip viena jusle atpažįstamu būdu;

2.1.2. suprantamai;

2.1.3. tokiu būdu, kad naudotojai galėtų ją suvokti;

2.1.4. tinkamo dydžio ir tipo šriftu atsižvelgiant į numatomas gaminio naudojimo sąlygas ir užtikrinant pakankamą kontrastą, taip pat pritaikant tarpus tarp raidžių, eilučių ir pastraipų;

2.2. jeigu gaminio naudojimo instrukcijos, įskaitant gaminio prieinamumo funkcijas, jų aktyvavimą ir jų sąveikumą su pagalbiniais sprendimais, pateikiamos ne ant paties gaminio, bet naudojant gaminį arba kitas priemones, pavyzdžiui, interneto svetainę, jos turi būti prieinamos viešai, gaminį pateikus rinkai, ir turi būti:

2.2.1. pateikiamos daugiau kaip viena jusle atpažįstamu būdu;

2.2.2. pateikiamos suprantamai;

2.2.3. pateikiamos tokiu būdu, kad naudotojai galėtų jas suvokti;

2.2.4. pateikiamos tinkamo dydžio ir tipo šriftu atsižvelgiant į numatomas gaminio naudojimo sąlygas ir užtikrinant pakankamą kontrastą, taip pat pritaikant tarpus tarp raidžių, eilučių ir pastraipų;

2.2.5. instrukcijų turinys pateikiamas teksto formatais, kuriuos naudojant galima generuoti alternatyvius pagalbinius formatus, galimus pateikti įvairiai ir daugiau kaip viena jusle atpažįstamu būdu;

2.2.6. prie jų pridamas alternatyviai išdėstytas bet koks netekstinis turinys;

2.2.7. pateikiamos įtraukiant gaminio naudotojo sąsajos aprašymą (tvarkymas, valdymas ir grįžtamoji informacija, įvestis ir išvestis), kaip nustatyta šio priedo 3 punkte; gaminio naudotojo sąsajos aprašyme kiekvienu iš šio priedo 3 punkte nurodytų atvejų turi būti nurodoma, ar gaminys turi atitinkamų savybių;

2.2.8. pateikiamos įtraukiant gaminio funkcionalumo, užtikrinamo funkcijomis, siekiant atsižvelgti į asmenų su negalia poreikius pagal šio priedo 3 punktą, aprašymą, kuriame kiekvienu iš šio priedo 2 punkte nurodytų atvejų nurodoma, ar gaminys turi atitinkamų savybių;

2.2.9. pateikiamos įtraukiant programinės ir aparatinės gaminio sąsajos su pagalbinais prietaisais aprašymą, kuriame pateikiamas pagalbinių prietaisų, išbandytų kartu su gaminiu, sąrašas.

3. Gaminys, įskaitant jo naudotojo sąsają, turi turėti savybių, elementų ir funkcijų, kurie sudaro sąlygas asmenų su negalia prieigai prie gaminio, jo suvokimui, naudojimui, supratimui ir valdymui užtikrinant, kad (naudotojo sąsajos ir funkcionalumo projektavimo reikalavimai):

3.1. jeigu numatyta, gaminiu bus palaikomas ryšys, įskaitant asmenų tarpusavio ryšį, naudojimą, informavimą, valdymą ir orientavimą, tai būtų galima daryti daugiau kaip viena jusle atpažįstamu būdu (tai apima regos, klausos, kalbos ir jutiklinių elementų alternatyvų pateikimą);

3.2. jeigu gaminyje naudojama kalbinė funkcija, jame ryšio palaikymui, naudojimui, valdymui ir orientavimui būtų numatytos kalbos ir balsinės įvesties alternatyvos;

3.3. jeigu gaminyje naudojami vaizdiniai elementai, jame turi būti numatyta galimybė ryšių palaikymo, informavimo ir naudojimo tikslais lanksčiai padidinti dydį, ryškumą ir kontrastą, taip pat užtikrinti sąveikumą su naršyti sąsajoje padedančiomis programomis ir pagalbinais prietaisais;

3.4. jeigu gaminyje informacijai pateikti naudojamos spalvos, nurodomas veiksmas, prašoma reaguoti ar nustatyti elementus, gaminyje būtų numatyta alternatyva spalvoms;

3.5. jeigu gaminyje informacijai pateikti naudojami garso signalai, nurodomas veiksmas, prašoma reaguoti ar nustatyti elementus, gaminyje būtų numatyta alternatyva garso signalams;

3.6. jeigu gaminyje naudojami vaizdiniai elementai, jame būtų numatyta galimybė lanksčiai pagerinti vaizdo aiškumą;

3.7. jeigu gaminyje naudojamas garsas, jame būtų numatyta galimybė naudotojui valdyti garso stiprumą bei greitį ir numatytos geresnės garsinės savybės, įskaitant aplinkinių gaminių skleidžiamų trukdančių garso signalų sumažinimą ir garso aiškumą;

3.8. jeigu gaminį reikia naudoti ir valdyti rankiniu būdu, jame būtų numatyta nuosekliojo valdymo funkcija ir valdymo naudojant smulkiąją motoriką alternatyvos, kad valdymui nereikėtų naudoti kelių veiksmų vienu metu ir būtų galima naudoti jutikliniu būdu atskiriamas dalis;

3.9. būtų vengiama gaminyje įdiegti veikimo režimus, kuriuos naudojant reikėtų pernelyg toli ištiesti ranką ar naudoti didelę jėgą;

3.10. būtų vengiama gaminiu sukelti traukulius dėl jautrumo šviesai;

3.11. gaminiu būtų saugomas gaminio naudotojo privatumas, kai jis naudojasi gaminio prieinamumo savybėmis;

3.12. gaminyje būtų numatoma biometrinio tapatybės nustatymo ir valdymo alternatyva;

3.13. gaminyje būtų užtikrintas funkcijų nuoseklumas ir suteikta pakankama ir lanksti laiko trukmė sąveikai;

3.14. gaminyje būtų įdiegta programinė ir aparatinė įranga, skirta sąsajai su pagalbinėmis technologijomis užtikrinti.

4. Siekiant, kad gaminiais pagal numatytą jų paskirtį galėtų naudotis kuo daugiau asmenų su negalia, turi būti užtikrintas gaminių, kuriems taikomas Gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų įstatymas (išskyrus savitarnos terminalus), pakuočių ir instrukcijų prieinamumas:

4.1. gaminių pakuotės, įskaitant jose pateikiamą informaciją (pavyzdžiui, informaciją apie atidarymą, uždarymą, naudojimą, šalinimą) ir, kai numatyta, informaciją apie gaminių prieinamumo charakteristikas, turi būti prieinamos; kai įmanoma, ta prieinama informacija turi būti pateikta ant pakuotės;

4.2. gaminių montavimo ir priežiūros, saugojimo ir šalinimo instrukcijos turi būti pateikiamos ne ant pačių gaminių, bet per kitas priemones (pavyzdžiui, per interneto svetainę), šios instrukcijos turi būti viešai prieinamos, kai gamins pateikiamas rinkai, ir turi atitikti šiuos reikalavimus:

4.2.1. turi būti pateikiamos daugiau kaip viena jusle atpažįstamu būdu;

4.2.2. pateikiamos suprantamai;

4.2.3. pateikiamos tokiu būdu, kad naudotojai galėtų jas suvokti;

4.2.4. pateikiamos tinkamo dydžio ir tipo šriftu atsižvelgiant į numatomas naudojimo sąlygas ir užtikrinant pakankamą kontrastą, taip pat pritaikant tarpus tarp raidžių, eilučių ir pastraipų;

4.2.5. instrukcijų turinys turi būti pateikiamas teksto formatais, kuriuos naudojant galima generuoti alternatyvius pagalbinius formatus, galimus pateikti įvairiai ir daugiau kaip viena jusle atpažįstamu būdu;

4.2.6. prie instrukcijų, kuriose yra bet kokių netekstinių turinio elementų, tas netekstinis turinys turi būti pridedamas alternatyviai išdėstytas.

5. Kai įmanoma, paramos tarnybos (pagalbos tarnybos, skambučių centrai, techninės paramos tarnybos, perdavimo paslaugų tarnybos ir mokymo tarnybos) prieinamais komunikacijos būdais suteikia informaciją apie gaminio prieinamumą ir jo suderinamumą su pagalbinėmis technologijomis.

II SKYRIUS

TAM TIKRIEMS GAMINIAMS TAIKOMI PRIEINAMUMO REIKALAVIMAI

6. Savitarnos terminalai turi atitikti šiuos prieinamumo reikalavimus:

6.1. numatyta rašytinės kalbos pavertimo sakytine kalba technologija;

6.2. suteikiama galimybė naudoti asmenines ausines;

6.3. kai reagavimo laikas yra ribotas, naudotojas apie tai turi būti įspėjamas daugiau kaip viena jusle atpažįstamu būdu;

6.4. suteikiama galimybė pratęsti skirtą laiką;

6.5. nustatomas tinkamas kontrastas ir įdiegiami jutikliniu būdu identifikuojami klavišai ir valdymo mygtukai, jeigu jų yra;

6.6. nereikalaujama, kad prieinamumo savybė būtų aktyvuota tam, kad naudotojas, kuriam ta savybė reikalinga, galėtų ją aktyvuoti;

6.7. jeigu gaminyje naudojamas garsas ar garso signalai, jie turi būti suderinami su Europos Sąjungos lygmeniu turimais pagalbiniais prietaisais ir technologijomis, įskaitant klausos techniką (pavyzdžiui, klausos aparatus, telerites, kochlearinius implantus ir pagalbinius klausos prietaisus).

7. Elektroninėse skaityklėse turi būti numatyta rašytinės kalbos pavertimo sakytine kalba technologija.

8. Vartotojų galiniai įrenginiai su interaktyviaisiais kompiuteriniais pajėgumais, naudojami elektroninių ryšių paslaugoms teikti, turi atitikti šiuos prieinamumo reikalavimus:

8.1. jeigu šie gaminiai turi ne tik balso, bet ir teksto funkcijas, turi būti numatyta galimybė tvarkyti realiuoju laiku perduodamą tekstą ir palaikyti tiksliąją garso atkurtį;

8.2. jeigu šie gaminiai, be teksto ir balso funkcijų arba derinant su jomis, turi vaizdo funkcijas, turi būti numatyta galimybė valdyti įvairiapusę ryšį, įskaitant sinchronizuotą balsą, realiuoju laiku perduodamą tekstą ir vaizdo medžiagą tokia geba, kuri leistų komunikuoti gestų kalba;

8.3. turi būti užtikrintas veiksmingas belaidis prisijungimas prie klausos technologijų;

8.4. turi būti vengiama trukdžių pagalbiniais prietaisams.

9. Vartotojo prieigos prie audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų interaktyviuosiuose įrenginiuose asmenims su negalia turi būti sudaryta galimybė naudotis audiovizualinės

žiniasklaidos paslaugų teikėjo teikiamais prieinamumo komponentais, susijusiais su naudotojo prieiga, pasirinkimu, valdymu ir personalizavimu bei perdavimu į pagalbinius prietaisus.

III SKYRIUS

VISOMS PASLAUGOMS PAGAL GAMINIŲ IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMO REIKALAVIMŲ ĮSTATYMĄ TAIKOMI PRIEINAMUMO REIKALAVIMAI

10. Siekiant užtikrinti, kad paslaugomis pagal numatytą jų paskirtį galėtų naudotis kuo daugiau asmenų su negalia, jos teikiamos:

10.1. užtikrinant teikiant paslaugą naudojamų gaminių prieinamumą pagal šio priedo 2, 3 ir 5–9 punktus, kai taikytina, – ir pagal šio priedo 4 punktą;

10.2. teikiant informaciją apie paslaugos veikimą ir, kai teikiant paslaugas naudojami gaminiai, jų sąsają su šiais gaminiais, taip pat informaciją apie paslaugų prieinamumo charakteristikas ir sąveikumą su pagalbiniais prietaisais bei priemonėmis:

10.2.1. pateikiant informaciją daugiau kaip viena jusle atpažįstamu būdu;

10.2.2. pateikiant informaciją suprantamai;

10.2.3. pateikiant informaciją tokiu būdu, kad naudotojai galėtų ją suvokti;

10.2.4. pateikiant informacijos turinį teksto formatais, kuriuos naudojant galima generuoti alternatyvius pagalbinius formatus, kurie naudotojams gali būti pateikiami įvairiai ir daugiau nei viena jusle atpažįstamu būdu;

10.2.5. pateikiami tinkamo dydžio ir tipo šriftu atsižvelgiant į numatomas naudojimo sąlygas ir užtikrinant pakankamą kontrastą, taip pat pritaikant tarpus tarp raidžių, eilučių ir pastraipų;

10.2.6. papildant bet kokį netekstinį turinį alternatyviu to turinio išdėstymu;

10.2.7. elektroninę informaciją, reikalingą atitinkamai paslaugai teikti, pateikiant nuosekliai ir tinkamai, kad ji būtų suvokiama, ją būtų galima naudoti, ji būtų suprantama ir tvari;

10.3. užtikrinant, kad interneto svetainės, be kita ko, susijusios internetinės taikomosios programos ir nešiojamaisiais prietaisais teikiamos paslaugos, įskaitant mobiliąsias programas, būtų nuosekliai ir tinkamai prieinamos, kad jos būtų suvokiamos, jas būtų galima naudoti, jos būtų suprantamos ir tvarios;

10.4. kai įmanoma, paramos tarnyboms (pagalbos tarnyboms, skambučių centrams, techninės paramos tarnyboms, perdavimo paslaugų tarnyboms ir mokymo tarnyboms) prieinamais komunikacijos būdais teikiant informaciją apie paslaugų prieinamumą ir jų suderinamumą su pagalbinių technologijomis.

IV SKYRIUS**TAM TIKROMS PASLAUGOMS TAIKOMI PRIEINAMUMO REIKALAVIMAI**

11. Siekiant užtikrinti, kad paslaugomis pagal numatytą jų paskirtį galėtų naudotis kuo daugiau asmenų su negalia, jos teikiamos užtikrinant funkcijas, praktiką, politiką ir procedūras bei paslaugos teikimo pakeitimus, kad būtų atsižvelgiama į asmenų su negalia poreikius ir užtikrinamas sąveikumas su pagalbinėmis technologijomis:

11.1. elektroninių ryšių paslaugos, įskaitant skubiosios pagalbos ryšius, nurodytus Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 40 straipsnio 8 dalyje:

11.1.1. pateikiamas realiuoju laiku perduodamas tekstas, kuriuo papildomas balso ryšys;

11.1.2. pateikiamas įvairiapusis ryšys, kai balso ryšys papildomas vaizdo medžiaga;

11.1.3. užtikrinama, kad skubiosios pagalbos ryšys naudojant balsą, tekstą (įskaitant realiuoju laiku perduodamą tekstą) būtų sinchronizuojamas, o kai teikiama vaizdo medžiaga, perduodant irgi būtų sinchronizuojamas kaip įvairiapusis ryšys, ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjų būtų perduodamas Bendrajam pagalbos centrui;

11.2. audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų prieigos paslaugos:

11.2.1. pateikiami elektroniniai programų vadovai, kurie yra suvokiami, juos galima naudoti, jie yra suprantami ir tvarūs, ir jais teikiama informacija apie prieinamumo galimybes;

11.2.2. užtikrinama, kad audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų prieinamumo komponentai (prieigos paslaugos), kaip antai subtitrai kurtiesiems ir klausos sutrikimų turintiems asmenims, garsinis vaizdavimas, įgarsinti subtitrai ir vertimas į gestų kalbą, būtų visapusiškai perduodami, užtikrinant tinkamą tikslaus perteikimo kokybę, ir sinchronizuojami su garsu ir vaizdo medžiaga, naudotojams sudarant sąlygas valdyti jų perteikimą ir naudojimą;

11.3. keleivinio oro, autobusų, geležinkelių ir vandens transporto paslaugos, išskyrus mieste ir priemiesčiuose teikiamas transporto paslaugas:

11.3.1. užtikrinama, kad būtų teikiama informacija apie transporto priemonių, aplinkinės infrastruktūros ir apstatytos aplinkos prieinamumą ir pagalbą asmenims su negalia;

11.3.2. užtikrinama, kad būtų teikiama informacija apie pažangų bilietų pardavimą (elektroninė rezervacija, bilietų užsakymas ir kt.), informacija keleiviams realiuoju laiku (tvarkaraščiai, informacija apie transporto eismo sutrikimus, jungiamuosius maršrutus, tolesnę kelionę kitų rūšių transporto priemonėmis ir kt.) ir papildoma informacija apie paslaugas (pavyzdžiui, stočių darbuotojus, sugedusius lifthus ar laikinai neteikiamas paslaugas);

11.4. mieste ir priemiesčiuose teikiamos transporto paslaugos: užtikrinama prieiga prie savitarnos terminalų, naudojamų teikiant paslaugą, pagal šio priedo 2, 3 ir 5–9 punktus;

11.5. banko paslaugos vartotojams:

11.5.1. numatomi tapatybės nustatymo metodai, elektroniniai parašai, saugumas ir mokėjimo paslaugos, kurie būtų suvokiami, tinkami naudoti, suprantami ir tvarūs;

11.5.2. užtikrinama, kad informacija būtų suprantama, pateikta ne aukštesnio kaip B2 (savarankiškas vartotojas) sudėtingumo lygio pagal Europos Tarybos Bendrą Europos kalbų mokėjimo orientacinę sistemą kalba;

11.6. elektroninės knygos:

11.6.1. kai elektroninėje knygoje yra ne tik teksto, bet ir garsinio turinio, užtikrinama, kad būtų numatytas teksto ir garsinio turinio sinchronizavimas;

11.6.2. užtikrinama, kad skaitmeninės elektroninių knygų rinkmenos netrukdytų pagalbinei technologijai tinkamai veikti;

11.6.3. užtikrinama prieiga prie turinio, rinkmenos turinio naršymo ir formato, įskaitant dinamišką formatą, struktūros suteikimą, lankstumą ir turinio pateikimo pasirinkimo galimybę;

11.6.4. sudaromos galimybės alternatyviam turinio perdavimui ir jo sąveikumui su įvairiomis pagalbinėmis technologijomis suvokiamu, suprantamu, tinkamu naudoti ir tvariu būdu;

11.6.5. užtikrinama, kad jas būtų galima rasti, per metaduomenis pateikiant informaciją apie jų prieinamumo savybes;

11.6.6. užtikrinama, kad skaitmeninių teisių valdymo priemonės neblokuotų prieinamumo savybių;

11.7. elektroninės prekybos paslaugos:

11.7.1. teikiama informacija apie parduodamų gaminių ir paslaugų prieinamumą, kai šią informaciją teikia atsakingas ekonominės veiklos vykdytojas;

11.7.2. užtikrinamas tapatybės nustatymo, saugumo ir mokėjimo funkcijų prieinamumas, kai jos teikiamos kaip paslaugos, o ne gaminio dalis, užtikrinant, kad jos būtų suvokiamos, jas būtų galima naudoti, jos būtų suprantamos ir tvarios;

11.7.3. numatomi tapatybės nustatymo metodai, elektroniniai parašai ir mokėjimo paslaugos, kurie būtų suvokiami, tinkami naudoti, suprantami ir tvarūs.

V SKYRIUS

GAMINIŲ IR PASLAUGŲ SAVYBIŲ, ELEMENTŲ ARBA FUNKCIJŲ PRIEINAMUMO REIKALAVIMAI PAGAL GAMINIŲ IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMO REIKALAVIMŲ ĮSTATYMO 15 STRAIPSNIO 4 DALĮ

12. Preziumuojant, kad kituose Europos Sąjungos teisės aktuose nurodytos atitinkamos pareigos, susijusios su gaminių ir paslaugų savybėmis, elementais arba funkcijomis, yra įvykdytos, turi būti įvykdytos šiame skyriuje nurodytos sąlygos.

13. Gaminiais taikomos sąlygos:

13.1. informacijos, susijusios su gaminių veikimu ir jų prieinamumo savybėmis, prieinamumas atitinka atitinkamus šio priedo 2 punkte nurodytus elementus, būtent informaciją apie gaminio naudojimą, pateikiamą ant paties gaminio, ir gaminio naudojimo instrukcijas, pateikiamas ne ant paties gaminio, o naudojant gaminį arba per kitas priemones, pavyzdžiui, interneto svetainę;

13.2. naudotojo sąsajos savybių, elementų ir funkcijų bei gaminių funkcionalumo projektavimo prieinamumas atitinka atitinkamus tokios naudotojo sąsajos arba funkcionalumo projektavimo prieinamumo reikalavimus, išdėstytus šio priedo 6–9 punktuose;

13.3. pakuotės, įskaitant joje pateikiamą informaciją, ir gaminio montavimo, priežiūros, saugojimo ir šalinimo instrukcijų, pateikiamų ne ant paties gaminio, bet naudojant kitas priemones, pavyzdžiui, interneto svetainę (išskyrus savitarnos terminalus), prieinamumas atitinka atitinkamus prieinamumo reikalavimus, išdėstytus šio priedo 4 punkte.

14. Paslaugų savybių, elementų ir funkcijų prieinamumas atitinka atitinkamus tų savybių, elementų ir funkcijų prieinamumo reikalavimus, išdėstytus šio priedo punktuose, susijusiuose su paslaugomis.

VI SKYRIUS

GAMINIŲ IR PASLAUGŲ FUNKCINIO VEIKSMINGUMO KRITERIJAI

15. Jeigu šio priedo 2–14 ir 17, 18 punktuose nustatyti prieinamumo reikalavimai neapima vienos ar daugiau gaminių projektavimo ir gamybos funkcijų arba paslaugų teikimo, tos funkcijos arba priemonės turi būti prieinamos laikantis susijusių funkcinio veiksmingumo kriterijų, kad kuo daugiau asmenų su negalia galėtų jais naudotis.

16. Funkcinio veiksmingumo kriterijai gali būti naudojami tik kaip alternatyva vienam ar keliems konkretiems techniniams reikalavimams, kai prieinamumo reikalavimuose daroma nuoroda į juos, tik tuo atveju, jeigu atitinkamų funkcinio veiksmingumo kriterijų taikymas atitinka prieinamumo reikalavimus ir nustatyta, kad gaminių projektavimas ir gamyba bei paslaugų teikimas suteikia lygiavertį ar didesnę prieinamumą numatomam asmenų su negalia naudojimuisi jais.

17. Taikomi šie funkcinio gaminių ir paslaugų veiksmingumo kriterijai:

17.1. naudojimasis neturint regėjimo – kai gaminiu arba paslauga užtikrinami vizualiniai veikimo režimai, turi būti užtikrinamas bent vienas veikimo režimas, kurį taikant regėjimo nereikia;

17.2. naudojimasis turint ribotą regėjimą – kai gaminiu arba paslauga užtikrinami vizualiniai veikimo režimai, užtikrinamas bent vienas veikimo režimas, kurį taikydami riboto regėjimo asmenys galėtų naudoti gaminį;

17.3. naudojimasis neturint gebėjimo suvokti spalvas – kai gaminiu arba paslauga užtikrinami vizualiniai veikimo režimai, turi būti užtikrinamas bent vienas veikimo režimas, kurį taikant naudotojui nereikia suvokti spalvų;

17.4. naudojimasis neturint klausos – kai gaminiu arba paslauga užtikrinami garsiniai veikimo režimai, užtikrinamas bent vienas veikimo režimas, kurį taikant klausos nereikia;

17.5. naudojimasis turint ribotą klausą – kai gaminiu arba paslauga užtikrinami garsiniai veikimo režimai, užtikrinamas bent vienas veikimo režimas, apimantis geresnes garsines savybes, kurios sudaro galimybes ribotą klausą turintiems naudotojams naudoti gaminį;

17.6. naudojimasis neturint gebėjimo kalbėti – kai naudojant gaminį ar paslaugą reikia naudotojų balsinės įvesties, užtikrinamas bent vienas veikimo režimas, kurį taikant nereikalinga balsinė įvestis. Balsinė įvestis apima visus vokaličius garsus, tokius kaip kalbėjimas, švilpimas ar spragsėjimas;

17.7. naudojimasis esant ribotoms galimybėms atlikti judesius ar ribotai jėgai – kai naudojant gaminį arba paslaugą reikia atlikti veiksmus rankomis, užtikrinamas bent vienas veikimo režimas, kuriuo naudotojams suteikiama galimybė naudoti gaminį atliekant alternatyvius veiksmus, kuriems nereikia naudoti smulkiosios motorikos ir rankos judesių, rankų jėgos arba vienu metu naudotis keliomis valdymo funkcijomis;

17.8. naudojimasis esant ribotai galimybei pasiekti – kai gaminių valdymo elementai turi būti pasiekiami visiems naudotojams. Kai gaminiu arba paslauga užtikrinamas rankinis veikimo režimas, užtikrinamas bent vienas veikimo režimas, kurį taikant naudotojui pakanka ribotų galimybių pasiekti ir ribotos jėgos;

17.9. sumažintas pavojus sukelti traukulius dėl jautrumo šviesai – kai gaminiu užtikrinami vizualiniai veikimo režimai, vengiama veikimo režimų, kurie sukelia traukulius dėl jautrumo šviesai;

17.10. naudojimasis turint ribotus pažinimo gebėjimus – gaminiu arba paslauga užtikrinamas bent vienas veikimo režimas, apimantis savybes, dėl kurių naudoti gaminį būtų lengviau ir paprasčiau;

17.11. naudojimasis išsaugant privatumą – kai gaminys arba paslauga pasižymi savybėmis, kuriomis suteikiamas prieinamumas, užtikrinamas bent vienas veikimo režimas, kuriuo išlaikomas privatumas tuo metu, kai naudojamos tomis savybėmis, kuriomis suteikiamas prieinamumas.

VII SKYRIUS

**TAM TIKRI PRIEINAMUMO REIKALAVIMAI, SUSIJĘ SU BENDROJO PAGALBOS
CENTRO ATSAKYMŲ Į PAGALBOS PRANEŠIMUS, KURIE GAUNAMI
SKUBIOSIOS PAGALBOS TARNYBŲ RYŠIO NUMERIU 112**

18. Siekiant užtikrinti, kad skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112 pagal numatytą jo paskirtį galėtų naudotis kuo daugiau asmenų su negalia, Bendrojo pagalbos centro atsakymai į pagalbos prašymus užtikrinami įtraukiant funkcijas, praktiką, politiką ir procedūras bei pakeitimus, skirtus tam, kad būtų atsižvelgiama į asmenų su negalia poreikius.

19. Į pagalbos prašymus skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112 Bendrasis pagalbos centras turi tinkamai atsakyti tokiu būdu, kuris yra tinkamiausias nacionaliniam skubiosios pagalbos sistemų organizavimui, naudojant tas pačias ryšio priemones, kuriomis gautas pranešimas, t. y. naudojant sinchronizuotą balso ir teksto ryšį (įskaitant realiuoju laiku perduodamą tekstą) arba, kai teikiama vaizdo medžiaga, balsą, tekstą (įskaitant realiuoju laiku perduodamą tekstą) ir vaizdo medžiagą, sinchronizuotus kaip įvairiapusį ryšį.

NEPROPORCINGOS NAŠTOS VERTINIMO KRITERIJAI

Atliekant gaminių ir (ar) paslaugų prieinamumo reikalavimų vertinimą ir rengiant šio vertinimo dokumentus taikytini tokie kriterijai:

1. Prieinamumo reikalavimų laikymosi grynujų išlaidų santykis su ekonominės veiklos vykdytojų patiriamomis gaminio gamybos, platinimo ar importavimo arba paslaugos teikimo bendromis išlaidomis (veiklos ir kapitalo išlaidomis). Elementai, naudojami vertinant prieinamumo reikalavimų laikymosi grynąsias išlaidas:

1.1. kriterijai, susiję su vienkartinėmis organizacinėmis išlaidomis, į kurias turi būti atsižvelgta atliekant vertinimą:

1.1.1. išlaidos, susijusios su papildomais žmogiškaisiais ištekliais, turinčiais ekspertinių žinių prieinamumo srityje;

1.1.2. išlaidos, susijusios su žmogiškųjų išteklių mokymu ir kompetencijų prieinamumo srityje įgijimu;

1.1.3. naujo proceso, kad į gaminio kūrimo ar paslaugų teikimo veiklą būtų įtraukti prieinamumo reikalavimai, rengimo išlaidos;

1.1.4. išlaidos, susijusios su prieinamumo gairių rengimu;

1.1.5. vienkartinės išlaidos prieinamumo srities teisės aktų supratimui;

1.2. kriterijai, susiję su einamosiomis gamybos ir plėtojimo išlaidomis, į kurias turi būti atsižvelgta atliekant vertinimą:

1.2.1. išlaidos, susijusios su gaminio ar paslaugos prieinamumo savybių projektavimu;

1.2.2. išlaidos, patiriamos gamybos procesų metu;

1.2.3. išlaidos, susijusios su gaminio arba paslaugos prieinamumo bandymu;

1.2.4. išlaidos, susijusios su dokumentų rengimu.

2. Numatomos ekonominės veiklos vykdytojų išlaidos ir gaunama nauda, įskaitant gamybos procesus ir investicijas, palyginti su numatoma nauda asmenims su negalia, atsižvelgiant į konkretaus gaminio ar paslaugos naudojimo atvejų kiekį ir dažnumą.

3. Prieinamumo reikalavimų laikymosi grynujų išlaidų santykis su ekonominės veiklos vykdytojo grynąja apyvarta. Elementai, naudojami vertinant prieinamumo reikalavimų laikymosi grynąsias išlaidas:

3.1. kriterijai, susiję su vienkartinėmis organizacinėmis išlaidomis, į kurias turi būti atsižvelgta atliekant vertinimą:

3.1.1. išlaidos, susijusios su papildomais žmogiškaisiais ištekliais, turinčiais ekspertinių žinių prieinamumo srityje;

3.1.2. išlaidos, susijusios su žmogiškųjų išteklių mokymu ir kompetencijų prieinamumo srityje įgijimu;

3.1.3. naujo proceso, kad į gaminio kūrimo ar paslaugų teikimo veiklą būtų įtraukti prieinamumo reikalavimai, rengimo išlaidos;

3.1.4. išlaidos, susijusios su prieinamumo gairių rengimu;

3.1.5. vienkartinės prieinamumo srities teisės aktų supratimo išlaidos;

3.2. kriterijai, susiję su einamosiomis gamybos ir plėtojimo išlaidomis, į kurias turi būti atsižvelgta atliekant vertinimą:

3.2.1. išlaidos, susijusios su gaminio ar paslaugos prieinamumo savybių projektavimu;

3.2.2. išlaidos, patiriamos gamybos procesų metu;

3.2.3. išlaidos, susijusios su gaminio ar paslaugos prieinamumo bandymu;

3.2.4. išlaidos, susijusios su dokumentų rengimu.

Lietuvos Respublikos
gaminių ir paslaugų prieinamumo
reikalavimų įstatymo
3 priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl
gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija 188605295, Gedimino pr. 53 1 K-02, 01109 Vilniaus m.
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Lietuvos Respublikos gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų įstatymas
Dokumento registracijos data ir numeris	2022-12-08 Nr. XIV-1633
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Kopijos tikrumo patvirtinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Rita Koncijalovienė, Vyriausioji specialistė, Dokumentų departamentas
Sertifikatas išduotas	RITA KONCIJALOVIEŅĖ, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-12-22 11:39:01
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2022-12-22 11:39:22
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2021-12-02 - 2024-12-01
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	eSeimas. Teisės aktų informacinė sistema (TAIS), versija 1.2.101
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Metadata entry "Index of the case (volume) the document is assigned to" must be specified Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2022-12-24)
Paieškos nuoroda	https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=41fe50327d1e11edbdcebd68a7a0df7e
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2022-12-24 01:28:07 TAIS